

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΙΔΑΓ. ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Αριθ.

4, 36

7

19

Η ΒΑΒΥΛΩΝΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΠΑΙΔΑΓ. ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
 ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
 ΚΩΜΩΔΙΑ 9/138
 4/976

ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 Π.Ε.Κ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
 Δ. Κ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ
 Αριθμ. 5/967

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΡΟΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ
 ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
 Γεν. αριθ. 984
 Κατηγορία 10
 Είδ. αριθ. 9

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α. Ε.

ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 4

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ ΠΡΑΚΛΕΙΟΥ
ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἀριθ. αὐτ. 228

Κατηγ. 674. Α. 5. 12

Ὁ Δ. Κ. Βυζάντιος κατήγετο ἐκ Κωνσταντι-
νουπόλεως καὶ ἦτο ζωγράφος τὸ ἐπάγγελμα.
Κατέβηκε εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔλαβε μέρος εἰς τὸν
ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα· μετὰ δὲ τὴν ἀπελευ-
θέρωσιν αὐτῆς κατέλαβε δημοσίας θέσεις ὡς γραμ-
ματεὺς τομαρχίας ἐν Ναυπλίῳ καὶ ὡς ἐπαρχος.
Ἐκ τῶν ἔργων του γινώσκω εἶναι ἡμῖν τὰ ἄριστα
τοιχογραφήματα τοῦ θόλου τῆς μητροπόλεως Ναυ-
πλίου, ὁ μυστικὸς δειπνὸς καὶ οἱ τέσσαρες εὐαγ-
γελισταί. Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας ἐν Πά-
τραις κοσμεῖται δι' εἰκόνων τῆς γραφίδος του.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐξ ἰδίων ἐρευνῶν εἰδή-
σεων οὐδὲν θετικὸν ἠδυνήθημεν νὰ πορισθῶμεν
περὶ τοῦ βίου τοῦ συγγραφέως εἴτε ἐκ τῶν ἡμετέ-
ρων εἴτε ἐκ τῶν ἐν ξένη γλώσσῃ περὶ νεοελληνι-
κῆς φιλολογίας δημοσιευθέντων συγγραμμάτων.

Ἡ ἐκδοσις αὕτη τῆς Βαβυλωνίας εἶνε κατὰ λέξιν ἀνατύπωσις μετὰ τῶν προλεγομένων καὶ τῶν ὑπὸ τὸ κείμενον σημειώσεων τοῦ συγγραφέως, τῆς ἐν ἔτει 1840 ὑπὸ τὸν ἐξῆς τίτλον δημοσιευθείσης «Ἡ Βαβυλωνία ἢ ἡ κατὰ τόπους διαφθορὰ τῆς ἐ.λ.ληνικῆς γλώσσης κωμῳδία εἰς πράξεις πέντε, συγγραφεὶσα παρὰ Δ. Κ. Βυζαντίου, ἐκδοσις δευτέρα, παρὰ τοῦ ἰδίου συγγραφέως ἐπιμελῶς διορθωθείσα, μετὰ προσθήκης πολλῶν ἀστειοτέρων περιόδων καὶ τῆς μεταθέσεως τῶν σηνῶν ἐπὶ τὸ τακτικώτερον καὶ εὐκολώτερον διὰ τὰς θεατρικὰς παραστάσεις, ἧς ἢ δ' πράξεις ἐστιγουρηθήη ἢ ἐπὶ τὸ ἀστειώτερον. Ἐρ' Ἀθήναις ἐκ τῆς συνταγματικῆς τυπογραφίας τοῦ Κωνστ. Καστόρη».

Εἶναι μὲν ἀστεῖον, ἀλλὰ καὶ λυπηρὸν ἐξ ἑναντίας τὸ νὰ βλέπῃ τις εἰς μιαν συναναστροφὴν διαφόρων Ἑλλήνων, οἷον Χίων, Κρητῶν, Ἄλβανῶν, Βυζαντιῶν, Ἀνατολιτῶν, Ἐπτανησίων, καὶ λοιπῶν, ὡς ἐκ τῆς διαφθορᾶς, εἰς ἣν ὑπέπεσεν ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ἀπὸ ἀρχαιοτέρας ἐποχῆς, ἐξαιρέτως δὲ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ὑπεδουλώθη ὑπὸ τὴν Ὀθωμανικὴν Δυναστείαν, ἄλλον μὲν νὰ μιγνύῃ λέξεις Τουρκικὰς, ἄλλον Ἰταλικὰς, ἄλλον δὲ Ἀλβανικὰς, καὶ ἄλλον διεφθαρμένας.¹⁾ Καὶ εἰς τὴν αὐτὴν συναναστροφὴν ὅλοι Ἕλληνες ὄντες, νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐννοῶσιν ὁ εἰς τὸν ἄλλον χωρὶς τῆς ἀνάγκης μεταφράσεως, ἢ ἐξηγήσεως τῶν προφερομένων ἀφ' ἑνα ἕκαστον λέξεων, ὥστε ἡ συναναστροφή ἐκείνη νὰ καταντᾷ Βαβυλωνία²⁾.

Τὴν λυπηρὰν αὐτὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποία ἐξετραχηλίσθη ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, μὴ θελήσας νὰ ἐκτραγωδήσω, ἐθέμην σκοπὸν νὰ κωμωδῶσω, ὥστε διὰ τῆς ἀστειότητος μᾶλλον νὰ καταρτισθῶσιν οἱ κακῶς προφέροντες τὴν Ἑλληνικὴν Γλῶσσαν, καὶ νὰ προτραπῶσιν εἰς τὴν

¹⁾ Τώρα ἤρχισαν νὰ μιγνύουσι καὶ γαλλικὰς· μάλιστα πολλὰ Κυρίαὶ καὶ πολλοὶ Κύριοι τὰς μεταχειρίζονται ὡς συρμόν· οἷον «ὕπαγωνα κάμω βαντεβοῦ· εἶμαι σήμερον νεγλίξε· εἶναι ἐνδευμένος ἀμπορζουά· εὐρίσκειται ἀν ἀμπὶ δου λά σιάμπε» καὶ τὰ τοιοῦτα.

²⁾ Ἄν τινες ὀμιλοῦντες διεφθαρμένας λέξεις, ἤθελον προφασισθῆναι ὅτι αὐταὶ εἶναι λείψανα τῶν παλαιῶν διαλέκτων, τῆς Ἀττικῆς, Δωρικῆς, Ἰωνικῆς, Αἰολικῆς, καὶ Ἑλληνικῆς

κατὰ τόπους σύστασιν σχολείων πρὸς ἐκπαίδει-
σιν τῆς Νεολαίας των.

Δὲν ἀποβλέπω πρὸς ἐμπαιγμὸν τῶν εἰς τὴν
σκηνὴν παρουσιαζομένων προσώπων, ἀλλ' ὡς ε-
πον, πρὸς καταρτισμὸν, καὶ τὴν διὰ τὴν διάδ-
σιν τῆς παιδείας προτροπήν¹).

Διὰ νὰ μὴ ὑποληφθῶ δὲ ὡς ἐπιθυμῶν νὰ ὀ-
μιληθῆται ἡ παλαιὰ Ἑλληνικὴ μὲ τὸν Σχολαστι-
κὸν πρόπον (ὡς συνειθίζουσι τινὲς τῶν λογίων μας),
ὥστε νὰ μὴ ἐννοῆται τελείως, ἔνεκα τούτου πα-
ρεισῆξα εἰς τὴν σκηνὴν καὶ τὸν Σχολαστικὸν Λο-
γιώτατον, διὰ νὰ ἀποδείξω πόσης ἀηδείας πρόξε-
νος εἶναι καὶ ὁ τρόπος τῆς Σχολαστικῆς διαλεκτι-
κῆς μεταξὺ τῆς καθομιλουμένης ὁμιλούμενος, πο-
λὺ δὲ μᾶλλον εἰς συναναστροφὰς ἀνθρώπων μὴ
ἐχόντων τὰ φῶτα τῆς παιδείας, καθότι ἀπὸ τῶν
τοιούτων παρεξηγουμένη ἐπάγει γέλωτα.

Δὲν εἰσῆξα πολλὰ γένη Ἑλλήνων εἰς τὴν σκην-
ὴν, περιορισθεὶς εἰς μόνα αὐτὰ, μετὰ τῶν ὁποί-
ων συμπεριλαμβάνονται ὅσα μὲν μιγνύουσι τὴν
Τουρκικὴν, ἰδίως μὲ τὸν Ἀνατολίτην· ὅσα τὴν
Ἰταλικὴν καὶ τὰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς διαλέκτους,
μὲν τὸν Ἀλβανὸν· καὶ ὅσα τὰς διεφθαρμένας ἄλ-
λας λέξεις, μὲ τοὺς λοιποὺς, (καθότι εἰς πολλὰ

δὲν ἔχει ὁ λόγος των κανένα παραλληλισμὸν ὡς πρὸς τὴν
σημερινὴν διαφθοράν, καθότι αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος διάλεκτοι ἦσαν
κανονισμένοι.

(1) Εἶχα ὕλην ἐνταῦθα νὰ ὁμιλήσω πολλά, ἀλλὰ διὰ
νὰ μὴ ἀναμίξω τὰ σπουδαία μετὰ ἀστεία, σιωπῶ, ἀφίνων
αὐτὰ εἰς ἄλλον καιρὸν.

μέρη τῆς Τουρκίας πολλῶν ἢ ὁμιλία δὲν διαφέρει
ἀπὸ ἐκείνην τῶν Ἀνατολιτῶν).

Ἡ ἀνάγνωσις τῆς Κωμωδίας αὐτῆς ἔχει τὴν
κομψότητα, ὅταν τὴν προφέρουσι μὲ τὸν τρόπον
τῶν παρουσιαζομένων εἰς τὴν σκηνὴν προσώπων.

Τὴν Κωμωδίαν ταύτην ἐξέδωκα τὸ 1836 ἔ-
τος· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶδον ὅτι εὐχαρίστησε τὸ κοινόν,
πολὺ δὲ περισσώτερον ὅταν τὴν παρέστησαν εἰς θεα-
τρικὰς παραστάσεις, καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ ἐπιθυμοῦσι
νὰ τὴν ἀποκτήσουσι πρὸς διασκέδασιν, ἐπεχείρησα
νὰ ἐκδώσω τὸ δεύτερον ἤδη αὐτὴν, παραλλάξας
καὶ μεταθέσας τὰς μὲν σκηνὰς εἰς τὸ εὐκολώτερον
διὰ τὰς θεατρικὰς παραστάσεις, προσθαφαιρέσας
δὲ καὶ πολλὰ χάριν ἀστεϊσμοῦ¹), συγγράφας δὲ
διὰ στίχων τὴν τετάρτην πράξιν αὐτῆς, ὡς ἐν
εἶδει παρεισοδίου πρὸς περισσοτέραν κομψότητα.

Παρακαλῶ τοὺς ἀναγινώσκοντας νὰ μοι χο-
ρηγήσωσι συγγνώμην (ὄχι κατηγορίαν)²), διὰ τὰς
ἐλλείψεις τῆς, ὑπισχυόμενος νὰ τοὺς εὐχαριστήσω
καὶ μὲ ἄλλας ἀκολουθίας ἐκδοθησομένης Κωμωδίας.

Ὁ Συγγραφεὺς Δ.Κ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ

(1) Ἐκδιδομένης ἤδη τῆς Βαβυλωνίας εἰς τὴν δευτέραν
ταύτην ἐκδοσιν, ἡ πρώτη μένει περιττὴ πλέον,

(2) Εἰς τῶν λογίων πολλάκις δημοσίως ἐκατηγόρησε
τὴν Κωμωδίαν αὐτὴν, ὡς ἀτυχῆ. Ἔως τῆς ὥρας ὅμως αὐ-
τῆς δὲν εἶδομεν τῆς σοφιολογικότητος τοῦ καμμίαν συγγραφήν
οὔτε ἀτυχῆ, οὔτε εὐτυχῆ· ἦτον εὐχὴ ἔργον, ὁ λόγιος αὐτός
ἀνὴρ εἴαν ἤθελε μᾶς ἀξίωσι τῆς τοιαύτης χάριτος, δια νὰ
μᾶς μᾶθῃ τοῦλάχιστον τὸν τρόπον τοῦ εὐτυχῶς κωμωδεῖν, ἢ
καὶ εὐτυχῶς συγγράφειν· ἀλλὰ, τί δουλειὰ ἔχει ἡ ἀ-
λουποῦς' τὸ παζάρι;

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

(Ξενοδοχείον ὅπου εἰσέρχονται οἱ ἐν τῇ σκηνῇ)

Ἀνατολίτης καὶ ὁ Ξενοδόχος

ANAT. (καθ' ἑαυτόν). Λοκάντα, λοκάντα
λέανε, ἀκουγα, ἄμμά τί πρᾶμα εἶναι ντὲν ἤξερα...
πρώτη βολὰ γλέπω—ἐντῶ πέρα οὔλα ἀλὰ φράγ-
κα εἶναι φιλολογιὰ κομμένα — ὦ.!! σουφρά-
δες, τζανάκια, τζομλέκια, ποτήρια! οὔλα σει-
ρὰ σειρά εἶναι δουζδισμένα¹⁾ —, ἄμμα φαγιά,
τίποτα — τζιμπούκι, ὄχι—καφφέ μαφφέ, ὄχι
— γιατάκι τίποτα — μαξιλάρια φιλὰν φαλὰν,
δὲν ἔχει — ἀμὲ σὰ μετύση κανέννας ποῦ τὰ ἰξα-
πλωτῆ γιά; — αἶδε μπακολούμ²⁾ — τῶρα πγιά.
μπῆκα ποῦ μπῆκα — ἀρτίκ ντροπῆς εἶναι νὰ γυ-
ρίσω πίσου — γένηκε τὸ γένηκε — κανένα δὲ
γλέπω — ποιόνα νὰ φωνάξω γιά; (φωνάζει). ἔι
— Λοκάντατζη!! — ἔ Λοκάντατζη — ἔι ὕστε-
ρα; κανέννας δὲν ἀκούγει — ν' ἄμπη καὶ κανέννας
νὰ ἰκλέψη οὔλα αὐτὰ, κανέννας δὲ γλέπει — (φω-
νάζει) ἔι Λοκάντατζη — λαιμός μου ἰζεσκίστη-
κε ἄδαμ!³⁾).

ΞΕΝ. Καλὲ σεῖς! ποιὸς μιλλᾶ μέσα; ἐν ἀκού-
τενε; ἴντα θέτενε νὰ σᾶς χαρῶ;

ANAT. Ἄδαμ! τρεῖς ὄραις εἶναι φωνάξω,
φωνάξω, κανέννας ντὲν ἀκούγει. . .

ΞΕΝ. Κι' ἴντα θέτενε;

ANAT. Ἐντῶ πέρα τί εἶναι;

ΞΕΝ. Λοκάντα.

ANAT. Ἐἴ! ἐντῶ πέρα ἀπ' οὔλα εἶναι ἄμ-
μὰ φαγιά ντὲ γλέπω' τί τρῶνε ἐντῶ γιά;

ΞΕΝ. Εἴστεν κι' ἄλλη βολὰ φερμένος ἄματις
σὲ λοκάντα;

ANAT. Ὅχι.

ΞΕΝ. Δίκι ὄχετεν ἄματις—κι' ἔ γλέπετεν τῇ
λίστα;

ANAT. Τι τὰ πῆ λίστα;

ΞΕΝ. (τῶ δίδει τὸν κατάλογον τῶν φαγητῶν)
ὄρίστε ἐδῶ ἴναι γραμμένα τὰ φαγιά π' οὔχομεν.

ANAT. Αὐτὰ εἶναι γραμμένα φιδάγκικα —
ἐγὼ ντὲν μπορῶ νὰ διαβάσω.

ΞΕΝ. Ῥωμαῖκα ἴναι γραμμένα, μὸν' ἐσεῖς ἐν
τὰ βγάνετε' θέτενε νὰ σᾶς τὰ διαβάσω;

ANAT. Ναι τζάνουμ¹⁾, διάβαστο ν' ἀκούσω.

ΞΕΝ. (ἀνσιγνώσκει) σοῦπα ἀπὸ κολοκύθια.

ANAT. Βαί, βαί, βαί — χιτζ ποτές κολο-
κύτια τζορμπᾶ γένηται;

ΞΕΝ. Βραστό βουδινό.

ANAT. Ἐγὼ ἄρρωστο ντὲν εἶμαι, ντὲ τέλω.

ΞΕΝ. Ἐντραδά, κιοφτέδες, γιουβαρλάκια,

1) Θεμένα ἐν τάξει. 2) ἄς ἴδωμεν. 3) Ἀνθρώπος.

1) Ψυγὴ μου.

ντολμάδες, γιαχνί, μακαρόνια, άτζέμ πιλάφι.

ANAT. "Α, ιστέ ¹⁾ τουτα είναι καλό φαί κατάλαβα άρτικ ²⁾, κατάλαβα — φτάνει σε πγιά — ό,τι 'υρέφει κανένας, τόνε φέρνεις ;

ΕΕΝ. Καί του πουλλιού τó γάλας νά γυρέψη φέρνω το.

ANAT. "Άφερμ, άφερμ ³⁾ κι' έγώ έτουτο τέλω — τζάνουμ, όνομά σου πώς τó λένε ;

ΕΕΝ. Μπαστιάς δουλός σας.

ANAT. Νά ζήσης τζάνουμ μισέ Μπαστιά, παστουρμά ⁴⁾ καίσερλιδικό έχεις ;

ΕΕΝ. "Έχω νά σάς χαρῶ, κι' άφ' τó φινό...

ANAT. "Έμένα φκιάσαι με πκστουρμά με τ' αύγά, κρομμύδι μπόλικο, βούτυρο μπόλικο, πιπέρι μιπέρι, έσύ ξέρεις πγιά, καρδιά μου εκείνο 'υρέφει ζέρεμ ⁵⁾

ΕΕΝ. "Εννοιά σας, νά σάς χαρῶ, καί σάς τó φτιάνω κατά πώς τó θέτενε, καί καλήτερα... καθήστεν τώρη.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Πελοποννήσιος καί ό 'Ανατολίτης

ΠΕΛ. (εισέρχεται καί χαιρετά τόν 'Ανατολίτην) ώραν καλή τής αφεντιάς σας.

ANAT. Καλώς το, καλώς το — κάτζαι.

ΠΕΛ. "Έχετε τήν 'Εφημερίς ;

¹⁾ 'Ιδού. ²⁾ Πλέον. ³⁾ Εὔγε. ⁴⁾ Κρέας ξηρόν ταριχευμένον. ⁵⁾ Διότι.

ANAT. Φημερίδα τέλεις ;

ΠΕΛ. Ναίσκε τήν έφημερίς τής 'Ελλάς.

ANAT. Κύτταξ' έκει πέρα τραπέζι άπάνου κάτι χαρτιά είναι — σακιν νά μήν ήναι φημερίδα ;

ΠΕΛ. Μάλιστα — (λαμβάνων άπό μίαν τράπεζαν τήν έφημερίδα, άναγινώσκει καθ' έαυτόν).

'ANAT. "Έί ύστερα ; έσύ μονάχο σου ντιαβάζεις, μονάχο σου άκούς — ντέ λές κι' έμένε κανένα χαβαντήσι ¹⁾ γράφει φημερίδα ;

ΠΕΛ. Τέλος πάντων οί βασιλειάδες άποφασίσανε νά λευτερώσουνε τήν 'Ελλάς — πάει — τόν ξωρκίσανε πγιά τó μαγκούφι τó Μπραήμη.

'ANAT. "Έτζι γράφει φημερίδα ; γιά νά δργῶ... (παρατηρεί τήν 'Εφημερίδα χωρίς νά τήν άναγινώση) έί άρτικ ιφέματα σώτηκε πγιά — λευτερία ήρτε...

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Χιος, Κρής, 'Αθανός, Λογιώτατος, Κύπριος
(εισέρχονται όλοι όμοῦ)

ΧΙΟΣ. Καλέ σεις, μάθετεν τά μαντάτα ; ήκαψαν τήν άρμάδα του Μπραήμη στό Νιόκαστρο...

ANAT. Ποιός έκαψε ; αλήτεια ;

ΧΙΟΣ. Κι' έ γλέπετεν τά τζαγκιά μου ²⁾ π' οῦν' όλο λάσπες π' οὔτρεχα νά μάθω ; έ σάς χορατεύγω, νά χαρῶ τήν τζάτζα μου.

ΠΕΛ. Ναίσκε, τά σωστά λέγει' έτζι είναι — νά, τó γράφει καί στήν έφημερίς.

¹⁾ Νέαν ειδησιν. ²⁾ Υποδήματα.

ΛΟΓ. (λαμβάνων τὴν ἡμερίδα εἰς χεῖρα
νέαι τινες ἀγγελίαι γεγράφανται;

ΠΕΛ. Νέαι καὶ νέαι — πάγει ὁ μπραήμ
πίσων τὸν ἥλιον.

ΛΟΓ. Πῶς δὲ; ἡλευθέρωται Ἑλλάς;

ΑΝΑΤ. Ἴστέ, Μόσκοβο, φραντζέζο, ἐγκλέζο
καράβια Ἰμπραήμ πασσά, βέσσελαμ¹⁾ ντὲ ντια
βάζεις φημερίδα; ἐσὺ εἶσαι λογιώτατος.

ΛΟΓ. Οἱ στόλοι τῶν δυνάμεων;

ΑΝΑΤ. Τὶ λές, ἄδαμ; κύριε τῶν δυνάμεω; σα
ρακο στὴ ἀκόμα ντὲν ἤρτε·

ΑΛΒ. Πρά, τί χαμπέρι ὀρέ;

ΑΝΑΤ. Καινούργια χαβαντήσια·

ΑΛΒ. Πιάτζκα²⁾ ὀρέ;

ΑΝΑΤ. Πιάτζκα μάτζκα ντὲν εἶναι· μόσκο
βο ἄδαμ, Φραντζέζο, Ἐγκλέζο, ἔκαψε καράβια
Ἰμπραήμ. Πασσά — ἀκούσες τώρα;

ΑΛΒ. Πρά, ποῦ ὀρέ νὰ τὸ κάψης τὸ καράβια
εἰς; στὸ Κότρο;

ΑΝΑΤ. Τὶ τὰ πῆ κέτρο;

ΧΙΟΣ Στὴν Κόρθο ἄματις θεὸ νὰ πῆ — ὀ
σκαί, στὸ Νιόκαστρο·

ΚΡΗΣ. Ἐμαθὰ το δὰ κί' ἐγὼ ποῦρι δεδίμ.

ΧΙΟΣ. Ἐμάθητέν το κί ἐσεῖς; (πρὸς τοὺς
ἄλλο υς) γλέπετεν; ἔ σὰς ἤλεγα γώ, κί' ἔ μου πι-
στεύατεν; τῶρη πλιά πρέπει νὰ ξεφαντώσουμε.

ΠΕΛ. Τώρα ναί, χρειάζεται νὰ κάμουμε ἕνα
καλὸ γλέντι.

ΑΝΑΤ. Τί; τζουμποῦσι; ¹⁾ αἶδε ντέ !! ἄμμα
κάτζουμε οὔλοι σ' ἕνα σουφρά.

ΧΙΟΣ. Ναίσιε, ὅλοι νὰ κάμουμεν μιὰν πα-
ρέγεια μὲ τὸ ρεφενέ²⁾ μας.

ΛΟΓ. Καὶ δὴ εὐθυμητέον σήμερον, καὶ πα-
νηγυριστέον τὴν τῆς Ἑλλάδος παλιγγενεσίαν —
κάγῳ μεθ' ὑμῶν.

ΑΝΑΤ. Κάτεσαι κί' ἐσὺ μαζῆ μας σουφρά³⁾,
λογιώτατε;

ΛΟΓ. Ἐγωγε.

ΑΝΑΤ. Τζάνουμ, λογιώτατε μπαμπά⁴⁾ σου
γλῶσσα γιὰ τί ντέ μιλάς;

ΛΟΓ. Τὴν τῶν προγόνων διαλέγεσθαι χρή.

ΑΝΑΤ. Ἐγὼ χρή, μή, γόνω, μόνω, ντέ ξέ-
ρω. γιὰτί ντέ μιλάς ῥωμαῖκα, ἔριφ; ⁵⁾

ΛΟΓ. Ταύτην γὰρ καὶ μεμάθηκα.

ΑΝΑΤ. Ὄρσε κί' ἄλλο !! ἐγὼ λέω, γιὰτί ντέ
μιλάς ῥωμαῖκα, ἐκεῖνο μὲ λείι, μεμανάτηκα, πα-
νάτηκα — ἂν μπορῆς κατάλαβε πλιά.

ΧΙΟΣ Καλέ, ἔντα θὰ κάμουμεν τῶρη; ἔν κα-
θούμεστεν πλιά;

ΑΛΒ. Πῶ, νὰ τὸ κάνης ἀδαλέτι⁶⁾ μαζῆ,
ὀρέ.

ΑΝΑΤ. Ναί, οὔλοι σ' ἕνα σουφρά νὰ κάτζου-
με τζάνουμ.

ΑΛΒ. Χά, χά, καλὸ εἶναι ἔτζι, ὀρέ.

¹⁾ Διάχυσιν. ²⁾ ἔρανον. ³⁾ τράπεζαν. ⁴⁾ πατρός. ⁵⁾ Ἄν-
θρωπε. ⁶⁾ μεγαλοπρέπειαν.

ΚΥΠΡ. Σὰ θὰ κάτζουσιν ὅλοι τοῦτοι νὰ φα-
σιν, τρώω κί' ἐώ.

ΧΙΟΣ Νὰ διαβάσουμεν τώρη τὴ λίστα, ν
δγιοῦμεν ἴντα φαγιὰ μᾶς ἔχει—Λογιώτατε, δια-
βάστεντη ἐσεῖς τὴ λίστα (τῷ δίδει τὸν κατάλο-
γον).

ΛΟΓ. (ἀναγινώσκει) σοῦπαν ἀπὸ κολοκύνθια
βραστὸν βουδινὸν, ἐντράδα, κιοφτέδα, δολμά-
δας, — (ἀφίνει τὸν κατάλογον) ταῦτα Τουρκισ-
ἐγεγράφατο, ἄπερ δὴ καὶ ἰλιγγιᾶ με ἀναγινώ-
σκοντα. (πρὸς τὸν Κύπριον) ἀνάγνωθι οὖν σὺ, Κί-
πριε.

ΚΥΠΡ. (ἀναγινώσκει) Πουρέκιν, κεπάππυ
καταίφφιν, ψωμμίν, κρασσίν, τυρίν, ψάριν ψητ-
ψάριν βραστό, φροῦττα, καὶ ποκλαβάτην.

ΑΝΑΤ. Ἄδαμ; μπακλαβᾶ πῆς το μπρέ;—
(πρὸς τὸν Ξενοδόχον) ἄμὲ ντικὸ μου παστουρμῆ

ΞΕΝ. Ὅτιμος εἶναι νὰ σᾶς χαρῶ.

ΑΛΒ. (πρὸς τὸν Ξενοδόχον) Πρά, ὀρέ Λοκαν-
γα. . πῶ, ἐσύ, ὀρέ, Λοκάντα! πρετζέσι ὀρέ δὲ
ἔχει;

ΞΕΝ. Ἰντ' ἂν αὐτὸ τὸ πρετζέσι;

ΑΛΒ. Πρά νὰ τὸ πέρνης ἐσὺ ὀρέ συκότη, ν
τὸ θάνης ε' τὸ κιομπλέκι!), νὰ τὸ ρίχνης καὶ πολ-
πολὺ σκορδάρι, πρά νὰ τὸ τρίβης μέσα καὶ ψύχ-
ψύχα κουραμάνα²⁾, νὰ τὸ κάνης ἀδαλέτι.

ΞΕΝ. Θέτεν το ἄματις νὰ σᾶς τὸ φτιάξω;

ΑΛΒ. Πρά νὰ τὸ ζήσης ὀρέ. — χᾶ, χᾶ, νὰ τ

1) Χύτραν. 2) Στρατιωτικὸν ψωμί.

φκιάνης, πῶ κί' ἐγὼ νὰ τὸ πλερώνης οὔλο βενε-
τικαῖς.

ΞΕΝ. Ὅχρουνοῦς¹⁾ σᾶς τὸ φτιάνω. (καθ' ἐ-
αυτὸν) οὔργιος²⁾ εἶν' καὶ τοῦτος στήν πίστι μου.

ΛΟΓ. Ἄξον δὴ κάμοι πλακοῦντα, τὸν κα-
μάκαρες ποθέουσιν.

ΑΝΑΤ. (πρὸς τὸν Ξενοδόχον) μισέ Μπαστιά-
μισέ Μπαστιά — ἔλα — ἔλα Λογιώτατο μακα-
ρόνια τέλει.

ΛΟΓ. οὐχί, ἀλλὰ πλακοῦντα καὶ δὴ εἶρηκ-
τὸν καὶ μάκαρες. . .

ΑΝΑΤ. Ἰστὲ μακαρόνια γιὰ, ἐσὺ καμήλα εἶ-
σαι νὰ φᾶς χαμουρι³⁾ ἄδαμ, ντὲν τρῶς ντολμῶ-
σάν τὸ γρότο μου, κιοφτέ σάν τὸ παποῦτζί μου
μόνε μακαρόνια ὕρεψες;

ΛΟΓ. Οὐκ ἔγνωκας.

ΑΝΑΤ. Ἐγνωκας, μέγνωκας, ντὲν ἔχει ἀρτίκ-
ἐσὺ κηλὸ φαί ποῖο εἶναι δὲν ἰξέρεις, (πρὸς τὸν
Ξενοδόχον), μισέ, (καθ' ἐαυτὸν) ἀλλάχ τζιζᾶ βερ-
σιν⁴⁾ οὔλο ἰξεγῶ ὄνομά του—ἄ—Μπαστιά—
ηῦρα—μισέ Μπαστιά, τζιμποῦκι ντὲν ἔχεις ἐντῶ
πέρα;

ΞΕΝ. Ἐχω, νὰ σᾶς χαρῶ—ὀρίστε—(τῷ δι-
δει).

ΛΟΓ. Ἄγε δὴ μοι τριχείας τεταριχευμένους
σὺν ὀξυγράφ τε καὶ ἐλαίφ.

ΞΕΝ. Ἰντ' ἄπετεν;

1) Εὐθύς. 2) ἀνόητος. 3) Ζυμάρι. 4) Κακὸν τι νὰ τῷ
δῶσῃ ὁ θεός.

ΠΕΛ. Τριχιαῖς γυρεύει νὰ τὸν δέσουνε—μοιάζει μουρλάθηκε ὁ κουρούνης.

ΕΕΝ. ἀλήθεια κουζουλαθήκετεν ¹⁾ καὶ θέτενε νὰ σᾶς δέσουνε; κί' ὡς πόσαις ὀργειαῖς τῆς θέτε ν' ἄναι;

ΛΟΓ. Οὐ μενουν· ἀλλὰ τριχίαις καὶ δὴ ἔφηνε σαρδέλας βαρβαριστὶ καλουμένους.

ΕΕΝ. Κί' ἔλέτενε νὰ σᾶς φέρω σαρδέλαις, μόνε λέτεν τριχιαῖς; (καθ' ἑαυτὸν) κί' ἔν εἶν' κουζουλὸς ²⁾ τῶρη; νὰ χαρῶ τὴν τζάτζα μου γιὰ δέσιμο σᾶς ἔχω κί' ἔνοια σας.

ΛΟΓ. Καὶ δὴ ἄγαγε μοι καὶ σωλῆνα.

ΕΕΝ. Ἐν ἠφέρανε σήμερις σουλῆνες—χάβα-ρα ἔχουνε—θέτεν τα;

ΛΟΓ. Οὐχὶ ἀλλὰ καπνοσύριγγα...

ΑΝΑΤ. (πρὸς τὸν Ξενοδόχον) συρίγγα ὑρεύει λογιώτατο, σφίξι ἔχει.

ΛΟΓ. Οὐκ ἀλλὰ τὸ νικοτιανάγωγον, εἰρηκα, ἀμφὶ τῇ χοάνη, καὶ τῇ νικοτιανοπήρᾳ.

ΑΝΑΤ. Σακὶν ³⁾ τζιμποῦκι τέλεις κί' ἐσὺ; ζερεμ τζιμποῦκι μου πολὺ κυττάζεις.

ΛΟΓ. Καὶ μάλα γε, καπνιστέον καὶ γάρ.

ΑΝΑΤ. Ἄϊ μπουταλᾶ ⁴⁾ ἄϊ!! καὶ δὲλὲς τζιμποῦκι, μόνε ἀνακάτωσες οὐλα τὰ πράματα, σουλῆνες, μουλῆνες, συρίγγαις, μυρίγγαις; πολὺ σας κινή ⁵⁾ ἄνθρωπο εἶσαι, νὰ μὲ συμπατήσης.

¹⁾ Τρελλαυθήκετε. ²⁾ Τρελός. ³⁾ Μήπως ⁴⁾ Ἄνοητα. ⁵⁾ Ἠλίθιος.

ΚΥΠΡ. (πρὸς τὸν Ξενοδόχον) φέρε κί' ἐμένα κί' ἐκεῖνο τὸ πῶς τὸ λέσιν.

ΕΕΝ. Ἴντα λέσιν θέτενε κί' ἔσεῖς πάλι;

ΚΥΠΡ. Τὸ χαλλοῦμιν.

ΚΕΝ. Ἴντ' ἂν τοῦτο τὸ χαλλοῦμιν πάλι;

ΚΥΠΡ. Τὸ χαλλοῦμιν εἶν' ἀκούγω, νὰ χαρῶ τὸν πάη μου.

ΚΥΠΡ. Τὸ χαλλοῦμιν εἶν' τυρὶν ποῦ τρῶσιν (καθ' ἑαυτὸν) πίσσαν ν' ἄχης — ἕνα κουφί-εἰχασιν στοῦ παζάριν, καὶ πουλλάγασιν το.

ΕΕΝ. Ἐν τὸ ξέρω, κί' ἔν ἔχω, κί' ἔν τ' ἀκού-α ποτές μου. (καθ' ἑαυτὸν) καλὲ τοῦτοι τοῦ δια-όντρου οἱ γιοῖοι νὰ μοῦ τὸν πιπιλήσουνε θένε τὸ οὔ μου (ἀναχωρεῖ).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Χίος καὶ οἱ λοιποὶ

ΧΙΟΣ. Κί' ἔν τρῶμεν πλιά;

ΑΝΑΤ. καθ' ἑαυτὸν) νὰ τρῶμε, ἄμμα δικό μας παστουρμαῖ ντέν ἦρτε, νά, νά, μύρισε, — ἄλλα ἄλῆμ ¹⁾ ἔφκασε.

ΕΕΝ. Ὅτοιμα νὰ σᾶς χαρῶ ὅλα.

ΑΛΒ. Πρετζέσι ὀρέ Λοκάντα.

ΕΕΝ. Κί' ἔν ἀκούτεν ποῦ χτυπᾶ τὸ σκορδο-στοῦμι στὰ μάτια τῶν ὀχτρῶ μας; ἐκεῖνο φτιά-νε, κί' εἶν' ὀτοιμο, (τὸ φέρει).

ΑΛΒ. (πρὸς τὸν Ξενοδόχον) χά, χά, χά, ὀρέ, ἀδαλέτι — πρᾶ νὰ τὸ ζήσης ἐσὺ ὀρέ ἐσὺ — τῶρα

¹⁾ Ἴσως.

ὄρε νὰ τὸ δίνης καὶ μπαχτζῆσι ¹⁾ (βάλλει τὸ χέρι εἰς τὸν κόλπον του καὶ ζητεῖ νὰ εὔρη χρήματα) τοῦ, ἀλλὰ μεπελιὰ θερσίν ²⁾ ὄρε, νουκοῦ χόνδρο ³⁾ (δὲν εὕρισκει χρήματα, πῶ στέκα—ἐσὺ ὄρε φύχα πρᾶ νὰ λύνης τὸ κεμερί ⁴⁾ (προσποιεῖται ὅτι θὰ λύσῃ τὴν ζώνην του).

ΞΕΝ. Ἐννοια σας τώρη—ἀφῆτεν, κ' ὕστερι πλερώνετεν μιὰ κοπανιά.

ΧΙΟΣ. Τώρη πλιὰ νὰ ξεφαντώσουμε.

ΞΕΝ. (φέρει τὸν παστουρμαῖν) ὀρίστε νὰ σαῖ χαρῶ μισέ χαντζῆ, τὸν παστουρμαῖ σας, κατὰ πῶς τὸν θέτενε—ἔ θὲ πολὺ λεμόνι—ἔφτιαξά σας πρᾶγμα, ποῦ νὰ τρώτεν, καὶ νὰ πιπιλιζετεν τὰ δάχτυλά σας.

ΑΝΑΤ. Ὦχ ὦχ ὦχ! ἀφερίμ ⁵⁾ μισέ Μπαστιά ἀφερίμ—παστουρμαῖ ἓνα χαζνέ ⁶⁾ ἀχρίζει—πίρ δλ ⁷⁾ (τρώγον).

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

(Ὁ Χῖος μεθύσας ἀτακτεῖ, συντριβεὶ τὰ ἐν τῇ τραπέζῃ, καὶ ζητεῖ ὄργανα μουσικά).

Χῖος καὶ οἱ λοιποὶ

ΧΙΟΣ. Βάρτε νὰ πγιοῦμε, διαβόντρου κουλ-λούκια—(πετᾶ ἐν ποτήριον).

1) Δῶρον. 2) Ὁ Θεός κακὸν νὰ τῶ δώση. 3) Δὲν εἶνα χρήματα. 4) Ἐσχάτην ζώνην. 5) Εὐγε. 6) Θεσαυρόν. 7) Εὐτύχει.

ΑΝΑΤ. (καθ' ἑαυτὸν) Χιώτη μέτυσε—νὰ... τζάκισε ποτῆρι—νὰ.

ΧΙΟΣ. Ὦχοῦ!—(πετᾶ τὸ καλπάκι του)

ΑΝΑΤ. (καθ' ἑαυτὸν) μέτυσε ἄτζανούμ—λόγια ντὲ τέλει—νὰ, πέταξε καλπάκι του· χιώτη πριχού νὰ πγῆ εἶναι κομάτι τρελό, ἄμμα ὄντας μετύση κλόλας ἀρτίκ μπιτοῦν ¹⁾ μπιτοῦν τρελό γένεται... .

ΧΙΟΣ. (ἀρπάζει τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τοῦ Ἀνατολίτη, καὶ τὸ πετᾶ).

ΑΝΑΤ. Ἐἶ ὕστερα; δικό σου καλπάκι πέταξες, δικό μου σαρίκι ²⁾ τί τέλεις ποῦ πετᾶς γιὰ, διπ τρελλό εἶσαι ζάβαλι... .

ΧΙΟΣ (ἀρπάζει τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τοῦ Πελοποννησίου ὁμοίως).

ΠΕΛ. Τήραξε κεὶ χάμω καμώματα τοῦ μαγκοῦφι· πέταξε τὸ κεφαλογιούρι μου, καὶ τὸ συγκύλισε, ὅσο ποῦ μοῦ τ' ὄχρισε... . πᾶ νὰ ρέψης μουρλέ, μὲ τὰ καμώματά σου ἀλήθεια.

ΧΙΟΣ. (Ἀρπάζει τὴν σκούφια τοῦ λογιωτάτου) καὶ τὴν βλέπει, στρέφω ἀυτὴν πανταχόθεν· (πρὸς τὸν λογιώτατον) ἐν πετᾶς κί ἐσὺ διαβόντρου γυεὶ τὸ καλοῦπίσου π' οὔναι γιομάτο γάσσα; οὔφου, οὔφου... (τὴν πετᾶ).

ΛΟΓ. Τοῦ χάριν κακοήθως πράττεις; καὶ δὴ τιμωρητέον σὲ κακοθηεῖας ἕνεκα.

ΧΙΟΣ Φέρτεν τώρη τὰ σιμάρματα—ὦφοῦ.

1) Ὁλως δι' ὄλου. 2) κάλυμμα.

ΑΝΑΤ. Τι τὰ πῆ σιμάρματα; — ἐσὺ τρελάτη-
κες ἄδαμ!

ΧΙΟΣ Βγιολλιά, διαβόντρου μισέ χαντζῆ, —
ὠχοῦ—βγιολλιά, λαγοῦτα, . . . (φονάζει) ὠχοῦ
—καὶ φέρτεν τα γλίγωρις—ἤσκασα φέρτεν τα—
(συντρίθει ἄλλο ἐν ποτήριον).

ΑΝΑΤ. Ἐποῦτος οὔλα τὰ τὰ τζακίσει ἀγάλια
ἀγάλια . . . ἐγὼ εἶπα . . . ἄτζανούμ, χιῶτη τρελ-
λὸ εἶναι, μέτυσε κιόλας; ἀρτίκ τίποτα ντὲ τ' ἀφί-
κει σουφρᾶ ἀπάνου, ἓνα ἓνα οὔλα τὰ τσακίσει.

ΕΕΝ. (πρὸς τὸν Χίον) μισέ μπουρλῆ!

ΧΙΟΣ Τι καί;

ΕΕΝ. Ἐν εἶναι σιμάρματα.

ΧΙΟΣ Κι' ἀμέ διαβόντρου γυιέ; κι' ἐν ἔχει
πούπετις μαθές; κι' ἐν εἶν' καμιὰ, λύρα καμιὰ
σφυρίχτρα;

ΑΝΑΤ. Μπρὲ καμπᾶ ζουρνᾶ ¹⁾ μπιλὲμ ντὲν
ἔχει.

ΕΕΝ. Ἐν εἶναι—ἐν εἶναι.

ΧΙΟΣ Παίζουμεν τὰ Κουτάλια, καὶ τραγου-
δοῦμεν κιόλας—(πρὸς τὸν Πελοποννήσιον) ἄρε
διαβόντρου Μωραίτη, ἔλέτενε κᾶνα τραγοῦδι.

ΠΕΛ. (καθ' ἑαυτὸν) οὔ, νὰ χαθῆς ντὲ μουρ-
λούλιακα—τί κακὸ ζακόνι ²⁾ ποῦ τ' ὄχουνε τοῦτ
οἱ χιῶτες! σὰ μεθύσουνε μπουρλένουνται ἀπὸ μίας
καὶ δὲ ξέρουνε τί κάμουνε—χάσου δὲ μουρλέ, κι' ὠ,
ἀπ' ἀλήθεια!!!

ΧΙΟΣ (Κεντᾶ τὸν Πελοποννήσιον μὲ τὴν χεῖ

¹⁾ Σάλπιγξ τῶν γύφτων. ²⁾ ἰδίωμα.

ρα του) καὶ πῆτεν τώρη, πῆτεν, καλέ, πλιάε νὰ
τραγοῦδι—(πετᾶ ἐν πιάτον, καὶ φονάζει ὠχοῦ!!!)

ΠΕΛ. Κόρακας ντὲ μαγκοῦφη—μ' ἔσκιαξες
μὲ τὰ σκουζιμάτα σου—τί σκούζεις σὰ μπουρλός,
καὶ μὲ σπρώχνεις; (πρὸς τοὺς ἄλλους) νὰ ποῦμετε
ὄλοι ἀπ' ὄνα τραγοῦδι, γιὰ νὰ γλυτώσουμ' ἀπ'
αὐτουνοῦ τοῦ μπουρλοῦ τὰ χέργια (πρὸς τὸν Χίον)
ἀρχίνα ντὲ! κόφ' τὸ σβέρο σου!

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

(Καθ' εἰς ἐξ αὐτῶν λέγει ἀπὸ ἐν τραγοῦδι
κατὰ τὸ ἔθος τῆς πατρίδος του)

ΧΙΟΣ Καὶ λέτεν νὰ κάμω γὼ τὴν ἀρχή; ἄς
πῶ πλιά ἓναν, μὰ θὰ πῆτεν καὶ σεῖς ὕστερις ἀπ'
ὄνα (τραγωδεῖ).

Σ' ὄριον περιβολάκι μὲ τ' ἄνηθ στολισμένο,
μὴν ἄνοιξι διαβαίνω νὰ παρηγορηθῶ.

πρὸς τοὺς ἄλλους πιάντε τὸ ἴσο, διαβόντρου γυιοί,
κάμτεν ἑσεῖς τὸ γάδαρο— ω, ω, ω.

ΟΛΟΙ Ω, ὦ, ὦ, ὦ, ὦ, ὦ.

ΧΙΟΣ ἔξακολουθεῖ

» νὰ ξεφαντώσ' ὁ νοῦς μου ἀπὲ τοῖς λογισμοῦς μου,
γιατί μὲ βασανίζουν τὰ κάλλ' ὀποῦ θωρῶ.

ΟΛΟΙ Ω, ω, ω, ω.

ΧΙΟΣ καὶ κάμτετόνε καλὰ τὸ γάδαρο— ὦ,
ἐν ἠξέρετεν μαθές τὰ ψαρτικά, πα, βου, ζαζᾶ,
καὶ ζᾶ νὰ γενήτενε; — (ἐξακολουθεῖ)

θωρῶ μὴν περιστέρα, κι' ἐπότιζεν τὰ δένδρη
ἀπὲ τὸ κρυὸ νερὸ (ὠχοῦ τζάτζα μου, κουζουλάθηκα)

ΟΛΟΙ ο, ο, ο, ο, ο, ο.

ΧΙΟΣ πῆτεν τώρη κι' ἄλλος — (πρὸς τὴν ἀνατολίτην) ἐλάσταν τώρη ἐσεῖς, μισὲ χαντζῆ πῆτεν πλιά (μεγαλοφώνως) πῆτεν — πῆτεν —

ΑΝΑΤ. Σῶπα νὰ δγιουῖμε, αἰ δελι ζιρζόπι ντικό μου ἀράδα εἶναι; χάιδη ἄς πῶ πγιά. (τραγουδεῖ)

τὲ ν' ἀρχινήσω ἄ δουδοῦμ²⁾
νὰ σὲ παινέσω ἄ κουζούμ.³⁾
ντουτουῦ ὅσον κρατ' ὁ σεβτῆς⁴⁾
τὸ ντουλο σου μὴν τὸν ἱξεχνᾶς,

πρὸς τοὺς ἄλλους) τραβοῦδι, τραβοῦδι. Ἴσὸ αὐτὸ εἶναι — ντὲν εἶναι καλό; — ἤξερω καὶ ἄλλα ἀκόμα, ἄμμα φωνή μου πγιάστηκε — βῆχ ἔχω πολὺ — ἀπόψι οὐλη νύχτα γκούχου, γκούχου τὸ πῆγαινα — μεγάλος ἄστρος βγῆκε, ἐγὼ ἀκόμα ἔβηχα, κατόλου μάτι μου ντὲν ἐσφάλη — γιόξαμ⁵⁾ ἔλεα τραβούντια ὅπου οὐλοὶ ν' ἀπομείνετε ἱξεροὶ ὅπὲ τὸ μακάμι⁶⁾ Ἰλλεμ⁷⁾ ν' ἔαν νύχτα, καὶ ν' ἄχης φορτωμέναις ἕνα κατάρι⁸⁾ Κε μήλαις ἀράδα, ἀράδα, κι' ἐσὺ ἀπάνου ἔς τὸ γκοῖντουρι νὰ τραβοῦδιζης καὶ νὰ παγαίνης — ὦ — (πρὸς τὸν Πελοποννήσιον) εἶ, μῶραλη πρὸ ματευτῆ — τῶρα ντικό σου ἀράδα ἦρτε πῆς τῶρα.

1) Τρελλέ. 2) εἶδος ψιττακοῦ. 3) ἀρνίον μου. 4) ἔρε
5) ἄλλως δέ. 6) μελωδία. 7) μάλιστα 8) σειρά.

ΠΕΛ. (τραγουδεῖ)

πέντε πό, μωρ' πέντε πό, πέντε ποντικοὶ * ρουτ',
πέντε ποντικοὶ βαρβάτοι μοῦ χαλάσαν τὸ κρεββάτι
κι' ἄλλοι τρεῖ, μωρ' κι' ἄλλοι τρεῖ, κι' ἄλλοι τρεῖ μο-
[νουχισμένοι

μοῦ τὸ σιάχαν οἱ καῖμένοι.

(πρὸς τὸν Κρήτα) ἔλα Κρητικέ, πῆσε καὶ σὺ τῶρα ἕνα.

ΚΡΗΣ (τραγουδεῖ)

ἔπαρ' ἐσὺ τῆ λύρα σου, κι' ἐγὼ τὸν ταμπουρά μου,
ν' ἀκούσης ντὰ θε νὰ σοῦ πῶ π' ὄχω μὲς' τὴν καρ-
[διά μου.

ὄντας σὲ πρωταγάπησα ἦτανε ῥαμαζάνι,
κι' ἀκόλλησ' ἡ ἀγάπη μου σὰ μέλι στὸ σαγάνι.
πούρι, πούρι, πούρι πούρι,
ἔχεις κούτελο καὶ μούρι.

(πρὸς τοὺς ἄλλους) ν' ἄχα δά, δεδιμ¹⁾ καὶ τῆ λύρα μου ὀμάδι, διαλέ τὸν ἕνα σας π' οὔθελε ν' αὐγῆ μπροστάς μου.

ΑΔΒ. Πῶ νὰ τὸ λές, ὀρέ, κι' ἐγὼ ψύχα τραγουδίζεις (τραγουδεῖ)

τρία πουλάχαις κάθονται στὸ διάκο ἄλλο ταμπούρη
— τ' ἕνα τηράει τῆ Ροῦμελη, γιοῦ — καὶ τ' ἄλλο τὸ
[Δερβένχαις —
τὸ τρί, μωρέ, τὸ τρί, τὸ τρίτο τὸ καλιτῆραις οὔ —
μυργιολογᾶει καὶ λέει — ποῦ εἶσαι — γιοῦ — γίονα,
[μωρὲ γίονα —

(πρὸς τοὺς ἄλλους) πῶ, ν' ἄχες ὀρέ ψύχα καὶ τὸ γιογαρί νὰ τὸ βάργιες — πῶ νὰ τὸ λένε τὰ τὰ τὰ κρικόνια²⁾, νὰ τὸ τὸ γλέπτης ὀρέ χαβά³⁾.

ΚΥΠ. Σὰν τ' ἄπασιν ὄλοι, ἄς πῶ κι' ἐγὼ,
(τραγουδεῖ)

1) Εἶπα. 2) οἱ ψυχουιοί. 3) ἦχον.

γιομίζω τὸ γαλλοῦνιν¹⁾ μου καπνὸν ποῦ τὸ πουντζίν μου, πυρκοσλλῶ κι' ἀμάν ἀμάν, πυρκοσλλῶ κι' ἀφτένω το, λαμ-
[πρὸν²⁾] ποῦ τὸ βλαντζίν³⁾ μου,

— ἄχ μαργιῶλλισα!

ANAT. (φωνάζει, ντῖτῖτῖ, χάϊδε, χάϊδε —
(καθ' ἑαυτὸν) χιώτη εἶπα μέτυσε, ἄμμα κι' ἐγὼ
παρακάτου ντέν παγαίνω — μέτυσα ἃ τζανούμ
— μέτυσα — ἀρτικὸν πολλὰ λόγια ντέ τέλει.

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

Ἀνατολίτης καὶ ὁ Λογιώτατος ἔπειτα οἱ λοιποὶ

ANAT. (πρὸς τὸν Λογιώτατον σκεπτόμενον)
ὄλάν λογιωτοτώτατε. — σιοῦ — ἐσένα λέω —
μπέ σασκὶν σοφτά⁴⁾ — λογιωτοτοτοτώτατε —
ντέν ἀκοῦς; — τί συλλογιέσαι ὄλάν σάν ἀρμῆνη
πετερά του πέτανε; ντέν τραβουδιζεις κι' ἐσύ;

ΛΟΓ. Οὐκ ἔμαθον ἄδεν, εἰ μὴ ὕμνος.

ANAT. Ἐσύ πές, καὶ πές ὕμνος — (πρὸς
τοὺς ἄλλους) τζάνουμ σωπάτε τώρα — λογιώ-
τατο ὕμνος τὰ πῆ ν' ἀκούσουμε — (πρὸς τὸν λο-
γιώτατον) ντέ, νὰ ντιοῦμε — ἀρχίνισεν τέ!!

ΛΟΓ. (ἔδει μεγαλοφώνως) ΖΕΥ!!!

ANAT. Μὲ τρόμαξες, ἄδαμ. . .

ΛΟΓ. (ἐξἄκολουθεῖ)

Ζεῦ μακάρων καὶ ἀνθρώπων σὺ μόνε γονεῦ,

Ἔψιστε σταθεῦ, καὶ διανομεῦ—

ANAT. (καθ' ἑαυτὸν ἐμπαίζων τὸν λογιώτα-

¹⁾ Τζιμποῦκι. ²⁾ φωτιάν ³⁾ σηκότι. ⁴⁾ τουρκοσχολα-
στικέ.

τον) εὐ μακαρόνια εὐ, Ζεῦ μακαρόνια ζεῦ, τζά-
νουμ, ἐρίφι καρντιὰ μακαρόνια τέλει, ντε βαζγ-
κεστίζει¹⁾.

ΛΟΓ. (ἐξἄκολουθεῖ)

Ἐπίτριφον, ἐπίτριφον τοὺς σὲ κακαγοροῦντας.

ANAT. (πρὸς τὸν λογιώτατον) τ' ὄσωσες; τοῦ-
το εἶναι ὕμνος, γιόξαμ ἔχει κι' ἄλλο ἀκόμα; αἰ,
κάχπ ὄγλου²⁾ αἰ—κι' ἐγὼ τάρεψα ὕμνος, κἀτι
μεἶλο πρᾶμα εἶναι εἶπα — τοῦτο ἓνα ζεῦ μεἶλο
μεἶλο κόπησε³⁾ τρόμαξα, ὕστερα ἀρτικὸν εὐ, ζεῦ,
μακαρόνια εἶπες, στὰ ὕστερὰ τρίψε καὶ κακὰ
εἶπες—ἄφεριμ—ταμάμ ὕμνος—καὶ τοῦ χρόνου
—(πέρνει ἓν κομμάτι μπουρέκι) ἔλα τώρα λογιώ-
τατε, ἀνοίξε τὸ ἰστόμα σου.

ΛΟΓ. Οὐ χωρεῖ τῷ στόματί μου.

ANAT. Ντέ, κωπόγλου, χωρεῖ, ντέ χωρεῖ,
ἐγὼ τὰ χῶσω—ἄ—ἄνοιζα ἰστόμα σου λέω.

ΛΟΓ. Ἴδου.

ANAT. Ἴντοῦ μιντοῦ ντέν ἔχει—κατάπιε το
—οὔλο μιὰ βουκκα ντέ.

ΛΟΓ. Οὐχ ἐκὼν μὲν, καταπίω δέ, καὶ δὴ τί
ποιητέον; ἀνεκτέον τῶν πάντων.

ΧΙΟΣ Καλὲ σεῖς λογιώτατε, ποῦ ξέρετεν τὰ
λιανικά;

σέντε μέντε κουντουσέντε,
καὶ τῶν ἄλλωνῶν μισέντε

ξέρετεν ἴντα θὰ πῆ;

¹⁾ Τραβᾶ χέρι. ²⁾ υἱὲ πόρνης. ³⁾ ὀρητικῶς ἐξήλθεν, ἴκοπη

ΛΟΓ. Οὔ.

ΧΙΟΣ Οὔσας, κι' ὁ μισὲ Περῆς ἀντάμα· (πρὸς τοὺς ἄλλους) κι' ἐχορεύομεν ἄματις;

ΠΕΛ. Νὰ χορέψουμε.

ΑΝΑΤ. Ἄϊδε ντὲ σηκωτῆτε...

ὈΛΟΙ. Νὰ χορέψουμε... (χορεύουν).

ΧΙΟΣ. (φωνάζων) βάρτεν κρασί 'ς τὰ ποτήρια νὰ πρῖοῦμενε. — (παίρνει ἐν ποτήριον πρὸς τοὺς ἄλλους) πάρτεν κι ἐσεῖς ἀπ' ὄνα — αἶ βίβα — 'ς τὴν ὑγιά μας καλὴ γιά — στὴν ὑγιά τῆς λευτεριάς.

ΟΛΟΙ (παίρνουν ἀπὸ ἐν ποτήριον) αἶ βίβα !!

ΑΝΑΤ. Σία λευτεριά.

ΠΕΛ. Εἰς ὑγείαν της, αἶ βίβα της — χαϊράμενοι.

ΟΛΟΙ. (κτυπῶντες τὰ ποτήρια) αἶ βίβα !!!

ΑΔΒ. Γιὰ τὸ λευτεριά ὀρέ, ζτροῦ, — ὀρέ ὀρέ ζτροῦ — (κτυπᾷ καὶ αὐτός.)

ΟΛΟΙ Αἶ βίβα !! (πίνουν).

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ

Ὁ Ἀνατολίτης, ὁ Λογιώτατος, καὶ ὁ Ξενοδόχος
(οἱ δὲ ἄλλοι σιωποῦν καθήμενοι).

ΑΝΑΤ. (πρὸς τὸν λογιώτατον) ἐσύ γιατί ντὲν ἐχόρεψες καλά;

ΛΟΓ. Οὐκ ἔμαθον ὀρχεῖσθαι.

ΑΝΑΤ. Μάτε τώρα — νά, σῆκω ἓνα σου ποδάρι, χτύπα ἄλλο σου ποδάρι, γένηκε χορός, πάει λέοντας.

ΛΟΓ. Ἔα με — (πρὸς τὸν ξενοδόχον) ἄξον μοι νηφοκοκκόζωμον.

ΑΝΑΤ. Ντὲν τρέπεσαι ἐσύ κωντζά¹⁾ μου λογιώτατο, νύφη τέλεις; ποῦ ν' αὔρουμε τώρα νύφη γιά; (πρὸς τὸν ξενοδόχον) ἔλα ἔλα, Μισέ Μπαστιά, λογιώτατο νύφη ὑρεύει.

ΞΕΝ. (πρὸς τὸν λογιώτατον) καλὲ σεῖς, ἐν ντρεπούστενε νὰ λέτεν πῶς θέτενε νύφη; καὶ ποῦ νὰ σᾶς τὴν εὔρουῦμεν τῶρη;

ΛΟΓ. Οὐχί, ἀλλὰ νηφοκοκκόζωμον εἶρηκα.

ΑΝΑΤ. Ἔϊ, ἰστέ, νύφη κοκκίνα γιά; ἓνα ζουμι ἔχει παραπάνου.

ΛΟΓ. Οὐκ ἔγνωκας ἀγράμματε.

ΑΝΑΤ. Ἐγὼ γράμματα ντὲ ξέρω, ἀμμά, νύφη κοκκίνα ὑρεύεις, καλὴ ντουλειὰ ντὲν εἶναι — ἐτοῦτο καταλαβαίνω τί τὰ πῆ.

ΛΟΓ. ὦ ἀναλφάβητε ἄνερ!!! καὶ δὴ ζωμόν, ἔφην, τοῦ κόκκου, ὃν ἡμεῖς οἱ βάρβαροι καφφὲ καλεῖτε.

ΑΝΑΤ. καφφὲ τέλεις;

ΛΟΓ. ἔγωγε.

ΑΝΑΤ. ἔγωγε νὰ γένης — καὶ ντὲ λὲς ἔτζι, μόνε λὲς νύφη, καὶ κοκκίνα; πολὺ σασκίني ἄνθρωπο εἶσαι· ἀτζαῖπικο²⁾ μπουταλά εἶσαι, νὰ μὴ σὲ κακοφανῆ.. ἐγὼ ἔτζι σασκίني ἄνθρωπο ντὲν

¹⁾ Μέγας. ²⁾ Παράξενος.

εἶδα ἀκόμη. . . καρδιά του τέλει καφφέ, καὶ νὰ ὑρεῦη κοκκίνα νύφη — ἀκόμα νὰ διγοῦμε τί τὰ ὑρέψης λοῆς κοπῆς ἀνάποντα πράματα.

ΣΚΗΝΗ ΕΝΑΤΗ

(ὁ Ἀνατολίτης καθ' ἑαυτὸν παρατηρῶν τοὺς ἄλλους).

ΑΝΑΤ. Ἔ!!!! Χιῶτη μέτυσε, κοιμᾶται, Μωραίτη λογαριάζει — Κυπριώτη συλλογιέται — Κρητικὸ τζιμποῦκι πίνει — Λογιώτατο γράφει — ἄμμα Ἀρβανίτη δουλιὰ καλὰ ντὲν παγαίνει — νά, νά — γούρλωσε μάτια του, τρίζει δόντια του, στρίβει μουστάκι του — ἄλλα ἄλεμ καυγκᾶ τὰ κοπαρδίσει¹⁾, γιατί κουρουλδήστικε²⁾ — πολὺ φοβοῦμαι, Ἀρβανίτη καυγκατζῆ³⁾ ἀντρωπο εἶναι — τὸ ἔ!!!!

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ

Ἄλθανός, Κρῆς, καὶ ὁ Ἀνατολίτης.

(Ὁ Ἀλβανὸς μεθυσμένος μαλώνει μὲ τὸν Κρητικόν, πυροβολεῖ μὲ τὴν πιστόλαν, καὶ τὸν π.ι.η-γώνει πολλὰ ἐλαφρὰ εἰς τὸν βραχίονα).

ΑΛΒ. Ὅρε Κρητικά, ὀρέ — πρᾶ — ἐσὺ ἐσὺ ὀρέ Κρητικά! — πῶ τὸ γουρουνίζεις ἐσὺ ἐμένα ὀρέ τὸ πα, πα, πα, τὸ παλουκάρι;

1) ἐκρήξει. 2) Προητοιμάσθη. 3) φίληρις.

ΚΡΗΣ Δὲν κατέχω ἐτζᾶ πρᾶμα, μηδὲ κατέχωσε πούρι, θιός κ' ἦ ψυχὴ μου.

ΑΛΒ. Πῶς ὀρέ νὰ τὸ λὲς ἔτζι ἐσὺ ὀρέ ἐσὺ, ποῦρτες ὀρέ ἐγὼ στὸ-στὸ-στὸ Κρήτη ὀρέ; κι' ἔριχγες ἐγὼ ὀρέ ἐγὼ τὸ-τὸ-τὸ τουφέκιας σά-σά-σάν τὸ βροχάδες; . . .

ΚΡΗΣ Εἶπα σοῦ τὸ δά μαθές, δὲ σὲ κατέχω δεδίμ, διάλλε τὰ πάσπαλα¹⁾ ποῦ θὰ θέσω στὸν ἔδνη.

ΑΛΒ. Πρά, πῶς τὸ κάνεις ἔτζι ὀρέ ποῦ δὲν τὸ γουρουνίζεις; πῶ σὲ γουρουνίζω ἐγὼ. . .

ΚΡΗΣ κατέχω δὰ σὲ δεδίμ, τῶρα, π' οὔρ-θες κι' ἔφαγες τὰ κουράδια²⁾ μας.

ΑΛΒ. (μὲ θυμὸν) τφοῦ, ἀλὰ μπελιάβερσιν³⁾ ποιὸς ὀρέ νὰ τρᾶς κουράδιας;

ΑΝΑΤ. (καθ' ἑαυτὸν) ἔ! — καυγκᾶ τῶρα σὰ μόσκο τὰ μυρίσει.

ΚΡΗΣ Καὶ γιάντα δὰ δεδίμ, φόματ' ἔαναι δὰ ποῦ δὲν ἀφήκατε κουράδια στὴν Κρήτη;

ΑΛΒ. Ἄϊθε νὰ χάνεσαι, πίθε μούτη. (τρίζων τοὺς ὀδόντας) ποιὸς ὀρέ τ' ὄφαγες κουράδιας;

ΚΡΗΣ Ἐσὺ δὰ, μαθές κι' οἱ συντρόφοι σου, δεδίμ κιὰ ὀλιᾶς.

ΑΛΒ. (τὸν πτύει) τφοῦ, τεταχῆννε. ⁴⁾

ΚΡΗΣ (τὸν πτύει) τφοῦ. . .

ΑΛΒ. (τὸν πτύει) τφοῦ, καὶ σὺ μούτη — εὐγάζων τὴν πιστόλαν) νὰ ὀρέ ποιὸς νὰ τρᾶς κουράδιας — (πυροβολεῖ, καὶ φεύγει).

1) Κόνιν τῶν λειψάνων. 2) πρόβατα ἢ κοπάδια. 3) κακὸν νὰ τὸν δώσῃ ὁ θεός. 4) στὸν διάβολον.

ΚΡΗΣ ὦ, ὦ, ὦ· διάλε τζ' ἀποθαμμένοι σου
καὶ τζ' ἀπομεινάρου σου, μ' ἐσκότωσες ἐδᾶ.

ANAT. Δὲν εἶπα ἐγώ; Ἰστέ. Ἀρβανίτη χου-
νέρι ¹⁾ τοῦ ἔκαμε, (τρέχει πρὸς τὸν Κρήτα), ποῦ
χτύπησε; Ἰστέκα, Ἰστέκα, (βλέπει τὴν πληγὴν)
ἔ! — Ζαράρι ²⁾ ντὲν ἔχει, τίποτα — μὴ φοβᾶσαι
σῆκω, σῆκω (τὸν σηκῶνει ὀλίγον).

ΣΚΗΝΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ

(ὁ Ξενοδόχος ἀκούσας τὸν κρότον τοῦ πιστολίου,
τρέχει φωνάζων καὶ ὀδυρόμενος).

ΞΕΝ. Οὐγοῦ, οὐγοῦ, οὐγοῦ — οὐγοῦ δια-
βόντρου γυιοί — ἀλοί, ἀλοί, ἀλοί μου τοῦ κα-
κόςορτου, ἔντ' ἂν τοῦτο π' οὐπαθα — ἀλοί —
(πρὸς τὸν Χίον κοιμώμενον). Καλὲ σεῖς, μισὲ
M πουρλή, κοιμοῦστεν καλὲ;

ΧΙΟΣ Ἰντα πάθετεν;

ΞΕΝ. Φονικὸ διαβόντρου γυιέ, φονικὸ — κι'
ἔ ζυπνᾶτεν πλιᾶ;

ΧΙΟΣ Καὶ ποῦντο ἀμάτις τὸ χειμονικὸ;

ΞΕΝ. καλὲ διαβόντρου κουλούκι, ἐγὼ λέγω
σας φονικὸ, κι' ἐσεῖς ὄνειρευγοῦστεν χειμονικὸ;
ἔν ζυπνᾶτεν τώρη νὰ δηῆτεν τὰ αἵματα;

ΧΙΟΣ Πιταοῦ κι' ἤγλεπᾶ το στ' τ' ὄνειρό μου
— καὶ ποιὸς νὰ σᾶς χαρῶ ἤκαμέν το;

ANAT. Ἀρβανίτη χτύπησε Κρητικὸ;

ΧΙΟΣ Καὶ π' οὔντος τώρη Ἀρβανίτης;

ANAT. Ἐφυγε — χου — ἂν τὸ πηλάσσης.

¹⁾ Προτέρημα. ²⁾ βλάβη.

ΧΙΟΣ Οὐγοῦ, οὐγοῦ, Ἰντα δουλειαις π' οὐ-
πάθαμεν. Ἰντα νὰ τὸν κάμωμεν τώρη τὸν Κρητικόν;
ΚΥΠΡ. Νὰ τὸ γιατρέψουμε.

ΧΙΟΣ Καὶ ποιὸς νὰ τὸ νὲ γιατρέψη, νὰ σᾶς
χαρῶ;

ΚΥΠΡ. Ἐγὼ τὸ γιατρέω — φέρτε ξύδι,
λάδι, ῥακὶν στουπίν, μαστίχιν, καὶ ἓνα σαχά-
νιν, ἄψετε καὶ λαμπρὸν στή φουκοῦν νὰ τὸ κά-
μω μεχλάμιν ¹⁾ νὰ τ' ἀλλεῖψω τὸ γιαρὰν του.

ΧΙΟΣ (πρὸς τὸν Ξενοδόχον) μισὲ Μπαστιᾶ! .
ἀκούσετέν τα; φέρτεν τα. . .

ΞΕΝ. Ὀχωνοῦς φέρνω σᾶς τα· μὰ ἔν κάμνει,
νὰ σᾶς χαρῶ, ν' ἄναι δῶ ὁ Κρητικὸς· — νὰ τὸν
σηκώσομε' ἀπ' ἐδῶ (φεύγει).

ΚΡΗΣ Δὲν μπορῶ κιὰ ὀλιᾶς νὰ πουρήσω ²⁾
θιὸς κ' ἡ ψυχή μου.

ΚΥΠΡ. σὲ καβαλλᾶμε στὸν ἄππαρο ³⁾.

ΣΚΗΝΗ ΔΩΔΕΚΑΤΗ

(Ὁ Ξενοδόχος εἰσέρχεται ἔντρομος, καὶ εἰδοποιεῖ
τοὺς ἄλλους; ὅτι ἔφθασεν ἡ ἀστυνομία).

ΞΕΝ. Καλὲ σεῖς, καλὲ σεῖς — οὐγοῦ — πλά-
κωσεν ἡ ἀστυνομία, πλάκωσε· νὰ — ἔρχεται —
ἔρχεται — ἀλοί μου ἀλοί, ἀλοί!! — Ἰντα νὰ κά-
μω τώρη; — ἤσθησα πλιᾶ ὁ κακόςορτος — ἤσ-
θησα.

¹⁾ Ἀλοιφήν. ²⁾ νὰ εὔγω ἔξω. ³⁾ ἄλογον.

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

(Ο Ἀστυνόμος συνωδευμένος μετὰ τῶν στρατιω-
τῶν εἰσέρχεται καὶ ἐξετάζει).

Ἄστυνóμος, Ξενοδόχος, καὶ ὁ Κρής,

ΑΣΤ. Φέρμα ¹⁾ γιαμὰ — μὴ φύγη κανεῖς —
εἴστε οὔλοι ἀδιλίτο κριμινάλε ²⁾. (πρὸς τοὺς στρα-
τιώτας) Μουρὲ Γεράσιμε, Ἄντζουλιῆ, Διονύσιο !!
— βάλτε τζῆ οὔλους ἐτούτους ἀπάρτε ³⁾ νὰ τζῆ
ἐζαμινάρω ⁴⁾ σεπαραταμέντε ⁵⁾ (πρὸς τὸν ξενο-
δόχον) ποῦ εἶναι γιαμὰ ἐκεῖος ὁ λαβωμένος ;

ΞΕΝ. (τρέμων) ὀρίστε ἐδῶ — . . , (δεικνύει
τὸν Κρῆτα).

ΑΣΤ. (ἐξετάζει τὸν Κρῆτα) Πινομή σου μουρέ ;

ΚΡΗΣ. ὦ πονεῖμε, ναίσκε, δεδῖμ, πονεῖμε.

ΑΣΤ. Πινομή σου, μουρέ ; τ' ὄνομά σου,
διάολλε ;

ΚΡΗΣ. Μανολῖός Δασκαλάκης.

ΑΣΤ. Καὶ ποῦθε εἶσαι γιαμὰ ;

ΚΡΗΣ. ἀπὲ τῆ Γκῦσαμο.

ΑΣΤ. Καὶ ποῦ στὸ διάολλο εἶν' αὐτὸ τὸ Κῦ-
σαμο ;

ΚΡΗΣ. Ἔπα δᾶ — στὴν Κρήτη.

¹⁾ Στῆτε. ²⁾ Ἐγληματῆαι ³⁾ Κατὰ μέρος ⁴⁾ Ἐξετάσω,
Ἐν μέρει.

ΑΣΤ. Καὶ δὲ λὲς π' οὔσαι Κρητικὸς, ν' ἄμπ'
ὁ διάολλος μέσα σου ; καὶ ποιὸς μουρὲ, ποιὸς σέ
χτύπησε ;

ΚΡΗΣ. Ἐνας λιάπης.

ΑΣΤ. Καὶ π' οὖν ἐκεῖος ὁ λιάπης ;

ΚΡΗΣ. δὲν τὸν κατέχω τὸ σκυλάπιστο, πού-
ρησε.

ΑΣΤ. Καὶ ποῦ μουρὲ, ποῦ σέ βάρεσε ;

ΚΡΗΣ. Στῆ χέρα δεδῖμ, ὦ — φέρτε με δὰ
τὸν ζαγορευτῆ ¹⁾ νὰ μὲ ζαγορεψῆ ²⁾ νὰ ξεμουστέ-
ψω ³⁾.

ΑΣΤ. Καὶ πῶς σέ θάρεσε μουρέ ; ἀ κάζο πεν-
σάτο ; ⁴⁾

ΚΡΗΣ. Δὲν κατέχω φράγκικα.

ΑΣΤ. Μουρὲ ἀ κάζο πενσάτο ;

ΚΡΗΣ. Εἶπα σοῦ το δὲν κατέχω ντὰ μοῦ λὲς
θιός . . .

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Ο Ἄστυνόμος καθ' ἑαυτὸν).

ΑΣΤ. Λ' ἀφάρ ζέ σέριο ⁵⁾, καὶ δὲν μπορῶ νὰ
τζῆ ἐζαμινάρω ἐζαταμέντε ⁶⁾ — μὰ τάντο μπά-
στα ⁷⁾ — τζῆ ἔβανα οὔλους ἀ πάρτε, καὶ θὰ κάμω
τζῆ ἐζάμιναις σεριαμέντε ⁸⁾, ὡς που ν' αὔρω τὴν
γκάουζα ⁹⁾, καὶ νὰ μάθω καλά, ἂν ᾔηται κάζο πεν-
σάτο, ἐπὶ νὰ τζῆ ἀκούζαρω ¹⁰⁾ στὴ Διοίκησι, καὶ

¹⁾ Πνευματικόν. ²⁾ Ἐξομολόγησι. ³⁾ Νὰ γλυτώσω.
⁴⁾ Ἐκ προμελέτης. ⁵⁾ Ἡ ὑπόθεσις. εἶναι σοβαρά. ⁶⁾ Μὲ
ἀκρίβειαν. ⁷⁾ Τόσον ἀρκεῖ. ⁸⁾ Ἐμυθῶς. ⁹⁾ Κατηγορίαν.
¹⁰⁾ Καταμηνύσω.

νά κάμω τὰ ἄττα ¹⁾ μου κόμει σι ντέβει ²⁾, κατὶ
 πῶς μου μεριτάρει ³⁾ στὸ ὄφφίτζιό ⁴⁾ μου — , κα
 δὲν μπορῶ ν' κάμ' ἀλλιῶς, γιατί θά διασπρετζά
 ρω ⁵⁾ τὸ ὄνυρε ⁶⁾ μου (προβαίνει ἐμπρός).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Ὁ Ἀστυνόμος, ὁ Ἀνατολίτης, καὶ οἱ στρατιῶται

ΑΣΤ. Π' οὐναι, μουρέ, ἐκεῖνος ὁ λιάπης ;

ΑΝΑΤ. Λάπη ποιὸ εἶναι ; σακιν ⁷⁾ Λάπη
 Ἀρβανίτη εἶναι ; ἐκεῖνο ὑρεύεις ; πάει — χουῦ —
 π' οὐντο τώρα Ἀρβανίτη ; — ἂν τὸ πιάσης . .

ΑΣΤ. (πρὸς τὸν Ἀνατολίτην) Ἐλα δῶ ἐσὶ
 γιαμὰ —

ΑΝΑΤ. Ἰστέ, ἦρτα — τί τέλεις ἐμένα ;

ΑΣΤ. Πινομήσου.

ΑΝΑΤ. Τί τὰ πῆ πινομή σου ;

ΑΣΤ. Τ' ὄνομά σου μουρέ ;

ΑΝΑΤ. Ἄ — ὄνομά μου ; ὄνομά μου, Χατζζή
 Σάββα ντουλό σας.

ΑΣΤ. Ἡ πατρίδα σου ;

ΑΝΑΤ. Πατέρα μου ; πατέρα μου Χατζζή
 Μουράτη λέανε — ἐκεῖνο πέτανε, τί τὸ τέλεις
 τώρα ;

ΑΣΤ. Ὅχι, μουρέ, ὁ τόπος σου ;

ΑΝΑΤ. Ἄ, βιλαέτι μου ; βιλαέτι μου, Κατ-
 σερι εἶναι.

ΑΣΤ. Καὶ π' οὐν' αὐτὸ τὸ Καίσερι ;

¹⁾ Πράξεις. ²⁾ Ὡς πρέπει ³⁾ Ἀνήκει. ⁴⁾ Ἀξίωμα
⁵⁾ Καταφρονῶ. ⁶⁾ Ὑπόληψιν ⁷⁾ Μήπως.

ΑΝΑΤ. Ἄι Βασίλη τόπο εἶναι, Γκαιοσαρεῖας,
 Γκαπαδοκίας, ντέ ξέρεις ἐσύ ;

ΑΣΤ. Κ' εἶσαι γιαμὰ ἀπ' τ' ἄι Βασιλείου
 τὸν τόπο ; γιὰ δ' αὐτο εἶσαι καὶ χαντζής, — ν'
 ἄμπ' ὁ διάολος μέσ' τὴν καθούκα ¹⁾ σου — καὶ
 πὲς μου μουρέ ἐσύ, πῶς ἐγίνηκε ὁ λαβωμὸς τοῦ
 Κρητικοῦ ;

ΑΝΑΤ. Νά ; ἰστέ, τρώγανε, πίνανε, — Ἀρβα-
 νίτη μέτυσε, φορτώθηκε Κρητικὸ εἶπε Ἀρβανίτη
 (ντρέπουμε νὰ πῶ, τιμὴ σὰ μουτζουνά σου) κου-
 ράδια, εἶπε Ἀρβανίτη εἶπε, νὰ φᾶς ἐσύ, σάνκιμ ²⁾
 Κρητικὸ νὰ φᾶη, κατάλαβες ; — κουράδια μουρά-
 δια λέοντας, καυγκαλαστίσανε, — καυγκαλαστι-
 σανε, Ἀρβανίτη τράβηξε πιστόλα μάνι — μάνι ἐσ-
 φιξε Κρητικὸ ἀπάνου, γιαραλάδισε ²⁾ κομματάκι
 χέρι του — οὐλο οὐλο καυγκᾶ Ἰστέ, αὐτὸ εἶναι . .

ΑΣΤ. Νὰ μὲ πάρουν οἱ διάολοι κι' ἂν κα-
 τάλαβα τίποτ' εἰ. — (πρὸς τὸν Ἀνατολίτην) καὶ
 πῶς μουρέ, καὶ πῶς ; μπᾶ κ' ἦτανε ἀ κάζο πεν-
 σάτο ;

ΑΝΑΤ. Ἀρτίκ πιנסάτο, μινσάτο, ἐγὼ ντέ ξέ-
 ρω Ἀρβανίτη χτύπησε Κρητικὸ, βέσσελάμ.

ΑΣΤ. (μὲ θυμὸν), Καὶ μίλλειε μουρέ ῥωμκί-
 κα, παλιότουρκα !!!

ΑΝΑΤ. Ἐῦ — ἐσύ γιατί μιλάς φираάγκικα γιὰ ;
 σάντο μάντο, φόρτο φοῦρτο ; ἰξέρω ἐγὼ φираάγ-
 σικα ; ἐγὼ ῥωμαῖκα λέω, δὲν καταλαβαίνεις, ἐγὼ

¹⁾ Πῖλον τῆς κεφαλῆς ²⁾ Τάχα.

φιδάγκικα ντέ ξέρω, πῶς νά γένη γιά; τί νά γένη ἄ τζανούμ — ἐσύ εὔρε τὸ κολάϊ¹⁾ τοῦ πγιά, νά καταλάβῃς — ἐγὼ σάβησα κι' ἀπόμεινα — ἄλλο τίποτα ἐγὼ ντέ ξέρω.

ΑΣΤ. Πές μου μουρέ καλά τὴν ἐζάμινα²⁾ σου, γιατί κακόροικε, θὰ πᾶς ἄ ρέστο. ³⁾

ΑΝΑΤ. Ἄν μπορῆς, κατάλαβε τώρα. (πρὸς τὸν ἀστυνόμον) ἄνταμ — ἐγὼ σέ εἶπα — ζάμινα μάμινα, ρέστο μέστο, φόρτο φοῦρτο, σάντο μάντο, κουκούτζι⁴⁾ ντέν καταλαβαίνω τί τὰ πῆ — οὔλο οὔλο καυγκᾶ τί ἦτανε, εἶπα — πάει λέοντας — ἄκουσες τώρα; Ἰστὲ ῥωμαῖκα τὸ εἶπα ἄρτικ, καὶ τώρα ντέν κατάλαβες, ποτέ σου ντέ τὰ καταλάβῃς . . .

ΑΣΤ. (μὲ θυμὸν) ἄ ρέστο κανάγια, ἄ ρέστο, — (πρὸς τοὺς στρατιώτας) πάρτετον αὐτόνε ἄ ρέστο — (τὸν κρατοῦν οἱ στρατιῶται).

ΑΝΑΤ. Ἰστέκα νά ντγιοῦμε — τί τὰ πῆ ἄρέστο;

ΑΣΤ. Στή φυλακὴ θὰ πᾶς.

ΑΝΑΤ. Χάψι:

ΣΤΡ. Ναί.

ΑΝΑΤ. Ἔϊ, ὕστερα; ἐγὼ τί ἔκαμα, ἄνταμ, νά πάγω χάψι; ἐγὼ ντέν χτύπησα Κηρτικὸ, ἐγὼ πιστόλα μιστόλα ντέν ἔχω, ἐγὼ ντουλειά μου κύτταζα, τζουμποῦσι ἔκαμνα — νά, πγιάσαι ἄρβανίτη, κρέμαστο μπιλέμ, ὄχι θάνεις ἐμένα χάψι — ταμάμ . . .

1) Εὐτολίμαν. 2) Ἐξέτασιν. 3) Φυλακὴν. 4) Ἄντι τοῦ τελεῖως.

ΑΣΤ. Ἐσύ θὰ πᾶς ἄρέστο γιαγουρτοβαφτισμένη, παλιότουρκα.

ΑΝΑΤ. Ταμάμ ἀστρονόμο — ἄφεριμ — βρίζει κιόλας — ἐγὼ τοῦρκο ντέν εἶμαι· χριστιανὸ ὀρθόδοξο εἶμαι — χατζῆ ἄνθρωπο εἶμαι — Ἰψέματα ποτές μου ντέ λέω — χιτζ ποτές ἄνθρωπο βαφτίζουνε μὲ γιαγοῦρτι; τόσω χρονῶ γένηκα, ἀκόμα ντέν ἄκουσα ποῦ βαφτίζουνε μὲ γιαγοῦρτι — αἶδε νά ντγιοῦμε τί τὰ πῆς ἀκόμα — ἀγάλια, ἀγάγια τὰ πῆς αὔριο μὲ μποζά¹⁾ βαφτίζου-
νε.

ἌΣΤ. (μὲ θυμὸν) ἄ ρέστο, ἄ ρέστο. . .

ΣΤΡ. (τὸν παίρνουν).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Ὁ Ἄστυνόμος ἐξετάζει τὸν Λογιώτατον.

Ἄστυνόμος, Λογιώτατος, Γραμματεὺς τῆς Ἄστυνομίας, στρατιῶται.

ΑΣΤ. (πρὸς τοὺς στρατιώτας) φέρτε μου μουρέ ἐκτόνε μὲ τὴν σκούφια — (τὸν φέρνουν) (πρὸς τὸν Λογιώτατον) πινομή σου;

ΛΟΓ. Ἐπώνυμον μὲν φέρω Κωνωπίδης, κέκλημαι δὲ Κλειτομένης.

ΑΣΤ. Ὅρσαι ὀνόματα. . . καὶ ποῦ νά θυμᾶται κανεῖς, καλότυχε, τέττοια ὀνόματα ποῦ βγάλανε τώρα. . . (πρὸς τὸν λογιώτατον) καὶ ποῦθε εἶσαι γιαμά;

1) Βῆδος ποτοῦ ὄξέως κατασκευαζομένου ἀπὸ κεγγρί.

ΛΟΓ. Κῆρος.

ΑΣΤ. Καί ποῦ στό διάβολο εἶν' αὐτό τὸ Κῆρος;

ΛΟΓ. Τὸ Τουρμιστὶ Στάν κλιό λεγόμενον.

ΑΣΤ. Καί πές δά π' οὐά' ἀπέ τήν Κῶ, ξαφνικό νά σ' οὔρη.. και τι τέχνη κάμεις;

ΛΟΓ. Τέχνην μὲν οὐδαμῶς, ἐπιστήμων δὲ μάλα.

ΑΣΤ. Ἄς ἦν κί' ἐπιστήμη, μπᾶ κ' εἶσαι γιατρός;

ΛΟΓ. Οὐμένουν, ἀλλά ῥήτωρ, Λογικός, Γραμματικὸς Μαθηματικὸς, καὶ τὰ λοιπά, καὶ τὰ λοιπά. . .

ΑΣΤ. Μῶρ' μπᾶ κ' εἶσαι Λογιώτατος;

ΛΟΓ. Ναί μὴν. . . καὶ ἐκ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων ἐνδοξοτέρων λογίων.

ΑΣΤ. Μουρὲ γιά σου Λογιώτατε!!! καὶ πές μου δά γιαμὰ ἐσὺ ποῦ ξέρεις τῆ ἑλληνικουράις, πῶς ἐγίνηκε ὁ λαβωμὸς τοῦ Κρητικοῦ;

ΛΟΓ. Οὐχ ἐκὼν μὲν, εἶπω δέ. — ἐτύγγανον τήμερον πεινῶν τήν ἐσχάτην πείναν· καὶ δὴ ἔδοξε μοι πορευθῆναι ἐν τῷ ἐδωδιμολεσχοικητηρίῳ, καὶ κορεσθῆναι — ἀπελθὼν οὖν, εὔρον καὶ συνδαιτυμόνας πλείστους αὐτόθι συνεωχουμένους — καὶ δὴ τοῖνον δέδοχεν αὐτοῖς τήν ἐφημερίδα ἀναγοῦσιν, εὐθυμητέον εἶναι τήν τῆς Ἑλλάδος παλιγγενεσίαν. — τοιγαροῦν ἐσθιόντων, πινόντων, ἀδόντων, ὑμνούντων, καὶ ὀρχομενοεμφρανομένων,

ΓΡΑΜ. Ἐπύκνωσες, λογιώτατε, τήν ἀτμοσφαῖραν ἀπὸ γενικᾶς ἀπολύτους.

ΛΟΓ. Ἄφνω ὁ Ἄλθανὸς μετὰ τοῦ Κρητὸς ἐμαχεσάτην.

ΓΡΑΜ. Νὰ δά κ' ἕνας δυϊκὸς ἀριθμὸς!!

ΑΣΤ. Νὰ, ν' ἄμπ' ὁ Διάκολλος μέσ' τῆ ἑλληνικουράις σου, παλλολογιώτατε — ἀνάθεμα κί' ἂν κατάλαβα τί μοῦ λές, μὰ τήν πίστι μου — (πρὸς τὸν Γραμματέα) γράφε τα ἐσὺ μουρὲ καλὰ ἐτοῦτα οὐλα ποῦ λέγει, κακόρικε, γιατί θά τὰ στείλουμε σ' τήν Ἀκαδέμια τῆ Μπάτοβας νὰ μᾶς τὰ ξηγήσουνε οἱ προφασσόροι, μὰ τῆ ἄγριους πάντες. — (πρὸς τὸν Λογιώτατον) καὶ λέγε δά, λέγε, συφορά στήν καλλαμάρα σου.

ΛΟΓ. »Καὶ δὴ ὁ μὲν Κρῆς τοὺς ὄϊας, Κουράδιχ, καλῶν, ὁ δ' Ἄλθανὸς τοῦμπαλιν τὸ σκῶρ ἐνενοῖει, ἀναστὰς ὁ Ἄλθανὸς, κάκτανε τὸν Κρῆτα.

ΓΡΑΜ. Ἐσολοίκισες.

ΛΟΓ. (πρὸς τὸν Γραμματέα) τί δὴ καινὸν ἢ ξένον εἶγε σεσολοίκηκα; καὶ γὰρ καὶ Δημοσθένης, ἄλλοι τε πολλοὶ ξυγγραφεῖς ἔστιν ὅτε τῷ σολοικισμῷ χρῶνται ¹⁾ εὐφραδείας χάριν.

ΑΣΤ. (πρὸς τὸν Γραμ.) κί' ἄφ τονε τὸ χριστιανὸ νὰ πῆ γιαμὰ τήν ἐζάμινά του — λέγε συφορέλια σου, λέγε.

ΛΟΓ. «Καὶ δὴ σοῦ μὲν ἐξετάζοντος μαθεῖν τήν ἀλήθειαν, ἐγὼ σοι ταῦτα πάντα ἀληθῶς φράζω, ἵνα ποιήσης ὁ βούλειςαι.

¹⁾ Πολλοὶ τῶν τοιοῦτων λογιωτάτων ἀπαντῶντες ἐνίστη περιόδῳ τινα συγγραφείας δυσνόητον, μὴ δυνάμενοι νὰ ἐνοήσωσι τὸ πνεῦμα τῆς περιόδου ἀποδίδουν ὅτι ὁ συγγραφεὺς σολοικίζει.

ΓΡΑΜ. Ἐβαρβάρισις.

ΑΣΤ. Καὶ δὲν κατάλαβες ἂν ἦτανε κάζο πεν-
σάτο ;

ΛΟΓ. Οὐκ οἶδα τὴν τῶν Ἰταλῶν διάλεκτον
— τοῦτο δὴ μόνον γινώσκω, ὅτι ἡ λέξις Κουρά-
δια παράγεται ἐκ τοῦ κείρω, καρῶ, κέκαρκα, κέ-
καρμαι ὁ μέσος παρακείμενος, γίνεται καρμάδιον,
καὶ τροπῇ τοῦ α εἰς ε ψιλὸν γίνεται κερμάδιον·
προσθέσει δὲ τοῦ ἰῶτα, κερμάδιον, καὶ ἀφαιρέσει
τοῦ μ, κερμάδιον, τροπῇ δὲ τοῦ ε, εἰς ο, καὶ τοῦ
ι, εἰς υ ψιλὸν, γίνεται κουράδιον, δι' οὗ οἱ Κρη-
τες καλοῦσι τὰ πρόβατα, ἢ τὰς ἀγέλας, ἐκ τοῦ
κείρεσθαι αὐτὰ παραγομένης τῆς λέξεως. — καὶ
δὴ ἔγνωσ νυνί ;

ΑΣΤ. Μουρ' ἐγὼ δὲ σ' ἀρωτῶ τῇ Γραμμα-
τικῇ καὶ μὲ λὲς τῇ ἀόριστους, τῇ περσυντέλι-
κούς, καὶ οὐλα τὰ τέμπα ¹⁾. . . ὦ συφορά μου !
σ' ἀρωτῶ νὰ μὲ πῆς, ἂν ἦτανε κάζο πενσάτο ὁ
λαβωμὸς τοῦ Κρητικοῦ — ὀρίστε τώρα τί νὰ βγά-
λω ἀπὲ τούτην τὴν ἐξάμινα, μηδὲ τὸ ἐψιλὸ σου
κατάλαβα, μηδὲ τὸ ὑψιλὸ σου· (πρὸς τὸν χορὸν)
αὐτὸς μάτια μου εἶν' ἀπ' ἐκειοὺς τῇ λογιωτάτους
ποῦ ξηγοῦνε τῇ μνηαῖοι καὶ τῇ ψαρμοὶ τοῦ
Δαβὶ, κί' ὁποῦ ξέρουνε πότες εἶναι τῇ ἀγίας Ἄ-
γκατας, κί' τ' αἰ κούκου, καὶ δὲ γλέπεις ἄλλο σὲ
δ' αὐτούς, μόνε μιὰ καλαμάρα σὰν πλιθάρι, καὶ
μιὰ πένα σὰν ντούμπανο, καὶ τ' εἶν' αὐτός ; Λο-
γιώτατος — ὦ ντζόγια μου ! ! γιατί ξέρει για-

¹ Τοῦ; χρόνους.

μὰ νὰ ξηγάη τῇ συναξαριστάδες — ναι, ναι,
στὴ μπίστι μου δὲ σὰς μπαρτζολετάρω ¹⁾ (πρὸς
τὸν Λογιώτατον) καὶ πὲς μου δὰ ποῦ νὰ κάτζουν
ουλοὶ οἱ διαόλλοι σ' τῇ σκούφγια σου — ἦτανε
κάζο πενσάτο ; (εὐθὺς πρὸς τὸν Γραμματέα) ξή-
γα το σὺ μουρὲ διαόλλε, βωμάικα νὰ τὸ κατα-
λάβῃ . . .

ΓΡ. Ἐκ προμελέτης.

ΑΣΤ. Κι' ἀμὰ γὰ νὰ ξέρη κανεὶς ἐτούταις
οὐλαὶς τῇ λέξαις, πρέπει νὰ ἔχη ἐκεῖ τὸ μεγά-
λο βοκαβολλάριο ²⁾ τῇ Κρούσας, ὁποῦ εἶναι σὰ
μιὰ κασσέλλα, καὶ νὰ προβατῇ μέσ' τῇ πιά-
τταις τῇ Ἑλλάδας ν' ἄχη κί' ἓνα βαστάζο κοντὰ,
γὰ νὰ ξηγάη οὐλα ἐτούτα τὰ τέρμινα ³⁾ — πρὸς
τὸν Λογιώτατον) ἐκατάλαβες τώρα, μουρὲ διαόλ-
λου σκολλάρω ⁴⁾, τί θὰ πῆ κάζο πενσάτο ;

ΛΟΓ. Νῦν ἔγνων ἐξεικασάμενος ἐκ τῆς λέ-
ξεως τὸ πρᾶγμα — καὶ δὴ σε πληροφορῶ, ὅτι οὐκ
ἦν ἐκ προμελέτης τὸ ὄραμα, αἰφνίδιον δὲ μᾶλλον,
καὶ πείσθητι τοῖς ἐμοῖς λόγοις.

ἌΣΤ. Ἄ βέστο καὶ σὺ μπιρμπάντε, ποῦ μᾶς
ἐσεκάρισες ⁵⁾ μὲ τῇ μετοχαῖς σου, καὶ μὲ τὰ ἀ-
παρέμφατά σου. — (πρὸς τοὺς στρατιώτας) πάρ-
τε τονε, μουρὲ, κί' αὐτόνε ἀρέστο.

ΣΤΡ. (τὸν παίρνουν).

¹⁾ Ἄστειεύομαι. ²⁾ λεξικόν. ³⁾ λέξεις. ⁴⁾ σχολαστικέ.
⁵⁾ Ἐξήρανες, ἀντὶ τοῦ μᾶς; ἐξάλισες.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

Ὁ Ἀστυνόμος (καθ' ἑαυτὸν)

ΑΣΤ. Μουδ' ἀφ' τὸν παλιότουρκα ἐκειόνε,
μουδ' ἀφ' τὸ σκολάρο τοῦτονε μὲ τζῆ ἑλληνικοῦ-
ραις του μπόρεσα νὰ ἔξαμινάρω τίποτζι — μὰ ἀπ'
ἐκειόνε τὸ Μουραϊτῆ κᾶτι θὰ βγάλω, γιατί' εἶναι
φτακαθαρισμένος, καὶ θελ' ἀπείκασε, νὸν ζε δού-
πιο ¹⁾, ἀν ἦτανε τὸ χτύπημα κάζο πενσάτο — μὰ
πρέπει ν' ἄναι ἀσολουταμέντε ²⁾ — νὸν ζε κάζο ³⁾.

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

(Ὁ Ἀστυνόμος ἐξετάζει τὸν Πελοποννήσιον).

Ἀστυνόμος, Πελοποννήσιος, ὁ Γραμματεὺς
καὶ στρατιῶται.

ΑΣΤ. (πρὸς τοὺς στρατιώτας) φέρτε μουρέ,
ἐκειόνε τὸ Μουραϊτῆ — (τὸν φέρνον.) πρὸς τὸν
(Πελοποννήσιον) πινομή σου;

ΠΕΛ. Ποῦλος Πουλόπουλος.

ΑΣΤ. καὶ ποῦθε εἶσαι γιαμά;

ΠΕΛ. Ἀπ' τὴν Πελοπόννησος.

ΑΣΤ. Καὶ πὲς δὰ κακόρουκε π' οὔσαι ἀπὲ τὸ
Μουρία — καὶ τί τέχνη κάμεις;

ΠΕΛ. Ἐμπορος.

ΑΣΤ. Καὶ τί θὰ πῆ μουρέ ἔμπορος;

ΠΕΛ. Πραματευτής.

1) Ἀμφιβολία. 2) Ἀπολύτως. 3) Ἀντὶ τοῦ ἀφεύκτως.

ΑΣΤ. Ὡρσαι κι' ἐσὺ διάολλε — ἔμαθες καὶ
σὺ τζῆ ἑλληνικοῦραις.

ΠΕΛ. Τήρα δῶ, κύρ ἀστρονόμο, εἶμαι ἑλ-
ληνας, ἀκοῦς με, καὶ πρέπει νὰ μιλῶ μὲ μάθησις.

ΑΣΤ. Καὶ πῶς ἐγίνηκε ὁ λαθωμός τοῦ κρη-
τικοῦ;

ΠΕΛ. Νὰ σ' ὀρίσω, κύρ ἀστρονόμο μου, δὲ
ξέρω, ἐγὼ ἔφερα νὰ πουλήσω καμπόσα λαγο-
τόμαρα, καμπός' ἀλούπια, τυριά, βούτυρα, καὶ
τραχανᾶ· εἶχα στείλει καὶ τὸν παραγεῖό μου μὲ
καμπόσαις γίδαις στέρφαις ¹⁾ π' οὔχα στὴν πο-
λίόστανή μου, καὶ τὰ πούλησα ὅλα, κὶ ἔκαμνα
τὸ λογαριασμό μου — σὰ μὲ τζούκλωσε ἡ πεῖνα,
ἔφρα νὰ τὴν τελώσω ²⁾ σ' τὴ λοκάντα, ἠῦρα καὶ
τὴν ἀφεντιά τους ἐδῶ, κι' εἶπαμε νὰ κάμουμ' ἕνα
γλέντι — καὶ νὰ σ' ὀρίσω, γλεντάγαμε ὄμορφα
καὶ καλὰ — σὰ θε ν' ἄρθη τὸ μαγκοῦφι, ἔρχεται
— Ἀρβανίτης τ' ὄβαλε στὴ μπουρίνα ³⁾ πγιά
θὰ τὸ φέρ' ὁ διάτανος, καὶ στὰ καλὰ καθούμενα,
τζακωθήκανε μὲ τὸν Κρητικό — τὸ τζάκωμά τους
τὴν ἦτouna, νὰ σ' ὀρίσω, δὲ ξέρω τί ἦτouna —
δὲν ἔβαν' αὐτὶ ν' ἀγκρουμαστῶ καλὰ καλὰ —
ἐγὼ, ἀκοῦς με, τόσο τόσο δὲ συλλογοῦμ·κι γιὰ
ξέναις ἔννοιας — τήρα δῶ, τὸ νιτερέσο μου κυτ-
τάζω, κι' ἄρα πάρα, ἥλιος...

ΑΣΤ. Μωρ' ἐγὼ δὲν ἐκατάλαβα τίποτι ἀπ'
αὐτὴν τὴν ἱστορία ποῦ μὲ εἶπες, μὰ τὴ φανερωμένη.

1) Στείρας. 2) Γεμίσω τὴν κοιλίαν μου 3) Ἐμέθουσε

ΠΕΛ. Ἐγώ, κύρ ἀστρονόμου, σὲ τὰ κου-
θένιασα τὰ πᾶσα πάντα τῆς ὑπόθεσις — τοὺς
εἶδα ποῦ τζακωθήκανε, μὰ δὲν εἶχα τόσο τὸ νοῦ
μου σὲ δ' αὐτοὺς — φωτιά νὰ τοὺς κάψῃ κι' ἐ-
κεινοὺς, καὶ τὰ μάγγανά τους ¹⁾

ΑΣΤ. ὦ διάολλε καὶ σὺ μὲ τὰ Ἰντρέσσα σου—
οἱ ἀνθρώποι γιαμὰ σκοτωνούτανε, καὶ σὺ συλλο-
γιούσουνε τὸ νιακούρι σου, τὸν ταρνανᾶ σου, τὸ
γάλα σου, τζῆ ἄλεποῦδες, καὶ τζῆ γίδαις σου—
καὶ δὲ μὲ λὲς γιαμὰ π' οὔσαι πλιὸ ραφινά-
τος ²⁾ ἀπὲ τζῆ ἄλλους, ἂν ἦτανε κάζο πενσάτο;

ΠΕΛ. Γιὰ κάζο, ἦτounα, καὶ μεγάλο κάζο
— μὰ δὲ ξέρω πεντζάτο ἦτounα, τί ἦτounα.

ΑΣΤ. Τὸ καταλαβαίνω μουρὲ ποῦ ἦτανε κά-
ζο, καὶ τὸ γλέπω, διάολλ' ἔπαρέ σε κι' ἐσένα —
μὰ ἄλλο εἶναι τὸ κάζο ἀτζιδέντε, κι' ἄλλο εἶναι
τὸ κάζο πενσάτο — ἐτοῦτο τί ἦτανε; ἐτοῦτο θέ-
λω νὰ μὲ περσουαδέρης ³⁾.

ΠΕΛ. Ἀτζιδέντε.

ΑΣΤ. Καὶ τί θὰ πῆ ἀτζιδέντε;

ΠΕΛ. Εἶρω γώ; νά, ἄξαφνο θὰ πῆ, στοχά-
ζουμαι· δὲν εἶν' ἐτζί;

ΑΣΤ. Ναι μουρὲ, γιὰ σου κακόρικε — ἐσὺ
καταλαβαίνεις γλέπω τὸν κόσμο, — μουρὲ γιὰ
σου Μουραϊτη!! — καὶ πες με τώρα σὰ ξέρεις
τὸ ἀτζιδέντε, θὰ ξέρεις καὶ τὸ πενσάτο — νὸν ζε
δούπιτο.

1) Τὰς ἐριδας. 2) Καθαρισμένους. 3) Πληροφορήσης.

ΠΕΛ. Αὐτοῦνο δὲν τὸ ξέρω.

ΑΣΤ. (Πρὸς τὸν Γραμματέα) πῶς τοῦ τ'
ὄπες ἐσὺ τ' ἄλλουνοῦ, μουρὲ;

ΓΡΑΜ. Ἐκ προμελέτης.

ΠΕΛ. Αὐτοῦνο εἶναι βαθὺ ἐλληνικό, καὶ δὲν
τὸ πεικάζω.

ΓΡΑΜ. Προμελετημένον.

ΠΕΛ. Τίποτες — μηδ' αὐτοῦνο.

ΓΡΑΜ. Ἄν τὸ εἶχεν εἰς τὸν νοῦν του προτή-
τερα νὰ τὸ κάμῃ ὁ Ἀρβανίτης.

ΠΕΛ. Τήρα δῶ, μήδε στὸ μυαλό του μέσα
ἦμουνα μήδε τὸν ἐρώτησα — ποιὸς τοὺς ξέρει
πάλ' ἂν ἤντουσανε ὀχτρεμένοι ἀπὲ μπροστήτερα.

ΑΣΤ. (καθ' ἑαυτὸν) ὦ διάολλε ρισπόστα!!!!
(πρὸς τὸν Πελοποννήσιον) καὶ δὲ ξέρεις ἄλλο τί-
ποτζί;

ΠΕΛ. Ὅσκαί — ὅλη μου ἡ κουθέντα αὐ-
τούνη εἶναι· τοῦτο ξέρω μοναχά, ὅπ' ὄσμιζα κι'
ἐγὼ μ' ἓνα σωρὸ μαγκούφιδες.

ΑΣΤ. Ἀρέστο κι' ἐσὺ, μισότουρκα, μὲ τζῆ
γίδαις σου, μὲ τζῆ ἄλεποῦδες σου, καὶ μὲ τζῆ
ταρνανάδαις σου.

ΠΕΛ. (μὲ θυμὸν) δὲν πάγω.

ΑΣΤ. Καὶ γιὰτι μουρὲ; δὲν ἀτζιτάρεις ¹⁾
γιαμὰ νὰ πᾶς ἄ ρέστο, γιὰτ' εἶσαι Λογσθέτης;
Ξαφνικό νὰ σ' οὔρη!!!

ΠΕΛ. Ἀγκρουμάσου κύρ ἀστρονόμο· ἔχω ὑπο-
λήψεις, καὶ φιλοτιμίγια, κ' εἶμαι Ἑλληνας ἐλεῖ—

1) Καταλέχσοι.

θέρος· κι' ἀκοῦς με, ὄφκολα ὄφκολα δὲ μὲ φυλακόνεις, γιατί κάμω μιὰ διαμαρτύρησι στὴ Διοίκησις, καὶ εἴ τὸ βουλευπτικό, νὰ ξέρης: — ἀκοῦ με; — κρίναι με πρῶτα, κι' ἀνισωστάς κι' ἔργα φταιξίμο, τότες βάλεμε καὶ εἴ τὴ φοῦρα. . . .

ΑΣΤ. Ἀρέστο, Κανάγια!!! (πρὸς τοὺς στρατιώτας) πάρτε — τότε κι' αὐτόνε γιαμὰ μὴ ζῆ μὲ τζῆ ἄλλους.

ΣΤΡ. (Τὸν πέρνου)

ΠΕΛ. Ὅπ' ἀνακατώνεται μὲ τὰ πίτουρα τὸν τρῶν ἢ κόταϊς.

ΣΚΗΝΗ ΕΒΑΘΜΗ

(Ὁ Ἀστυνόμος ἐξετάζει τὸν Κύπριον)

Ἀστυνόμος, Κύπριος, καὶ στρατιώται.

ΑΣΤ. (πρὸς τοὺς στρατιώτας) φέρτε μου μουρέ, ἐκεδὸν τὸν ἄλλονε.

ΣΤΡ. (φέρουν τὸν Κύπριον).

ΑΣΤ. Τ' ὄνομά σου;

ΚΥΠ. Σολομῶς.

ΑΣΤ. Ἄλλος διάολλος ἐτοῦτος — (πρὸς τὸν Κύπριον) μπᾶ κι' εἶσαι στοκοφίσι; κι' ἀπὲ εἶσαι;

ΚΥΠ. Ἀπὲ τὴν Τζύπρον εἶμαι.

ΑΣΤ. Καὶ πές μου δὰ ἐσύ, πῶς ἐγένηκε ὁ βωμὸς τοῦ Κρητικοῦ;

ΚΥΠ. Ὁ Κρητιτζοὶ μιλοῦσιν τα λωὰ τὰ γιὰ τους, καὶ τὴν ἀχελομαλοῦσα, λέσιντη, νύφη

λαμπρόν, λέσιν το, φωτιά, τὸν ἄπαρο, λέσιν τον χτήμα, καὶ ταῖς κουδέλαις, λέσιν ταις, κουράδια, — κ' εἶπεν του ὁ Κρητικὸς τ' Ἀρβανίτην, π' οὔφαις τὰ κουράδια, τῆς κουδέλαις, τ' ἀρνιαν ποῦ λέσιν στὸν τόπο μας· κι' Ἀρβανίτης εἶπεν του, νὰ τὰ φάης ἐσύ, καὶ πήκασιν καλαππαλίκιν, — κι' Ἀρβανίτης ἔρριξεν τὸ πιστόλλιν του, καὶ χτύπησεν τὸ Κρητικὸν στὸ χέριν του, καὶ γίνηκεν πανναῆριν — εἶπα τους νὰ τὸν γιατρέψω ἐγὼ, κ' ἤψα λαμπρόν στὴ φουκοῦν, γιὰ νὰ κάμω ἄμπλαστρο ν' ἀλλείψω τὸ γιαράντου. . .

ΑΣΤ. (τὸν ἀντικώπτει) ἄλτρος κάβος κονταρμένος — ἄλλα μὲ λές καὶ σύ, ξαφνικὸ νὰ σ' οὔρη, μπρὲ διαόλλου στοκοφίσι, σολομῶ! — καὶ ποῦ νὰ καταλάβω τζῆ κορδέλαις, τὰ μπιλάστρα σου, τὸ λαμπρό σου, καὶ τζῆ λέξαις σου οὔλαις, ποῦ μοῦ σαλτάρησε ¹⁾ τὸ τζεβελλο ²⁾ οὔλο; — ἄς εἶναι δὰ, — καὶ τί τέχνη κάμεις;

ΚΥΠ. Εἶμαι γιατρός, καὶ διάζζω τὴ σολομονική.

ΑΣΤ. ὦ διάολλε!!! καὶ ξέρεις μουρέ στοκοφίσι νὰ κιαμάρης ³⁾ τζῆ διάολλους; καὶ δὲ σ' ἄβερτήρανε ⁴⁾ οἱ διάολλοι τὸ κάζο ἐτοῦτο πρὶ μου γένη; ὦρσαι καὶ σὺ πέντε φάσκελλα στὴ σολομονική σου μέσα, διαόλλου σολομῶ, — λέγε μου τώρα γιαμὰ, μπᾶ κ' ἦτανε κάζο πενσάτο;

ΚΥΠ. Φράντζικα δὲν καταλααίννω, — κι' ε-

¹⁾ Επῆδησε. ²⁾ Ὁ μυελός. ³⁾ Κράζης. ⁴⁾ Εἰδοποίησαν.

σεῖς οἱ φράντζοι, ἐκατάλλαις; εἴστενλωοὶ ἄθρο-
ποι, καὶ λωὰ λέτεν τα κι' ἐσεῖς τὰ λόγια σας, καὶ
δὲ σὰς καταλααίνει κανεῖς.

ΑΣΤ. ἀρέστο κι' ἐσὺ διαόλλου στοκοφίσι, ἀ-
ρέστο — (πρὸς τοὺς στρατιώτας) πάρτετόνε μου-
ρέ, κι' αὐτόνε τὸ σολομῶ μαζῆ με τζῆ ἄλλους.

ΣΤΡ. (τὸν πέρουν)

ΑΣΤ. Μωρ' ἀκούτε γιαμὰ σ' τῆ μπίστι σας
ὄνομα; — σολομῶ; — (ἀπορεῖ) ναὶ μουρέ, νὰ με
σκοτώσουνε πρῶτη βολὰ τ' ἀκούγω — αὔριο θ'
ἀκούσουμε καὶ κανένα μπακαλάο ἀσολουταμέν
τε, — καὶ δὲν εἶναι μισράκολλο ¹⁾ ν' ἀκούη κα-
νεῖς τέτγοια ὀνόματα;

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ

Ὁ Ἀστυνόμος (καθ' ἑαυτὸν).

ΑΣΤ. Φιναλμέντε ²⁾ ἀπὲ οὐλαις ἐτοῦτες τζῆ
ἐξάμινες δὲν ἐβγαλα τίποτζι, — κανένας ὡς τὸ
τώρα δὲ μπόρεσε νὰ με περσουαδέρη, ³⁾ ἀν ἦ-
τανε κάζο πενσάτο — μὰ τώρα πρέπει νὰ κάμω
καὶ τζῆ ἄλλαις μου τζῆ ἐξάμινες, κι' ὅτι διάλλο
βγάλω καὶ ξανοῖζω, νὰ τότε βαπορτάρω ⁴⁾ εἰς
τῆ Διοίκησι, κι' ἄς κάμ' ὅτι θέλει τὸ βαπόρο
μου πῶς θὰ γένηι βεδίκολλο ⁵⁾ τὸ ξέρω, κι' εἶμαι
περσουάχος ⁶⁾, γιατί θ' ἄναι γιομάτο κογιόνα

1) Ὁσῦμα. 2) Τελευταῖον 3) Πληροφορήση. 4) Ἀναφέρει
5) Πελοπόν. 6) Πληροφορημένος.

ρίαις, καὶ καμμιὰ σεργιετὰ ὄφφι:ζιάλε ¹⁾ δὲ θ'
ἄχει μέσα.

ΣΚΗΝΗ ΕΝΑΘΗ

Ὁ Ἀστυνόμος ἐξετάζει τὸν Χιον
'Αστυνόμος, Χιος καὶ οἱ στρατιῶται.

ΑΣΤ. Φέρτε μ' ἐκεῖν τὸν ἄλλον. . .

ΣΤΡ. (Τὸν παρουσιάζουν)

ΑΣΤ. (Πρὸς τὸν Χιον) τ' ὄνομά σου μουρέ;

ΧΙΟΣ Μπουρλῆς Ἀμπρουζῆς.

ΑΣΤ. Ἄλλος διάλλος κι' ἐτοῦτος — σ' ἀ-
ρέσει; νὰ ὄνομα, ποῦ μουδὲ σ' τ' ὄνειρό μου δὲν
τ' ἀκουσα — (πρὸς τὸν Χιον) καὶ ποῦθε εἶσαι
γιαμὰ;

ΧΙΟΣ Χιώτης, νὰ σὰς χαρῶ.

ΑΣΤ. Καὶ τί τέχνη κάμεις;

ΧΙΟΣ Σεκερτζῆς

ΑΣΤ. Καὶ τ' εἶν' αὐτὸ γιαμὰ τὸ, σεκερτζῆς.

ΧΙΟΣ Φτιάνω λογιῶν τὸ λογιῶ γλυκὰ: —
βοδοζάχαρες, χαρβάδες, κόντιτα, .. κι' ὅτι ἄλλο
θέτενε.

ΑΣΤ. Καὶ πὲς δὰ κακόροικε, π' οὔσαι κογ
φετιέρης. — Καὶ πῶς ἐγένηκε ὁ λαβωμὸς ^ε
Κρητικοῦ;

ΧΙΟΣ Ἐν ἡξέρω τίποτις, νὰ σὰς χαρῶ ^ε
ἐγὼ κοιμούμουνε, κι' ἡγλεπα σ' τ' ὄνει ^ε
ρκά-

1) Ἐμβριθεῖαν ἐπίσημον.

πού μπλεχτήκανε ὁ Κρητικὸς μὲ τὸν Ἀρβανίτη
— ἤκουσα καὶ τὸ βρόντος τοῦ πιστολιοῦ, μὰ
ἔντα νὰ κάμω σὰν γλυκοκοιμούμουνε;

ΑΣΤ. Ὁμορφο ὕπνο ἔκαμνες καὶ σὺ — οἱ
ἄθρῶποι σκοτωνούντανε, καὶ σὺ κοιμούσουνε —
μοιάζει ἀπ' τῆς πολλαῖς κομφετοῦραις γλυκάθη-
κες καὶ στὸν ὕπνο σου.

ΧΙΟΣ. Ὅσκαὶ νὰ σᾶς χαρῶ, ἀφ' τὸ κρασί,
κι' ἀφ' τῆς χοροῦς ζαλίστηκα, κ' ἤπεσα. καὶ σὰν
ἤκουσα τὸ βρόντος, εἶπα νὰ σηκωθῶ, κι' ἐν μπό-
ρουμουν.

ΑΣΤ. Καὶ πὲς δὰ ἐσύ, μπᾶ κ' ἦτανε κάζο
πενσάτο;

ΧΙΟΣ Ἐ μ' ἤμαθεν ὁ πάης μου τὰ ταλλιά-
νικα, γιὰ νὰ σᾶς δώκω τὴν ἀπόκρισι — ἄθην τ'
ἔξερε ποῦ θὰ μὲ ρωτᾶτε φράγκικα, μπόρειε νὰ
μὲ τὰ μάθη...

ΑΣΤ. Θὰ σὲ στείλω, διάολλε, κι' ἐσένα ἀ-
ρέστο, κι' ἄς κοιμούσουνε.

ΧΙΟΣ Κ' Ἴντα σᾶς ἤκαμα ἐγὼ μαθές; ἤφ-
ταιξά σας τίποτις; ἐγὼ ρίξα τὸ πιστόλι; ἐγὼ
βάρεσα τὸν Κρητικὸ; ἔ μιλάτενε μαθές; Ἴντ'
καμα; ἐγὼ ἄρματα ἔ φορῶ, ποῦ νὰ πῆτεν πῶς
λουμουν τ' Ἀρβανίτη — ἔ ἔντα — ἐν ἐκοι-
ουνε;

ΑΣΤ. Δὲν περνοῦνε σὲ μένα Μπαρτζολέταις 1)
μὲ στείλω ἀρέστο, νὸν ζε κάζο.

πᾶ Χίλλια ριάλλια 2) δίνω σας, καὶ μὴ

1) τσολ. 2) Γρόσια.

5) Γε

μὲ στέλνετε στὴ φυλακὴ, γιὰτὶ μὲ σβύνετεν
πλιά...

ΑΣΤ. Ἐγὼ θέλω ὄνορ 1) μουρὲ κακόροικε,
δὲ θέλω ριάλλια.

ΧΙΟΣ Δυὸ χιλιάδες πάρτεν ἄματις, καὶ τὸ
ῥωλόϊ μου, καὶ μὴ μὲ στέρνετεν, γιὰτὶ ἐν κάμει...
νὰ χαρῆτεν τὸν πάη σας, καὶ τὴν τζάτζα σας.

ΑΣΤ. Μουρὲ τί πάη, καὶ τζάτζα μου λὲς;
ἀρέστο μπιρπάντε!!! ἀκοῦς γιὰμὰ τοῦ διαβό-
λου τὸν ἄθρῶπο που γυρεύει νὰ μοῦ σπορκάρη 2)
τὴ φάτσα 3); νὰ μουρὲ, ὦρσαι πέντε φάσκελλα
μέσ' τὸ ῥωλόγι σου, καὶ μέσ' τζῆ χιλιάδες σου
— ἑκατὸ χιλιάδες τζικίνια 4) νὰ μὲ δώσης κα-
λότυχε, δὲ σπορκάρω τ' ὄνορε μου — ἀρέστο —
ἀρέστο, (πρὸς τοὺς στρατιώτας) πάρτε τόνε μου-
ρὲ κι αὐτόνε γιὰ τὸ διάολλο!!

ΣΤΡ. (τὸν πέρνου)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ

Ὁ Αστυνόμος (καθ' ἑαυτὸν)

ΑΣΤ. Τώρα γιὰμὰ πρέπει νὰ κάμω ἄττο
σέργιο 5) πρέπει νὰ σιντζιλλάρω 6) τὴ λοκάντα,
νὰ κλείσω καὶ τζῆ πόρταις τζη οὔλαις — ἐπόϊ 7)
νὰ στείλω καὶ τὸ λοκαντιέρη ἀρέστο, καὶ κειόνε
τὸ μπιρμπάντε ποῦ τζῆ ἔδινε τέγγοι ἄθρῶποι τό-
σο κρασί, καὶ τζῆ ἐμέθυσσε, κι' ἐκάμανε τέγγοι-
αις συφοραῖς — κατόπι νὰ στείλω νὰ τζερκά-
1) Ὑπόληψιν. 2) Λερωσή. 3) Τὸ πρόσωπον. 4) Φλω-
ρία βενετικα. 5) Πράξιν ἐμβριθῆ. 6) Στραγίω. 7) Ἐπειτα.

ρω¹) και για τὸ Λιάπη — κι' ἀμὰ ξέρω δὰ και ποῦ ς' τὸ διάολο νὰ τὸν εὔρω; — ἐδῶ χρειάζε-
ται μανιέρα²) καπατζιτὰ³) και σπιρτωσύνη, —
κι' ἀμὰ ποῦ δὲν τόνε γρωνίζω μέσ' τζῆ διαόλλοι
τζῆ ἔλληνοι — αἱ — κουέστο ζέ⁴) πολὺ κακὸ —
μὰ τώρα πρέπει νὰ φουγιάξω οὔλοι τζῆ μπιστε-
μένοι μου στρατιώταις, τὸ Διονύσιο, τὸ Γεράσι-
μο, τὸν Τζαβατίνο, και ἐκειόνε τὸν ἄλλοτε τὸ
διάολο π' οὔλο μου φεύγ' ἀπ' τὴν μεμόρια⁵).

ΣΚΗΝΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ

(ὁ Ἄστυνόμος ἀποστέλλει τινὰς στρατιώτας διὰ
νὰ εὔρουν και συλλάβουν τὸν Ἄλθανόν)

ὁ Ἄστυνόμος και οἱ στρατιῶται.

ΑΣΤ. Μουρὲ Γεράσιμε !!!

ΣΤΡ. Ντελόγ' ⁶) ἀφέντη.

ΑΣΤ. Μουρὲ πῶς τόνε λένε κειόνε τὸ διά-
ολλο;

ΣΤΡ. Ποιόνε ἀφέντη;

ΑΣΤ. Ἐκειόνε μουρὲ διάολλ' ἔπαρέ σε και
σένα — τζίτο⁷) μουρέ, διάολλε — ἐκειόνε, ἐκειό-
νε — (τὸν δείχνει)

ΣΤΡ. Ἄ! ἀφέντη — τὸν Κάντηλα λές;

ΑΣΤ. Ναί μουρέ — νά, ν' ἄμπ' ὁ διάολλος
μέσ' τὸ μυαλό μου — και δὲ θυμούμουμε τὴν

καντήλλα; ναί, ναί, τὸν Κάντηλα, για σου
Γεράσιμέ μου, τὸν Κάντηλα — πάρτονε ἐκειόνε,
και τὸ Διονύσιο, και τὸν Τζαβατίνο, και κειόνε
τὸν ἄλλοτε τὸ διάολο,

ΣΤΡ. Ποιόνε; τὸν Ἀντζουλή;

ΑΣΤ. Για σου — και νὰ πᾶτε νὰ τζεγκάρε-
τε για νὰ πηγάσετε τὸν Ἀρβανίτη νὰ μοῦ τῆ
φέρετε, . . . μὰ Γεράσιμέ μου, . . . ἀπιάν' ἀπιά-
νο¹) μπᾶ κι' ἀκριτζεριστῆ,²) και σᾶς σκαπουλ-
λάρη³).

ΣΤΡ. Ἐγνοια! σ' ἀφέντη — (στρέφει ν' ἀνα-
χωρήση) σκιὰβ' ⁴) ἀφέντη.

ΑΣΤ. Σ' τὸ καλὸ Γεράσιμέ μου, μάτγια μου
— σ' τὸ καλὸ ντζόγγα μου — ἐδῶ σὲ θέλω γιαμά.

ΣΤΡ. (Εὐγάζων τὸ φέσι του) σκιὰβο, σκιὰβ'
ἀφέντη.

ΑΣΤ. Σ' τὸ καλὸ, σ' τὸ καλὸ — πάρ' και
τζῆ ἄλλους ποῦ σ' οὔπα.

ΣΤΡ. Ντελέγ' ἀφέντη, οὔλοι πᾶμε γιαμά.

ΣΚΗΝΗ ΔΩΔΕΚΑΤΗ

(Ὁ Ἄστυνόμος σφραγίζει τὸ ξενοδοχεῖον)

Ὁ Ἄστυνόμος, ὁ ξενοδόχος, οἱ στρατιῶται,
και ὁ Κρητικός.

ΑΣΤ. (Πρὸς τοὺς στρατιώτας) βγάρτε τζη
οὔλους οὔλους π' οὔναι μέσ' τῆ λοκάντα — βγά-

¹) Σιγαλά σιγαλά. ²) Ἐννόση. ³) Ἀποδράση, φύγη.
⁴) Σκιάδος σας.

¹) Ἐρευνήσω. ²) Τόπος. ³) Ἀξιότης. ⁴) Αὐτὸ εἶναι.

⁵) Ἐνθύμησιν. ⁶) Εὐθύς. ⁷) Σιωπή.

ρτε τῆ οὐλους ὄξου — κλείστε τῆ στάντζαις οὐλαις, καὶ οὐλαις τῆ κάμαραις, γιατί θά σιν-τζιλλάρω τῆ λοκάντα — πάρετε καὶ κειόνε τὸ μπιρμπάντε τὸ λοκαντιέρη ἀρέστο — ἀρέστο καὶ κειόνε τὸν κατεργάρη μαζῆ με τῆ ἄλλους νὰ τὸν πάτε τώρα τώρα, ὡς που νὰ βροῦμε τὸ λιάπη, καὶ ν' ἀνοίξουμε τὴν γκαούζα.

ΕΕΝ. Κι' ἀφῆτε με ἄματις νὰ πάρω τὰ κατάστιχά μου, γιατί σβυῶ ὁ κακόσορτος — ἄλοί μου!!

ΑΣΤ. (Με θυμὸν) πάρτα ντελέγκο διάολλε!!

ΕΕΝ. Ὁχονοῦς. (τὰ πέρνει).

ΑΣΤ. (Πρὸς τοὺς στρατιώτας) πάρτε τόνε τώρα ἀρέστο — φέρτε τζέρα δι' σπάνια ¹⁾ καὶ τὸ σιντζίλλο ²⁾ τῆ ἀστυνομίας, γιατί πρέπει ν' ἀναί σιτζιλλάτη ³⁾ ὄφφιτζιαλμέντε ⁴⁾ (σφραγίζει τὰς θύρας)

ΣΤΡ. Γιαμ' ἀφέντη, γιαμ' ἀφέντη!!

ΑΣΤ. Τ' εἶναι μουρέ;

ΣΤΡ. Τὸν Κρητικὸ τὸν ἀφίσαμε μέσα.

ΑΣΤ. Ποιόνε μουρέ; τὸ λαβωμένο; ὦ διάολλ' ἐπαρέ με κι' ἐμένα με τὸ νοῦ μου — ὦρσαι γιαμὰ μέσ' τὸ νοῦ μου (φασκελώνεται μόνος του) — καὶ μ' ἀφῆκανε καλότυγε, τοῦτ' οἱ διαόλλοι ταλέντο; ⁵⁾ βγαρτε τόνε κι' ἐκειόνε ὄξου.

ΣΤΡ. Πᾶμε νὰ τὸν σηκώσου με.

ΚΡΗΣ Γιάντα δὰ θιὸς κ' ἡ ψυσή σας!! —

ζουντανὸ δεδιμ θὰ με θάψετε ἐπᾶ δᾶ; — δὲν μπορῶ νὰ πουρήσω κιὰ ὀλιάς, θιὸς ποῦ τὸ κατέχει — εἶπα σᾶς το δὰ πούρι.

ΣΤΡ. Σὲ πηγαίνουμε γάλι γάλι, μὴ φοβᾶσαι. (τὸν σηκώνουν διὰ νὰ τὸν μεταφέρουν εἰς τὸ ἀστυνομικὸν κατάστημα).

ΑΣΤ. Ἐτούτους ὁποῦ ἐξαμινάραμε, νὰ τῆ πᾶτε ἀρέστο ἕναν ἕνανε, γιὰ νὰ μὴ σᾶς κάμουνε κανένα βεμπελιό ¹⁾ σ' τὸ δρόμο.

ΣΤΡ. Ἐγνοία σ' ἀφέντη — μὴ φοβᾶσαι — καὶ ξέρουμ' ἐμεῖς. (ἀναχωροῦν).

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

(Οἱ στρατιῶται φυλακίζουν τὸν Ἀνατολίτην).

Στρατιῶται, καὶ ὁ Ἀνατολίτης

ΣΤΡ. Ἄ — περπάτειε — (τὸν σπρώχνουν)

ΑΝΑΤ. Ἐὶ τζάνουμ, μὴ σκουντζε — κόσμος γλέπει, ντρέπουμαι — ἀγάγια ἀγάγια Ἰστὲ ἐγὼ παγαίνω — μὴ φοβᾶστε; ντὲ φεύγω — μπαξίσι σου ἐγὼ δίνω ἕνα τάλλαρο τζιλικὸ τζιλικὸ ²⁾

ΣΤΡ. Ἐμπα μέσα τώρα — κάτζει στο φρέσκο. (τὸν ἀφίνουν, καὶ ἀναχωροῦν).

¹⁾ Ἐπαναστασιον. ²⁾ Σιτιπινόν.

¹⁾ Βουλοκαίρι. ²⁾ Σφραγίδα. ³⁾ Σφραγισμένη. ⁴⁾ Ἐπι-

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ὁ Ἀνατολίτης (καθ' ἑαυτόν)

ΑΝΑΤ. Ὅριστε λευτερία — ἄμμα λευτερία — ταμάμ! — φόρτο μόρτο, σάντο μάντο, βέστο μέστο, εἶπε, αἶδε γλαβρούμ ¹⁾ χάψι — μήτε Ἰκρίσι; μήτε Ἰλάμι ²⁾ μήτε τίποτα, ἐμέν Ἰσγια στή χάψι — ἄτζαμπα ³⁾ μόδα στήν Ἐλάντα ἔτζι εἶναι; ἔμεν ⁴⁾ δυὸ λόγια λένε, χῶρις φταιζιμο, χῶρις τίποτα χάψι βάνουνε; — ... νὰ λευτερία, νὰ μάλαμα ... ἀστρονόμο πολὺ σέρτι ⁵⁾ ἄνθρωπο εἶναι ... γκέμ ἀλμάζη ⁶⁾ εἶναι, χίτζ λακιρδί ⁷⁾ ντὲ πέρνει — κατόλου — κατόλου, — ἔμεν βρίζει ... φάρκι ⁸⁾ ντὲ κάμει, ἄνθρωπο εἶναι, Γκιάιδαρο εἶναι, οὐλα ἓνα τ' ἄχει ... ἄρτικ τί τὰ κάμω τώρα; τὰ τραβίζω, ἓνα μπελά ἤρτε κεφάλι μου, σάμπρι ⁹⁾ τὰ κάμω, τζαρέ ντὲν εἶναι ... σ' τὸ κούτελό μου ¹⁰⁾ γραφτὸ ἤτανε καὶ τοῦτο.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

(Οἱ στρατιῶται φυλακίζουσι τὸν λογιώτατον).

Στρατιῶται, καὶ ὁ λογιώτατος

ΣΤΡ. Ντέ, περπάτγεις, Καλαμαρά, π' οὐ φαγες τῆς λίραις!!

¹⁾ Μικρόν μου. ²⁾ Ἀπόφασι δικαστικὴν. ³⁾ ἄρά γε. ⁴⁾ Μόνου. ⁵⁾ Σκληρός. ⁶⁾ Ἀγαλίνωτος. ⁷⁾ Δόγον. ⁸⁾ Διαφοράν. ⁹⁾ Ὑπομονή. ¹⁰⁾ Μέτωπον.

ΛΟΓ. Λύραν οὐκ ἐγευσάμην... ξύλον γὰρ ἐστὶ χορδὰς καὶ νευρὰς ἔχον... πλακοῦντα καὶ δὴ ἐγευσάμην... τριχίαις τε τεταριχευμένους σὺν ἄξυγάρφ... καὶ δὴ διὰ τὸ φαγεῖν με ταῦτα φυλακιστέον με ἐστίν; ἄπαγε!!

ΣΤΡ. Πολλὴ μουρμούρα δὲ θέλει... ἔμπα μέσα.

ΛΟΓ. Ποῖ;

ΣΤΡ. Στὴ φυλακή.

ΛΟΓ. Καὶ δὴ ἀκρίτως φυλακισθήσομαι; ὦμοι μοι! ὦμοι!

ΣΤΡ. Παρὰ μέσα, παρὰ μέσα ἔμπα.

ΛΟΓ. Καὶ δὴ σκότος ἐνταυθοῖ μέγα τέ, ψηλαφητόν τε... τάλας ἐγώ!

ΣΤΡ. (τὸν ἀφίνουσι, καὶ ἀναχωροῦν).

ΛΟΓ. (εἰσερχόμενος εἰς τὴν φυλακὴν ὀδυρεται) ἰῶ! ἰῶ... ἔπαθον τλάμων ἔπαθον ἄξι' ὀδυρμῶν!... φεῦ! φεῦ! καὶ δὴ, πῶς ἂν ὀλοίμαν;...! θανάτῳ κατακλεισαιμαν... ὦμοι μοι, τάλας! ἰῶ ἰῶ!... φεῦ, φεῦ!! παί, παί, παί! παπαί παπαί, παπαί, παί!

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

(Ὁ Ἀνατολίτης καθήμενος ἔσθων ἀκούει τοὺς ὀδυρμούς τοῦ λογιωτάτου ἀλλὰ δὲν τὸν διακρίνει.)

Ἀνατολίτης καὶ ὁ λογιώτατος.

ΑΝΑΤ. Ποιὸς εἶναι μπρέ, φωνάζει γιό, γιό,

ἔφ, πέφ πούφ; (πρὸς τὸν λογιώτατον) σακὶν ἐσὺ εἶσαι λογιώτατο;

ΛΟΓ. ἔγωγε,

ΑΝΑΤ. "Εἶ. . . καὶ γιατί κλαῖς γιὰ; γιατί φωνάζεις ἔφ πούφ; . . . τί ἔπατες;

ΛΟΓ. Καὶ δὴ ἀκρίτως, καὶ ἀδίκως κεκάθειργμαι. . . τοῦτο δὴ ὀδυρόμενος τυγχάνω.

ΑΝΑΤ. "Αδαμ, ἐσὺ δὲ ξέρω τί ἀνθρωπο εἶσαι. . . καὶ χάψι βάνανε ἐσένα, ἡλληνικά μιλάς. . . ἀκόμα γνῶσι ντὲν ἔβανες. . . (μὲ θυμὸν) μιλα ῥωμαῖκα πγιά, μπρέ!!! ὡς ποτε ἡλληνικά ἡλληνικά; . . . τί ἔπατες λέω; ντὲν ἀκούς;

ΛΟΓ. "Αδίκως ἐφυλακίστην.

ΑΝΑΤ. "Εἶ. "Εσὺ μονάχα; νὰ κι ἐγώ. . . ἀστρονόμο χάψι ἔβανε, ἄμμα ντὲν κλαίω. . . ντὲ φωνάζω πούφ μουῖφ. . . μὴν κλαῖς. . . σῶπα σῶπα. . . ἔλα κοντά. . . πάρε καλαμάρι σου, πένα σου, γράψαι ἀναφορὰ σ' τὸ κύριο Διοικητή, φίλο ντικὸ μου εἶναι, νὰ βγάνη ὄξου. . . ἄϊδε, κάμε γλίγωρα νὰ στείλουμε. . .

ΛΟΓ. Καὶ δὴ γραπτέον. . . εὖ ἔχει.

ΑΝΑΟ. "Εβ μέβ, ἄφστο πγιά. . . γράψαι.

ΛΟΓ. (γράφει τὴν ἀναφορὰν Ἑλληνιστί) (πρὸς τὸν Ἀνατολίτην) γέγραφα.

ΑΝΑΤ. "Εγραψες;

ΛΟΓ. Ναί.

ΑΝΑΤ. "Αἰ χωῖράτ' ὀγλου!) χωῖράτη!!!

1) Υἱέ.

ναίσκε, ντὲ λές, μόνε ναί; ντιάβαστο τώρα ν' ἀκούσω.

ΛΟΓ. (ἀναγινώσκει τὴν ἀναφορὰν)

« Ἐκλαμπρότατε, ἐνδοξότατε, ὑπερένδοξε, ἄ κύριε, καὶ τὰ λοιπά, καὶ τὰ λοιπά!

« Εὐθυμούντων ἡμῶν τήμερον τὴν τῆς Ἑλλάδος παλιγγε-
« νεσίαν ἐν τῇ ἐδωδιμολοσχοποικιλοδρωματοποικίῳ.

ΑΝΑΤ. "Ιστέκα ἰστέκα, . . . τοῦτο οὐλο ἕνα λόγος εἶναι;

ΛΟΓ. Μία λέξις προ, προ, προ ὑπερπαρα-
σύνθετος

ΑΝΑΤ. "Εἶ ὕστερα; τοῦτο εἶναι ντεκαπέντε πῆχες ἄδαμ. . . ἄϊδε νὰ ντγιούμε. . . λέγε παρα-
κάτου.

ΛΟΓ. « Καὶ δὴ ἐσθιοπινονταδοντορχουμειουφρανο-
μένων. »

ΑΝΑΤ. Βαί βαί βαί βαί, πῶς τ' ὄθγανε; ἀπ' τὸ ἰστόμα σου τοῦτο ἄδαμ καὶ ντὲν κόπηκε τὸ μισὸ μέσα; τοῦτο τζεγκέλια τέλει νὰ τραβοῦνε δέκα ἀντρώποι, καὶ γχιούτζμπελά) νὰ βγάνου. . . ἑκατὸ πῆχες εἶναι τοῦτο ἀρτίκ σωστό.

ΛΟΓ. Σίγα — (ἀναγινώσκει) « ἄφρω ὁ Ἄλθανὸς μετὰ τοῦ Κρητὸς ἐμαχασάτην.

ΑΝΑΤ. Ποιὸ χέστηκε; ἄϊδε νὰ δγιοῦμε, τί τὰ πῆς ἀκόμα.

ΛΟΓ. « Καὶ γὰρ ὁ Κρῆς τοὺς ὄϊας κουράδια καλῶν,
« ὁ δ' Ἄλθανὸς τὸ σκῶρ ἐννοῶν τοῦμπαλιν.

ΑΝΑΤ. Τοῦμπα ἔκανε κανέννας γιὰ;

1) Μετὰ βίας.

ΛΟΓ. «Καὶ δὴ τοῦτου γ' ἔνεκα μαχασαμένων.

ΑΝΑΤ. Ἄδαμ, Ἰστέκα μὴ γράφης, μπρέ! ντροπῆς εἶναι — χιτζ ὀλμάσσα ¹⁾ μαγαρίστηκε πές το. —

ΛΟΓ. Σίγα, κάθαρμα, (ἀναγινώσκει) ἀνάστας ὁ Ἄλεανός, κάκτανε τὸν Κρητᾶ,

ΑΝΑΤ. Ἀρβανίτη ὄνομα, Ἀναστάση λέανε;

ΛΟΓ. Παῦσαι καταφλυαρῶν — καὶ δὴ τυπτέον σε ἐν τῷ στόματι, ἀναιδέστατε: (ἀναγινώσκει)

« τοιγάρου ὁ Ἀστυνόμος συλλαβῶν ἡμᾶς τοὺς ἀθώους, ἔθετο ἐν φυλακῇ, μὴδὲν δεῖνον ἐργασαμένους: — καὶ ἄδη προσπίπτουεν ἐκλιπαροῦντες τὴν δευτέραν πανεκλαμᾶ προῦπερνεδοξότητα, ὅπως διατάξητε τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἡμῶν ἔξοδον. Ἴνα ἦ σου τὸ ὄνομα δοξαζόμενον, καὶ τὸ μέγα ἔλεος ἐν τοῖς πέρασιν ».

ΑΝΑΤ. Βαί κοπόγλου ²⁾ βαί!.. βαί, ἦτ' ὀγλοῦ, βαί — ἔτζι γράφουνε ἀναφορά; ἐσὺ τροπάρι ἔγραψες — μέγα ἔλεος, ὑπερένδοξε ἔγραψες, κατὰ ἓνα λόγιο μακρὸ μακρὸ ἐκατὸ πῆχες ἔγραψες, ἀντρωπο μαγαρίστηκε ἔγραψες, Ἀρβανίτη ὄνομα Ἀναστάση λέανε ἔγραψες, λοῆς κοπῆς πράματα ἔγραψες — κρίμαστο — κρίμαστο — ἐγὼ τάρειφα ἐσὺ λογιώτατο ἀντρωπο εἶσαι γράμματα ἠξέρεις, εἶπα, βάνα νὰ κάμης ἀναφορά — ἄμμα σὰν Ἰσκυλι πισιμάνεψα ³⁾ — σκίστο, σκίστο — πάρε ἄλλο χαρτὶ νὰ γράψης ἀναφορά — ἄμμα ἐγὼ νὰ λέω κι' ἐσὺ νὰ γράφης. — Τ' ἄκουσες μπόκογλου ⁴⁾;

ΛΟΓ. Τὶ δὲ μέλλω γράφειν; καὶ δὴ λέξον μοι.

¹⁾ Τούλάχιστο. ²⁾ Ἰπὲ σκύλου. ³⁾ Μετανόηση ⁴⁾ οὐτὸ κόπρου.

ΑΝΑΤ. (ὑπαγορεύει τὸν λογιώτατον) « Εὐγενέστατε Κύριε Ντιοικητή. » (πρὸς τὸν λογιώτατον) τί ἔγραψες;

ΛΟΓ. « Εὐγενέστατε Κύριε Διοικητή, τί ἔγραψες; ΑΝΑΤ. Ἰ' Ὅχι πμρέ, σασκιν ¹⁾ μὴ γρά φεις τί ἔγραψες: σβύσαι — βάι μπουταλαῖ, βάι. —

ΛΟΓ. Ἔσθεσα — καὶ δὴ εἶπας μοι γράψαι ὑπερ ἄνμοι εἶπης. Οὐκοῦν σαυτὸν αἰτιῶ. —

ΑΝΑΤ. Λέγε νὰ δγιά τῶρα, τί λοῆς ἔγραψες;

ΛΟΓ. « Εὐγενέστατε Κύριε Ντιοικητή.

ΑΝΑ. Ντιοικητή — ἄφεριμ ²⁾ (ὑπαγορεύει) « λευτεριά ἦρτε, μάταμι μισὲ Μπασιτᾶ λοκάντα, κάτζαμε καὶ πέρα, φάγαμε, ἱπγαμε, τραβουδίσαμε, χορέψαμε, ἄμμα Ἀρβανίτη μέτυσε — τί ἔγραψες;

ΛΟΓ. « Ἀρβανίτη μέτυσε. »

ΑΝΑΤ. Μέτυσε ἄφεριμ — εἶδες; ἰστέ τῶρα γένεται ἀναφορά. (τιμὴ στὰ μούτζουνά σου) Κρητικὸ εἶπε Ἀρβανίτη κουράδια, Ἀρβανίτη εἶπε νὰ φᾶς ἰσὺ — τί ἔγραψες;

ΛΟΓ. « Νὰ φᾶς ἐσὺ. »

ΛΟΓ. Νὰ φᾶς ἐσὺ — ἄφεριμ! « Κουράδια μουράδια λέωντας, καὶ καυγαλαστιζωντας, » (ἀρτίκ τῶρα νὰ πῶ κι' ἐγὼ κάμποσα ἡλληνικά) « πιστόλα Ἀρβανίτη τραβίξωντας, Κρητικὸ ἀπάνου σφιζωντας, Κρητικὸ χέρι χτυπήσωντας, Ἀρβανίτη ἔφυγε » — τί ἔγραψες;

ΛΟΓ. « Ἀρβανίτη ἔφυγε. »

ΑΝΑΤ. Ἐφυγε — ἔφυγε — πῖρ ὄλ ³⁾. Ἰστέ τοῦτο εἶναι ἀναφορὰ μὲ τὰ σάρτια της σουμ-

¹⁾ Ἀνόητε. ²⁾ Εὐγε. ³⁾ Εὐγε.

πτουρλούδικη ¹⁾ γράψαι (ὕπαγορεύει) « τώρα ἀσ-
« τρονόμο ἔπρασσε ἑμᾶς, ἔβανε χάψι — τί ἔγραψες ;

ΛΟΓ. « ἑμᾶς ἔβανε χάψι.

ΑΝΑΤ. Χάψι — χάψι — ἰστέκα τζάνουμ κομ-
μάτι νὰ συλλογιστῶ — (συλλογίζεται ὀλίγον)
ἄ! — γράψαι, (ὕπαγορεύει) τζάνουμ Κύριε Ντιοικη-
« τή, χέργια σου νὰ φιλήσω, ποδάργια σου νὰ φιλήσω, ἰσ-
« κυλί σου νὰ γένω, στείλαι ἀστρονόμο ἕνα ντιαταή νὰ βγά-
« νη ἑμᾶς ὄξου —

ΑΝΑΤ. τί ἔγραψες ;

ΛΟΓ. Ὁξου.

ΑΝΑΤ. Εἶδες τώρα ; ἔτζι γράφουνε ἀναφορὰ
ὄχι τροπάρι ἔγραψες ἐσὺ — εἶ! σώτηκε πλιά.

ΛΟΓ. (τῷ δίδει τὴν ἀναφορὰν) καὶ δὴ ὑπό-
γραψον.

ΑΝΑΤ. Ἐγὼ ντὲ ξέρω νὰ γράψω — ἐσὺ γρά-
ψαι ὄνομάμου.

ΛΟΓ. Καὶ δὴ πῶς σε γραπτέον ;

ΑΝΑΤ. Χατζή Σάββα Χατζή Μουράτη γιυῖ, Ἄραιν
τζή, ²⁾ Καίσερλη, ³⁾ Ζιντζήρ τερελελί ⁴⁾ ντούλο σας — (πρὸς
τὸν λογιώτατον.) Ἐγραψες ; ντιάβασαι ν' ἀκού-
σω ὄνομά μου τί λοῆ ἔγραψες, γιατί ἐσὺ εἶσαι
κομμάτι σασιίνη.

ΛΟΓ. Χατζή Σάββας, Χατζή Μουράτη Ἄραιντζή,
καίσερλη, ζιμτζ τερελελί.

ΑΝΑΤ. Βάι κιοπόγλου, τερελελελί ἐσὺ εἶσαι.
ντερελελί γράψαι ἔγραψες ;

ΛΟΓ. Ναί.

¹⁾ Καλλωπισμένη. ²⁾ Ἐξερευνητὴς τῶν σαριδίων ³⁾ Καί-
σαρεύς. ⁴⁾ Ἀλυσσοποταμίτης.

ΑΝΑΤ. Μπρὲ ἔριφ — ¹⁾ ναίσκαι πὲς — ἀι
ρωϊράτη, τώρα φώναξε ἕνα ἄνθρωπο ἀπὲ τὸ πα-
μτύρι, δῶσαι νὰ πάη.

ΛΟΓ. Τὸν δεσμοφύλακα ;

ΑΝΑΤ. (Μὲ θυμὸν) ντεσποτοφύληκα, μεσπο-
τοφύληκα ντὲ ξέρω ἄδαν. — Βάι βάι βάι !!! ἐσὺ
τὸ ἄνθρωπο εἶσαι ; ἐσὺ καντηλανάφτη εἶσαι, μπου-
λά εἶσαι, λόκο, λαπατζή ²⁾ εἶσαι — κριμαστο
— ἐγὼ τάρεψα, λογιώτατο ἄκουσα, ἄνθρωπο
Ἰσιουζάρη ³⁾ εἶναι εἶπα — ἀμμὰ ἐσὺ ἕνα λιαν-
σπρο ντὲν ἀχρίζεις — (μὲ περισσότερο θυμὸν)
φώναξε ἔριφ, ἕνα ἄνθρωπο, ἔφ !!! — Ἰψυχή μου
σφιζες πηγά — σα γλιχ Ἰλάν ⁴⁾ νὰ μὴ βάνανε
ἕνα χάψι, ἦτ ἠγλου ἦτ ⁵⁾ — τί κυττάζεις ;
τώρα χῶνω γρότο μου Ἰστόμα σου μέσα, ἄ ! —
φώναξε ἕνα ἄνθρωπο λέω μπρέ, νὰ ἕνα τριάρι
τῷ δίδει ἕν νόμισμα) δόστο ἐκεῖνο ἄνθρωπο,
παμπᾶ σου χιζμεκιάρη ντὲν εἶναι νὰ πάη μπε-
ταβά ⁶⁾).

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΤΗ

Οἱ στρατιῶται φυλακίζουσι τὸν Πελοποννήσιον,
καὶ τὸν Κύπριον.

Στρατιῶται, Πελοποννήσιος, καὶ Κύπριος.

ΣΤΡ. (Πρὸς τὸν Πελοποννήσιον) κόπιασαι ε'
φρέσκο κύριε Λογοθέτη . .

¹⁾ Ἄνθρωπος ²⁾ Μετφ. παχύνους. ³⁾ δραστήριος ⁴⁾ Εἶθε.
Σκύλου υἱὲ σκύλε ⁵⁾ Χάρισμα.

ΠΕΛ. Ὅπου σμιγει με μουργούς, αὐτὰ παθαίνει· με τέτοιους μαγκούφιδες π' ὄσμιξα σήμερα, κι ἄλλα μοῦ πρέπανε νὰ πάθω — ἀπομονή·

ΣΤΡ. (Πρὸς τὸν Κύπριον) κόπγιασε κ' ἡ ἀφεντιά σου κύριε Σολομῶ, μπακαλάο, πῶς σέ λένε — ἔμπα μέσα, μέσα. . .

ΚΥΠ. Στὸν τόπο μας πρῶτα κρίνουσιν τὸν τὸν ἄθρωπο κ' ὕστερις χαψώνουσιν το — ἐδῶ οὐ·
λα λωά κάμνουσιν τα τὰπραματὰ τους.

ΣΤΡ. (Τοὺς ἀφίνουσι καὶ ἀναχωροῦν)

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

(Οἱ στρατιῶται φέρνουν τὸν Χῖον εἰς τὴν φυλακὴν, ὅστις τοὺς φιλοδωρεῖ καθ' ὁδὸν διὰ νὰ μὴ τὸν περάσουν ἀπὸ τὴν ἀγοράν.)

Στρατιῶται, καὶ ὁ Χῖος.

ΣΤΡ. Πορπάτειε — ἄ. . . τρέχα. . .

ΧΙΟΣ. Κι' ἐν μπορεῖτεν ἐσεῖς ἄματις νὰ κάμνεν κανένα μῶδο γιὰ νὰ φύγω ἀφ' τὴν ἄλλην πόρτα;

ΣΤΡ. Ὅχι, ὄχι. . . δὲν μποροῦμε, μόνε περπάτειε.

ΧΙΟΣ Καὶ μὴ με περάστεν ἀφ' τῆ παζάρι, κὶ' ὅτι θέτεν πάρτε.

ΣΤΡ. Τί θὰ μᾶς δώκης;

ΧΙΟΣ Ἐκατὸ γρόσια δίνω σας.

ΣΤΡ. Φέεστα.

ΧΙΟΣ (Τὰ δίδει) πάρτεν τα. . . οὐγοῦ!! καὶ μὴν πᾶμ' ἀφ' τὸ παζάρι, καὶ με δεῖ ὁ πάης μου. . . ἀφ' τὸ στενά, νὰ ζήτεν. . . ἀφ' τὰ στενά.

ΣΤΡ. Δὲ σέ πᾶμε ἀπ' τὸ παζάρι, μόνε περπάτειε γλιγῶρα· (τὸν γυρίζουσι ἀπὸ στενὸν μέρος, τὸν φυλακίζουσι, καὶ ἀναχωροῦν).

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

(Ὁ Χῖος ἐμβαδίνων εἰς τὴν φυλακὴν, κάθεται μεταξὺ τῆς εἰσόδου ὑπὸ τὸ σκότος καὶ ὀδύρεται).

Ὁ Χῖος (καθ' ἑαυτόν), εἶτα ὁ Ἀνατολίτης.

ΧΙΟΣ Ἄλοι μου τοῦ κακόςορτου!! . . . ἄλοι ἄλοι ἄλοι!!! Ἴντ' ἂν τοῦτο π' οὐπαθα. . . κακόςορτῆ μου. . . κὶ' ἂν τὸ μάθ' ὁ Πάης μου. . . κὶ' ἂν τὸ μάθ' ἡ ἀγαπητικιά μου, ἔ θὰ κλώση¹) πλιὰ μαζῆ μου. . . ἄλοι μου τοῦ κακόςορτου, ἄλοι, ἄλοι. ἄλοι!!! (λυποθυμεῖ).

ΑΝΑΤ. Ποιὸς εἶναι σκοτεινὰ φωνάζει ἄλοι ἄλοι; ἐντῶ κανένα Τοῦρκο δὲν εἶναι — μήτε Ἀλῆ εἶναι μήτε Μουσταφᾶ — εἶναι λογιώτατο, Μωραϊτή, Κυπριώτη, κὶ' ἐγώ. . . Τοῦρκο κανένα ντὲν εἶναι (πρὸς τὸν Χῖον) τί τέλεις ἐσύ, φωνάζεις ἄλοι ἄλοι; ντὲ μιλάς; ἔ. . . ἐσένα λέω, ντὲν ἀκοῦς; τώρα φώναζε ἄλοι, τώρα σῶπασε.

ΧΙΟΣ Ὠχού. . . κὶ' ἀφήτε με, γιατί μ' οὐρτεν λειγοθυμιά.

¹) Δὲν θὰ ὀμιλήσει ἐρωτικῶς.

ANAT. *Α κατάλαβα... Χιώτη είναι... φοβητσάρη είναι, κρύφτηκε να μη δγῆ κανείς — Χιώτη πολὺ φοβάται χάψι, γιατί πέφτει ἰχτιμπάρι ¹⁾ του, καὶ ντὲ τέλει νὰ δγῆ κανείς... ἐκείνο τώρα ἀπ' τὸ φόβο του κατουρήτηκε ἀπ'νοῦ του... ἄφστο, ἄφστο, μὴν τὸ πειράζῃ κανέννας.

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ

(Οἱ στρατιῶται φυλακίζουν τὸν Ξενοδόχον).

ΣΤΡ. Ὅριστε μέσα κ' ἡ ἀφεντοξυλιά σου, ποῦ μέθυσες σήμερα τὸν κόσμο, καὶ μᾶς ἔκαμες κι' εὐγάλανε τὰ ποδάργια μας νερό.

ΞΕΝ. (Εἰσέρχεται μὲ τὰ κατάστιχα εἰς τὰς χεῖρας) ἤσθυσα πλιὰ ὁ κακόσορτος — πᾶν τὰ κρέδιτά μου — ἔ μὲ χαιρετᾶ πλιὰ κανείς.

ΣΤΡ. Ὅλοι τώρα ἐδῶ εἶστε; κυτάξετε καλὰ νὰ μὴ φύγη κανέννας, γιατί, φίδι ποῦ τὸν ἔφαγε ἂν τὸν πιάσουμε ὕστερα — (ἀναχωροῦν).

ΣΚΗΝΗ ΕΝΑΤΗ

(Ὁ Ἀνοτολίτης φυλακισμένος ἀπορεῖ διὰ τὴν ἀργοπορίαν τῆς εἰς τὴν ἀναφορὰν του ἀπαντήσεως.)

ANAT. Ἐφ' — σφίχτηκα — ἀκόμα ντιλατα

1) Ἡ ὑπόληψίς του.

γῆ ντὲ βγῆκε — τζάνουμ, ντοικητῆ εἶναι φίλο μου γιατί ἄργησε ἔτζι γιά; — νά, βράντιασε — χάψι τὰ κοιμητοῦμαι ἀπόψαι... κανένα ντὲν ἔχω νὰ στείλω, νὲ ντοῦλο ἔχω μαζῆ μου, νὲ τίποτα... τοῦτοι ἄλλοι χαμπάρι ντὲν ἔχουνε ¹⁾... ἐμένα ἰψυχή μου πολὺ ἰσφίχτηκε... ἀτζαμπα νὰ κάμω ἄλλο ἓνα ἀναφορὰ πῶς γένεται;... λογιώτατο τώρα ντὲ τὰ γράψη, ἐγὼ ἰξέρω... καὶ νὰ γράψη μπιλί, τὰ ζαλίσει κεφάλι μου... εἶναι μπουταλά... τί νὰ κάμω ντὲ ξέρω!... σάμπρι τὰ κάμω ἄρτίκ, γένηκε τὸ γένηκε.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ

(Ὁ Ξενοδόχος ζητεῖ ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ τὴν πληρωμὴν τῶν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἐξόδων τῶν καὶ παρουσιάζει ἓνα λογαριασμὸν πολλὰ ὑπέρογκον).

Ξενοδόχος καὶ λοιποί.

ΞΕΝ. Καλὲ σεῖς, οὔλοι σας ἐδῶ στενε;... κι' ἔ θὰ μὲ πλερῶστεν ἐκεῖνα ποῦ φάγετεν κ' ἔπγατεν στὴ λοκάντα μου, ποῦ γιὰ σᾶς ἤσθυσα διαβόντρου γυιοί;

ANAT. Χίτζ ποτές ἀντρωπος στὴ χάψι μέσα πλερώνει; ταμὰμπραματευτή... Χαρατζῆ μπιλίμ στὴ χάψι χαράτζι ντὲ ὑρέυει.

ΞΕΝ. Κι' ἐν τ' ὄχετε στὸ νοῦ σας νὰ μὲ πλε-

1) Δὲν ποῖς μέλλει.

ρώστενε μαθές ; νὰ μοῦ φᾶτε θέτενε κι' ἐσεῖς τὸ βίός μου διαβόντρου κουλούκια ;

ANAT. Ἐὶ . . . τὰ πλερώσουμε ἀγάλια ἀγάλια, . . . τώρα οὐλοὶ χάψι εἴμαστε, καὶ ἐσὺ μπιλὲμ χάψι εἶσαι. . . Ἰστέκα ν' αὐγοῦμε ὄξου, κι' ὕστερα πλερώνουμε . . . τί φοβᾶσαι ; ντὲ τὰ φύγομε γιὰ . . .

ΕΕΝ. Ἄς λογαριαστοῦμενε δά, κ' ὕστερις πλερώνετεν πλιά.

ANAT. Βγάλε τεφτέρισου νὰ δγιούμε, πόσα χρουστοῦμε ;

ΕΕΝ. Ἐν τὰ πέρασα ς' τὸ τεφτέρι, μὰ τὰ θυμοῦμ' ἀπ' ὄξω.

ANAT. Καὶ ντὲν ἔγραψες τεφτέρι σου ;

ΕΕΝ. Ὅσκαί . . . ἐν πρόφταξα . . . στή λίσταν τὰ πέρασα μοναχά.

ΠΕΛ. (Καθ' ἑαυτὸν) τί ξέρεις τώρα πόσα θὰ μᾶς πάρει ; πόσα θὰ βάνη παραπανισμένα, τρεῖς ς' τὸ ξύδι, τρεῖς τὸ λάδι, καὶ ἔξη ς' τὸ ξυδόλαδο, ἔτερα πατζᾶ, σιμίτια, ἔξοδα τῶν ἐξόδων. κι' ἄλλα, κι' ἄλλα, ὅτι τοῦ βαστάζει πγιά ἡ ψυχούλα του . . . (πρὸς τὸν ξενοδόχον) καὶ πόσα σὲ χρουστοῦμε ;

ΕΕΝ. (Λογαριάζει ὀλίγον μὲ ἐν κάρβουνον). Ἐννιακόσια ἐννενηντα ἐννιά γρόσα, καὶ τριάντα ἐννιά παράδες, κι' ἓνα ἄσπρον . . . μὰ τ' ἄσπρον ἄς τ' ἀφίσουμεν πλιά, γιὰτ' εἶναι μικρὸ πρᾶμα.

ANAT. Βάι βαί βάι!!! ντὲ λὲς χίλια ; ντυὼ ἄσπρα τέλει ἀκόμα νὰ γένουνε χίλια.

ΠΕΛ. Καὶ τοῦ στὸ διάτανο τὰ ξοδέψαμε τόσα τὸ μαγκοῦφι ;

ΕΕΝ. Κι' ἐν εἶναι πᾶσα ἓνα μὲ τὸ λογαριασμό τους ; σταθῆτεν . . . ὄρκολος εἶν' ὁ λογαριασμός . . . πόσοι ἦσαστεν ; . . .

ΠΕΛ. Πέντε.

ΕΕΝ. Ἐννιά.

ANAT. Ἐφτά, ἄδαμ . . . νά, μέτρά . . . Λογιώτατο, ἓνα, . . . Μωραῖτη, ντυὼ, . . . Κυπριώτη, τρία, . . . Χιώτη, τέσσαρα, . . . Ἀρβανίτη, πέντε, — Κηρτικὸ, ἔξη, ἐγὼ ἔφτά, . . .

ΕΕΝ. Ἄμ' ὁ Λογιώτατος ;

ANAT. Πρῶτα πρῶτα ἐκεῖνο εἶπα, ἄδαμ !

ΕΕΝ. Ἄμ' ὁ Κυπριώτης ;

ANAT. Κι' ἐκεῖνο εἶπα.

ΕΕΝ. Ἐν τοὺς μετρήσετεν καλά.

ANAT. Ἐσὺ μέτρησε, νὰ νγιούμαι.

ΕΕΝ. Μέτρα — ἡ ἀφεντιά σας ;

ANAT. Ἐνα.

ΕΕΝ. Ὁ Κυπριώτης ;

ANAT. Ντυὼ.

ΕΕΝ. Ὁ Κηρτικὸς ;

ANAT. Τρία.

ΕΕΝ. Ἐσεῖς ;

ANAT. Τέσσαρα.

ΕΕΝ. Ὁ Μωραῖτης ;

ANAT. Πέντε.

ΕΕΝ. Ὁ Λογιώτατος ;

ANAT. Ἐξῆ· (καθ' ἑαυτὸν) ἀλλὰ ἀλέμ, ἐγὼ
γιαγνήσι ¹⁾ μέτρησα.

ΞΕΝ. Ὁ Χιώτης;

ANAT. Ἐφτά.

ΞΕΝ. Ἀρβανίτης;

ANAT. Ὁ γτώ.

ΞΕΝ. Κι' ὁ Μισὲ Μπουρλῆς;

ANAT. Ἐνιά — τζάνουμ' ἐγὼ γιατί μέτρη-
σα ἑφτά γιά;

ΞΕΝ. Ἐν εἶν' τώρη ἐννιά; σταθῆτεν τώρη,
κ' ὕστερις πάλι τοὺς μετροῦμεν — ἄς κάμουμεν
τώρη τὸ λογαριασμό.

ANAT. Λογάργιστο νὰ ντιγιοῦμε.

ΞΕΝ. Ἐννιά πορτζιόναϊς σοῦπα ἀπὸ 48
παράδες, γρόσια 48, καὶ 8 παράδες

ANAT. Ἐγὼ κολοκύτι τζορμπά ντὲν ἔφα-
γα... βγάλε ἓνα ὄξου — Ἰστέκα, τί τὰ πῆ
πορτζόνη;

ΞΕΝ. Μερτικό.

ANAT. Τώρα κατάλαβα — λέγε παρακάτου

ΞΕΝ. Ἐννιά πορτζιόνες βραστό.

ANAT. Κι' ἀπὲ τοῦτο ντὲν ἔφαγα — βγά-
λε ὄξου ἓνα

ΞΕΝ. Ἀφῆτεν τώρη νὰ τὰ λογαριάσουμε
ἐννιά ἐννιά, κ' ὕστερις τὰ ξεπέφτουμε (λογαριά-
ζει) ἐννιά βραστά ἀπὸ 56 παράδες, [56 γρόσια
καὶ 2 : παράδες.

ANAT. Τί λὲς ἄδαμ; ντὲν κάμει τόσα.

¹⁾ Λάθος

ΞΕΝ. Ὑστερις, βρίσκουμεν τὸ φάλος (λογα-
ριάζει μὲ ταχύτητα.)

Ἐννιά ψητὰ γρ: 75 : καὶ 9 : παρ:

Κιοφτέδες 78 : 5 :

Ντολμάδες 83 :

Μακαρόνια 25 :

ANAT. Λογιώτατο ἔφαγε μακαρόνια· ἄλλο
κανένα ντὲν ἔφαγε.

ΞΕΝ. Σωπάτεν, μὴ μὲ φαλάρετεν. —

Σαλάτα, γρόσι: 20 :

Ευδόλαδο στῆ σαλάτα 3 : 7

Λύγᾶ 13 : 2

Μπουρέκι 45 :

Καταφι 52 :

Ζάχαρι, κανέλα, κ. τ. λ. 20 :

Τὸ πρετζέσι τ' Ἀρβανίτη 67 :

ANAT. Τί λὲς ἄδαμ;

ΞΕΝ. Κι' ἄθεν τ' ὄφκiana κατὰ πῶς τ' ὄθε-
λεν, ἐν ἐσώνανε κι' ἄλλα τόσα.

Φρούτα 95 :

Τοῦ Λογ. τὸ πλακοῦτα. 27 :

ΛΟΓ. Πολλοῦ λέγεις — οὐ γὰρ ἐγευσάμην
τοσούτου.

ΞΕΝ. Ἐν ἠξέρω ἂν ἤφαγες πολὺ, ἢ λίγο,
στῆ λίσταν τόσα εἶν' περασμένο.

ΛΟΓ. Ὑπερρήϊμης παραλογισάμενος.

ΞΕΝ. Ἐν τὰ καταλαβαίνω τὰ λιανικά. —
ὡς τ' ὄπα, τόσο εἶναι — ἔθὲ πολλὰ λόγια...

τὰ πολλὰ λόγια εἶναι φτώχεια— (λογαριάζει).
Κρασί 183: 27:

ANAT. Ἰστέκα— Ἰπγριαμε ἐμεῖς τόσο κρασί γιᾶ;

ΕΕΝ. Κι' ἐν Ἰπγριετην διαβόντρου γυιοί, καὶ μεθύσετεν, κ' ἠκάματεν τόσα κουζουλλὰν πρᾶματα, κ' ἠβύσετεν κ' ἐμένα τὸν κοκόσορτο;

ANAT. (Καθ' ἑαυτὸν) ἄμμα καλοῦπι, ἄ !!
(πρὸς τὸν ξενοδόχον) λέγε ἀκόμα νὰ δγιούμεε, εἶνε κ' ἄλλα;

ΕΕΝ. Τὸν παστρουμᾶ σας, νὰ σᾶς χαρῶ.

ANAT. Πόσα εἶναι;

ΕΕΝ. Ἐκατὸν ὀχτῶ γρόσια.

ANAT. Γιατί; τί ἔβανες μέσα, καὶ πήγανε τόσα;

ΕΕΝ. Παστρουμᾶ..

ANAT. Ἐἶ.

ΕΕΝ. Αὐγά.

ANAT. Ἐἶ.

ΕΕΝ. Βούτουρο, κρομύδια.

ANAT. Ἐἶ.

ΕΕΝ. Κανέλαις, πιπέργια, γαρούφαλα, μοσκοκάρυδα, κ' ἄλλα λογιῶν τῶν λογιῶ μωρωδικά.

ANAT. Καὶ τί τὰ ἤτελε τόσα μπαχάργια; 1)

ΕΕΝ. Καλὲ διαβόντρου γυιέ, ὄντας μύριζεν, :? ἤλεγες ὦχ ὦχ ὦχ, καλὰ, καὶ τῶρη ἐθῆς νὰ νὰ πλερώσης;

1) Ἀρωματικά.

ANAT. Τὰ πλερώσω, ἀμὰ νὰ ξέρω ποῦ πάησε τόσος παρᾶς.

ΕΕΝ. Ταυγά ἦτανε ἀφ' τῆς Χίντγλαις τὸ βούτουρο ἀφ' τὴν Ἀμερίκα, ὁ Παστρουμᾶς ἀφ' τὴν Περσία, καὶ τὰ μωρωδικὰ ἀφ' τὸ Ἀμστρεδάμ.

ANAT. Τώρα καταλάβα—εἶ ὕστερα;

ΕΕΝ: Αὐτὰ, νὰ σᾶς χαρῶ, κ' ὦχ ἄμὰν ἀμὰν.

ANAT. Ἐμεῖς καταλάβαμε π' οὔναι καλοῦπι ἄμὰ τί τὰ κάμουμε;—πάεισε πγιά—κάμε σοῦμα τώρα.

ΕΕΝ. (σομάρει) γρ: 999: καὶ 39:

ANAT. Ἀμὲ τ' ἄσπρο;

ΚΕΝ. Τ' ἄσπρο ἦτανε ἀπὲ μὴν πρέζα πιπέρι π' οὔβαλεν ὁ λογιώτατος στή μύτη του κ' ἠφτερνίστηκεν.

ΛΟΓ. Ἄπαγε—οὐκ αἰσχύνῃ ψευδόμενος;

ΕΕΝ. Κι' ἐν τὸ βάλετην στή μύτη σας;—κ' Ἴντ' ἄτανε ποῦ βάλλετε μαθῆς καὶ φτερνιζούσατε μὴν ὦρα;—(πρὸς τοὺς ἄλλους) πλερώστε με τῶρη.

ANAT. Τώρα ἤμαστε χάψι, σὰν εὔγουμε ὄξου, τότες πλερώνουμε—ν' ἄρτη κ' ἄρβανίτη, νὰ ντώση μερτικό του κ' ἐκεῖνο.

ΕΕΝ. Ὑπογράφτην ἄματις τὸ λογαριασμό.

ANAT. Ὁ.τι. γράφει κανεὶς μέσα στή χάψι ντὲ πγιάνεται.

ΕΕΝ. Φτάνει νὰ τὰ θυμούστενε.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΠΡΩΤΗ

(Ὁ Λογιώτατος μὴ ἔχων χρήματα διὰ τὴν ἀποτίσιν τοῦ μέρους του, συλλογίζεται)

Λογιώτατος καὶ Ἀνατολίτης

ΛΟΓ. (Καθ' ἑαυτὸν) ἐγὼ δὲ πῶς ἂν τὸν ἔρανον ἀποτίσαιμι; καὶ δὴ ἀργύρια οὐ κέκτημαι—φεῦ !!

ΑΝΑΤ. Ὅταν Λογιώτατε, τί συλλογίσαι καὶ μουρμουρίζεις;

ΛΟΓ. Πῶς ἀποτίσω τὸν ἔρανον μηδὲν ἀργύρια κέκτημένος; καὶ δὴ τοῦτο τυγχάνω σκεπτόμενος . . .

ΑΝΑΤ. Ἄ, κατάλαβα—ντὲ ἔχεις παράδες νὰ πλερώσῃς μερτικό σου;

ΛΟΓ. Ναὶ μὴν.

ΑΝΑΤ. Καὶ τί ἔχεις;

ΛΟΓ. Βίβλους.

ΑΝΑΤ. Βιβλία κιτάπια ἔχεις;

ΛΟΓ. Ἐγωγε.

ΑΝΑΤ. Καὶ τί βιβλία ἔχεις νὰ δγῶ.

ΛΟΓ. Δημοσθένην, Ἰσοκράτην, Θουκίδην, καὶ λοιπούς.

ΑΝΑΤ. Ἐγὼ σουκράτη μουκράτη, κιδύδη, μιδύδη, μοτεστένη κοντεστένη ντὲ πέρνω—ἔι βασίλει κιτάπι ἔχεις;

ΛΟΓ. Καὶ δὴ καὶ τοῦτο ἔχων τυγχάνω—Ἰδού.

ΑΝΑΤ. Ἰστὲ αὐτόνα πέρνω, μερτικό σου ἐ-

γὼ πλερώνω, μὴ συλλογίσαι. (καθ' ἑαυτὸν) Ζάβαλη Λογιώτατο φτωχὸ εἶνε, παρὰ ντὲν ἔχει—τοῦτοι οὔλοι λογιώτατοι, καίμενοι οὔλοι φτωχοὶ εἶνε—κοίμαστο κακόμοιρο!—τί νὰ κάμω; νὰ ντώσω ἐγὼ ἀρτίκ ρεφενὲ του, Ἰψυχικὸ εἶνε—

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ὁ Ἀνατολίτης, καὶ ὁ Λογιώτατος.

ΑΝΑΤ. (καθ' ἑαυτὸν) εἶντες καλοῦπι; ἄδαμ, ἀπὲ Δονκάνταζη τί χαίρι καρτερεῖς; ὅ,τι τέλει πέρνει—ἔφαγες; τὰ πλερώσῃς, πολλὰ λόγια ντὲ τέλει ἄς κουρεύεται τώρα. ἀστρονομο ντὲ φάνηκε, ντιαταγὴ ντὲ βγήκε . . βράντισσε, σκοτίνισσε—ἐντῶ τὰ κοιμητοῦμε, τζαρές¹⁾ ντὲν εἶνε—ἄς πγῶ ἓνα τζιμποῦκι, κι' ἀλλάχ κεριμ²⁾, (καπνίζει). (πρὸς τὸν λογιώτατον) τώρα ποῦ κατούμαστε ἔτζι, ντουλειὰ ντὲν ἔχουμε—τζάνουμ λογιώτατο, ἓνα πράμα συλλοιστηκα, ἄτζαμπα νὰ πῶ, κάμεις; ριτζά³⁾ σὲ κάμω, νὰ μὴ μὲ πῆς ὄχι.

ΛΟΓ. Φράσον μοι, καὶ δὴ σοι ὑποσχοῦμαι ἵνα σοι ποιήσω ὅ, περ ἂν μοι εἴποις.

ΑΝΑΤ. Ἐμένα πατέρα μου εἶνε τρία χρόνια πέτανε . . . βιὸς πολὺ ἄφηκε—κόλυβά του, μόλυβά του, Ἰψυχηκά του φαλάν φιλάν οὔλα ἔκαμα—τώρα, τὰ βάνω μιὰ πέτρα μεάλη μνήμα του ἀπάνου, τὰ γράψω, Ἰστὲ, ἦτανε καλὸ ἀντρωπο, ἦτανε ἀραῖτζῆ, ὄπγοιος γλέπει, νὰ λήη

¹⁾ Τρόπος. ²⁾ ἔχει ὁ θεὸς ³⁾ Παράκλησην.

τεὸς χωρέστο' ἄκουσες; τζάνουμ ἓνα τέτοιο νὰ γράψης, ἐγὼ κόπο σου πλερώνω.

ΛΟΓ. Ἐπιτύμβιον τοιγαροῦν ποιητέον — καὶ δὴ ποιήσω διὰ στίχων — οὕτω βούλει;

ΑΝΑΤ. Ἐσὺ ἰξεύρεις ἄρτικ — ὅπως τέλεις ἐσὺ κάμπο' ἄμμα, ἐμένα νγιέ, σακιν σὰν ἀνα φορὰ ἔκαμες νὰ μὴ γένη καὶ τούτο.

ΛΟΓ. Στιχουργητέον καὶ δὴ.

ΑΝΑΤ. Ἄρτικ Ἰστίχο, ἐσὺ ἰξέρεις.

ΛΟΓ. Ποῖον δὲ ἦν ὄνομα αὐτῶ;

ΑΝΑΤ. Ὅνομά του; χατζῆ Μουράτη, λέανε — τόπο του, Καίσερλῆ — ζεναάτη 1), ἀραιτζῆ ἦτανε — ἐτζι νὰ γράψης τζάνουμ.

ΛΟΓ. (στιχουργεῖ, ἔπειτα στρέφει πρὸς τὸν ἀνατολίτην) καὶ δὴ ἐστιχουργησάμην — ἄκουσον οὖν.

ΑΝΑΤ. Λέγε ν' ἀκούσω.

ΛΟΓ. »Ἐνθάδε κεῖται χατζῆ Μουράτης κλήσει.

ΑΝΑΤ. Ἰστέκα — κλήσει τί τὰ τῆ;

ΛΟΓ. Ὀνόματι.

ΑΝΑΤ. Καὶ ντέν ἔγραφες ἐτζι;

ΛΟΓ. Καὶ δὴ τοιοῦτον ἐστὶ τὸ στιχουργεῖν.

ΑΝΑΤ. Λέε παρακάτου.

ΛΟΓ. »Τέχνη ἀραιτζῆς, καὶ Καίσαρεὺς τῆ φῦσει.

ΑΝΑΤ. Φύσει, τόπο του τὰ πῆ;

ΛΟΓ. Ναι μὴν.

1) Τέχνη.

ΑΝΑΤ. Ἄφεριμ ἄφεριμ.

ΛΟΓ. »Δέη δέ θεῶ ἁμαρτιῶν του λύσει.

ΑΝΑΤ. Κλήσει, φύσει. λύσει — καλό!!! γιὰ νὰ τεργιάξῃ Ἰστίχο...

ΛΟΓ. »Δηστής πάλαι πλήρης ἐν ἀσωτίαις, »πίστει ἔλαβε τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας.

ΑΝΑΤ. Ἰστέκα, Ἰστέκα — Ἰληστής τί ντουλειὰ ἔχει ἐντὼ πέρα γιὰ;

ΛΟΓ. Σίγα — οὗτος ὁ πτωχός...

ΑΝΑΤ. (τὸν ἀντικρίπτει) φτωχός ντέν ἦτανε ἄδαμ, τρακόσγια πουγγειάσπρα ἄφησε.

ΛΟΓ. Ἄλλ' ἐπιτριβείης, ὦ μιὰρὲ — καὶ δὴ ἄκουε, εἶτα λέγε.

ΑΝΑΤ. Ἀκούω, ἀμμὰ γιὰστί λὲς Ἰψέματα;

ΛΟΓ. »Οὗτος ὁ πτωχός Μουράτιος κραυγάζει.

ΑΝΑΤ. Ὅχι! Μουράτη γυιὸς ντέν ἦτανε, πατέρα του χατζῆ Γιορδάνη λέανε.

ΛΟΓ. »Μνήστητίμου Κύριε, πίστει φωνάζει.

ΑΝΑΤ. Ντέ φωνάζει πγιά τώρα — ἄρτικ σώπασε — ὄντας ἐπέτανε, τρεῖς φοραῖς εἶπε, »μνήστητί μου Κύριε,« ἄρτικ μπιτοῦν μπιτοῦν 1) σώπασε — ἐσὺ γράφεις, ἔμεν 2) οὐλο φωνάζει σάνκιμ εἶνε βρικόλακα.

ΛΟΓ. »Ὁ ἀναγνώσας τὰ δε τὰ γεγραμμένα, »ἄφειν ζητεῖ αὐτοῦ τὰ πεπραγμένα, »γῶθι σὺ ὁ μὴ θεὸν φοβάσαι.

ΑΝΑΤ. Ἐφοβούντατε τεὸ, ἄδαμ, τί λὲς;

1) ὄλωσ δι' ὄλου 2) Ὀλον ἐν.

οὐλη νύχτα ἐκκλησία του πήγαινε — σαρακοστή, λάδι μπιλέμ ντέν ἔρωγε — Ἰξένο ντίκιο ντέν ἤτελε — μερμίγκι ἀπάνου ντέν ἔπατοῦσε — εἰ λέγε μπακαλούμ. ¹⁾

ΛΟΓ. »Αὐτός ὁ θεὸς δύναται σε κολάσαι.

ΑΝΑΤ. "Ὅχι, ὄχι, τεὸς κολάσει — βράι, τεὸς χωρέσει, πὲς ἄδαμ — τί ἔκαμες; οὐφ, — οὐφ.

ΛΟΓ. Καὶ δῆσοι ἀναγνωστέον ὀλοσχερές, ἵνα γνῶς τὴν ἔννοϊαν αὐτοῦ. ²⁾

ΑΝΑΤ. Τι; ἀπ' τὴν ἀρχὴν νὰ ντιαβάσης; νὰ σ' ἀλατήσω νὰ μὴ βρωμήσης; κοπόγλου κοπέκ — τίποτα ἄδαμ, τίποτα . . . ἄρατα τέματα, ἔγραψες . . . οὐλα ἀνάποντα ἔγραψες . . . μπε ἄδαμ, ἐκεῖνο ἰστὲ ἔτζι γράφουνε. » *Ἐντάτε κείτουνται ντοῦλο τοῦ τεοῦ χατζή, καϊσερλή, καλὸ ἀνθρώπο ἦτανε, ὅποιος γλέπει μνημά του, νὰ λήη τεὸς χωρέσ' τό πάει λέωντας, ἐγὼ ἔτζι εἶπα νὰ ηγράφης.*

ΛΟΓ. Σὺ ἀγράμματος ὢν, οὐ γινώσκεις, καὶ δὴ ἐξηγητέον σοι ἐν καθ' ἑν, . . . πρόσχες . . .

ΑΝΑΤ. "Εἰ, ἀρτίκ, ἐγὼ πιρόσκες μιρόσκες, κατόλου ντέν ἀκούγω . . . τίποτα ντέ ξέρεις ἄδαμ. *ζάβαλη* ³⁾ λογιώτατο, αἶδε νὰ γυρίσης κόσμο νὰ γένης ἀνθρώπο . . . ἡλληνικὰ πηγὰ νὰ

¹⁾ Νῆ ἴδωμεν. ²⁾ Μελέτης χάριν λαβὼν βιβλίον παρὰ τίνος τῶν λογίων, τὸν διδάσκαλον ἐπαγγελιομένου, εἶδον ἐν αὐτῷ τὸ παρὸν ἐπιτύμβιον χειρόγραφον πρωτότυπον, διαφέρον μόνον κατὰ τὸ ὄνομα. καὶ τὸν δευτέρον στίχον, πεποιημένον ἴσως παρὰ τοῦ ἰδίου διδασκάλου. ³⁾ Πτωχέ.

μὴ μιλάς . . . ῥωμαῖκα νὰ μιλάς, γιατί ντροπῆς εἶνε, κόσμος ἐσεῖνα ἀναγελάει . . .

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ

(Οἱ στρατιῶται συνέλαβον τὸν Ἀλθανὸν, καὶ τὸν φέρουν εἰς τὴν φυλακὴν, ὅπου τιν ἐξετάζει ὁ Ἀστυνόμος.

Ὁ Ἀλθανός, οἱ στρατιῶται ἔπειτα ὁ Ἀστυνόμος.

ΑΛ. Πρὰ ὄρέ . . . ἄστο ὄρέ, πρὰ . . .

ΣΤΡ. Προβάττει διάολλε . . .

ΑΛ. Ἄστο ἄστο ὄρέ . . . φτοῦ, ἀλλὰ μπε-
λάβερσιν.

ΑΣΤ. (τρέχων εἰσέρχεται) Γεράσιμέ μου!!!

ΣΤΡ. Σικιάβ' ἀφέντη.

ΑΣΤ. Ὁμορφα μὴ σὰς σκαπάρ' ἀπ' τὰ χέργια.

ΣΤΡ. Ὅσκαί' ἀφέντη' καλὰ τὸν ἔχουμε.

ΑΣΤ. Μπράβο Ἀντζουλή μου, Κάντηλά μου
γιαμὰ σὰς μεριτάρει ἀπὸ ἑκατὸ τζικίνια —

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

(Ὁ Ἀστυνόμος ἐξετάζει τὸν Ἀλθανὸν με ταχύ-
τα ἔμπροσθεν τῆς φυλακῆς)

Ὁ Ἀστυνόμος ὁ Ἀλθανός καὶ οἱ στρατιῶται.

ΑΣΤ. Πινόμῃ σου; τ' ὄνομά σου;

ΑΛΒ. Πῶς τὸ λένε ὄρέ ἐμένα; τζέλλο Γιέγκα.

ΑΣΤ. Ποῦθε εἶσαι;

ΑΛΒ. Γκέκα ὄρε, Γκέγκα.

ΑΛΒ. "Άλλος διάολλος ἐτοῦτος — καὶ γιατί
μουρὲ λάβωσες τὸν Κρητικὸ;

ΑΛΒ. Πῶ — γιατί νὰ τὸ λὲς ὄρε ἔφαγες κου
ἰδιαις, τὸ χτύπησες ψύχα ψύχα.

ΑΣΤ. Ἐγὼ μουρὲ; νὰ — ξαφνικὸ νὰ σ
οὔρη.

ΑΛΒ. Ὅρε ἐσὺ ἐγὼ, ἐγὼ ἐσὺ, πῶ χτύπησες
κρητικά, γιατί νὰ τὸ τρῶς κουράδιας.

ΑΣΤ. Ὅρσαι κοπλιμέντα! — (πρὸς τοὺς
στρατιώτας) βάλτε τόνε μέσα ἀρίστο —.

ΑΛΒ. Ὅρε Ἄστρονόμο! — πρὸς πῶς τὸ κά-
νεις ἔτσι ὄρε; ποῦ ὄρε νὰ τὸ παγαίνη μέσα

ΑΣΤ. Σ' τὴ φυλακὴ, Μπόγια.

ΑΛΒ. Πῶ νὰ τὸ κρένης πρῶτα ὄρε — π'
οὔναι κρητικά; νὰ τὸ φέρνης κ' ἐκεῖνο ὄρε

ΣΤΡ. Ἄ! — μέσα μέσα. . .

ΑΛΒ. Ἄστο, ὄρε! μὴν τὸ τραβᾶς — ἀλλὰ
μπελιὰ βερσίν.

ΣΤΡ, (τὸν φυλακίζουσι καὶ ἀναχωροῦν).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ὁ Ἀνατολίτης καὶ οἱ λοιποὶ, ἔσωθεν
τῆς φυλακῆς.

ΑΝΑΤ. Γλυτώσαμε, πηγάσανε Ἄρβανίτη
νατο, φέρανε, χάψι κ' ἐκεῖνο.

ΧΙΟΣ. Ἦφεράν τονε τοῦ διαβόντρου τὸ γυλιό;

ΑΝΑΤ. Νάτος νάτος, κῦτταξε μάτγια του

— σὰν ἀζτιζμένη κατὰ γυαλίζουε — σακὶν νὰ
μὴν τονε λαλήση κανεὶς.

ΑΛΒ. (πλησιάζει) γιὰ σας ὄρε.

ΟΛΟΙ. Καλῶς ὄρισες καπετάνιο.

ΑΛΒ. Πῶ τί κάνεις σκοτεινά; πρὸς ἀνοιξαί
ὄρε τὸ παραθύραιο, νὰ γλέπτης ψύχα.

ΟΛΟΙ. Δὲν ἀνοίγουε τὰ παραθύραιο.

ΑΛΒ. Πῶ, πῶ, νὰ φύγης ὄρε — πρὸς θὰ
σκάνεσαι ὄρε ψύχα.

ΑΝΑΤ. Σῶπα — τώρα τ' αὔγουμε ὄξου.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ἡ Ἐρωμένη τοῦ Κρητικοῦ συνωδευμένη με τὴν
γραιάν τροφόν της ζητεῖ νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν ἔραστήν
της εἰς τὸ ἀστυνομικὸν κατάστημα ¹⁾

Γαρούφω, καὶ Καρέλλα

Γαρ. Αὐτοῦν γὰρ εἶναι πδάκι μου, δῶ, ἡ Ἀστρονομίγια.

Καν. Ἐδῶ κανεὶς δὲ φαίνεται, μὴδὲ ψυχὴ καμμία.

Τρομάρα μου! πῶς θὰ τὸν διῶ; μανοῦλα μου, πε-
[θαίνω!]

Γαρ. Κράτ' τὴν καρδιά σου, Κόρη μου. . .

Καν. Ὁχ! τώρα τί νὰ γένω;

Ἐρεῖς πόσο πικραίνουμαι;

Γαρ. Τὸ πλάξω δὲ πηδίμου;

Σκοῦπισ' τὰ μάτγια σ' καὶ μὴν κλαῖς.

Καν. Πῶς θὰ σὲ διῶ ψυχὴ μου;

Ὁ ἀστρονόμος ποῶς εἶναι;

1) Ἡ πράξις αὕτη συνεγράφη διὰ στίχων περισσοτέρας
ἀστείότητος χάριν

Γαρ. Αὐτός ποῦ σέ κυτάει.
 Αὐτός ποῦ γλέπει σάν χαζός.
ΚΑΝ. Γιατί δὲ μᾶς μιλάει.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Ἡ Κανέλλα ἐρωτᾷ τὸν Ἀστυνόμον περὶ τοῦ ἔραστοῦ της αὐτὸς δὲ τῇ προτείνει νὰ τὸν ἐρωτευθῆ)

Κανέλλα, καὶ ὁ Ἀστυνόμος

Καν. Κύρ Ἀστρονόμω! νὰ ζῆς, π' οὔνε τὸ Κριτικακί;
Ἀστ. Σαράντα χρόνους ἄθρωπο τὸν ἔκαμες παιδάκι!
 Καὶ τί τὸν ἔχεις;
Καν. Ξάδερφο, νὰ τὸν διῶ λιγάκι.
Ἀστ. Ἀπὲς τῆς φίναις εἶν' κι' αὐτή, ὅμορφο πραγματάκι.
 Μῶρ δὲν κυτᾶς τὰ μάτια τῆς, μῶρ δὲ γλέπεις παρέντζα¹⁾;
 Μὲ φαίνεται ἡ Βένερε²⁾ ποῦ εἶδα στὴ φιορέντζα.
 Μῶρ δὲν κυτᾶς τὸ πέτο³⁾ τῆς, δὲ γλέπεις τὰ βυζιά τῆς;
 Μῶρ δὲν κυτᾶς τὰ μπράτσα τῆς, δὲ γλέπεις τὰ μαλλιά τῆς
 ἄνω⁴⁾ δὲν τὰ γλέπεις ὄλα τῆς; μ' οὔφυγε τὸ τσερέλλο⁵⁾.
 Πουλῶ τὰ ροῦχα μου γι' αὐτή, πουλῶ καὶ τὸ καπέλλο.
 Νιζόγια μου, ἄψ' τὸν Κρητικὸ, κάμε τ' ἀμὸρ⁶⁾ μ' ἐμένα.
Καν. Ποτές δὲν καταπιάνουμ, φράγχο, ἐγὼ μὲ σένα.
 Εἰκτενον εἶπες γέροντα, κι' ἐσὺ εἶσαι πηγὸ γέρως.
Ἀστ. Τριάντα χρόνους τώρα κλειῶ τὸ φτεινό τὸ θέρος,
 Μὴ γλέπεις τ' ἄσπρα μου μαλιὰ, καὶ ἄσπρα μου τὰ γένεια.
 Ἡ πίκραις μοῦ τ' ἄσπρίσανε, καὶ τὸν πολέμου γ' ἐνοια.
 Μά, γὼ γιὰ τὴν ἀγάπῃ σου, Κυρὰ μ' τὰ καλορίζω⁶⁾
 Μὲ τῆς βαμμέναις τρίχαις μου σὰ νιός σὲ φαβορίζω⁷⁾.
Καν. Δὲν κάμω ἐγὼ ἔρωτα ποτέ μου λελέγχο.
Ἀστ. Ὁ, τι τ' ἀγαπᾷς, Κυρία μου, πρόνους εἶμε τελεγχο
 Καὶ πηγὸ καλ' εἶν' οἱ Κρητικοί, νιζόγια μου, ἴπ' τῆς φράγκους;
 Οἱ φράγχ' εἶν' πηγὸ γαλάντιδες ἀπὸ ἐκείους τῆς ἄλλους.
 Μὸν ὄσαι τὴν παρόλασου.

¹⁾ Παρῶρσιαστικόν. ²⁾ Ἡ Ἀροδότῃ, ³⁾ Τὸ στηθός.
⁴⁾ Ὁ μυελός. ⁵⁾ Τὸν ἔρωτα. ⁶⁾ Βάφω. ⁷⁾ Σὲ ὑπερασπίζω.

Καν. Τί λές; δὲν ἀπείκαζω.
 Τὸν ξάδερφο μου ἂν δὲ διγῶ, ἀπ' τὸν καιμὸ μου σκάζω.
Ἀστ. Γιαμὰ χειροῦργος θὰ γενῆς γιὰ νὰ τὸν γιαιτρέψῃς
 Κι' ἐμένα ἀπεφάσαις γιὰ νὰ μὲ φαρμακίψῃς;

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Ὁ Ἀστυνόμος μόνος.

Ἀστ. Γλέπεις μουρὲ τὸ διάκολλο ἄμορ' ὅπου τοῦ ἔχει;
 Τὸ δάχρυ ἀπ' τὰ μάτια τῆς σάν τὸ ποτάμι τρέχει.
 Γλέπεις γριαμὰ σεσιμπιλτά¹⁾ ἄμὸρ δι' ἄμὸρ δι' ἄμὸρ δι' ἄμὸρ κλάσε²⁾.
 Τέτοια ἀμороζά μ' ἄχες μιά, φελιτζές³⁾ ἤθες ν' ἄσαι.
 Γουῆτο. μὴ ποσιμπιλε⁴⁾ κάμω, τὸ πᾶν τῆς τάζω,
 Νὰ γένω ἀμороζός τῆς . . . θὰ γένω . . . νὸν ζε κάζω.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

(Ἡ Κανέλλα ἐπισκέπτεται τὸν Κρητὰ)

Κανέλλα, Κρης, καὶ ἡ Γαρούφω

Καν. Δειγώθηκα μανοῦλα μου, νερὸ δόμου λιγάκι.
Γαρ. Ἐλα σ' τὸ νοῦ σου, κόρη μ', δὰ, μὴ γένεσαι πηδάκι.
Καν. Ἐτζ' ὀλιτζα γιὰ νὰ σὲ διῶ; ὦχ τι νὰ κάμω τώρα;
Κρης. Νὰ ξεμουτέψω ἤθελα ποῦρι αὐτὴν τὴν ὥρα.
 Γιάντα δεδίμ ξανάζησα ὁ θὸς ποῦ τὸ κατέχει.
 Κι' ὅπ' ἔχει μέραις ἀπ' τὸ θιὸ, γάρω δὲν ἀπαντέχει.
 Διαλέ τζ' ἀποθαμμένοι του ἐκείνου τ' Ἀρβανίτη,
 Ποῦ μ' οὔδοκε τὴ μπαλουτιὰ καὶ ν' ἄταν δὰ στὴ Κρήτην,
 Τὸν ἐξεμῦστευγα δεδίμ, τὸν ἐπεμπα στὸν ἄδη,
 Τὸ λιάπη τὸ σκυλάπιστο, κι' ἄς φέρταμε ὁμάδι.
Γαρ. Πηδάκι μ' ποῦ σὲ βάρεσε
Κρης. Ἐδὰ δεδίμ στὴ χέρα.
Καν. (Παρατηρεῖ τὴν πληγὴν.) Ξέσκουρα εἶνε, τίποτα.
Γαρ. Νὰ μὴν τὸν γεθρ' ἡμέρα.
Καν. Νὰ γιάνης θέλεις γλιγῶρα καθόλου μὴ φαβάσαι.
 Ὡς τὸ πουρνὸ θ' ἄσαι καλά, καὶ μὴν πολὺ λυπάσαι.

¹⁾ Εὐδαισθησιάν ²⁾ Τῆς πρώτης τάξεως ³⁾ Εὐτυχής.
⁴⁾ Ὁλα τὰ δυνατά μου.

- Κρής 'Ο θιός δεδίμ κι' ὁ λόγιός σου! νὰ γιὰν' ὡς τὸ σαββάτο
Κουρπάνι σφαζῶ κιὰ δλιάς ἕνα κριὸ βαρβάτο.
Καν. Πέντε κριάργια νὰ σφαγοῦν, δέκα γιὰ τῆ ζωήσου,
Νὰ τὰ μοιράσης εἰς τοὺς φτωχοὺς ὅλα γιὰ τῆ ψυγῆ σου.
Γαρ. Γιὰ, ὁ ντετόρος μας περνᾷ; θέλεις νὰ τὸν φωνάξω;
Καν. Φωνάξαι τον, μανούλα μου.
Γαρ. Στέκα, νὰ τόνε κρᾶξω —

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

(Ἦ Γαρούφω φωνάζει τὸν ἀμαθῆ Ἰατρό
παρερχόμενον)

Ἦ Γαρούφω καὶ ὁ Ἰατρός.

- Γαρ. Ξεχώτατε, ξεχώτατε . . . δῶ γιὰ . . . ἀπάνου ἔλα
Ἰατρ. Ποιὸς φωνάζει;
Γαρ. Ἐδῶ γιὰ. . . ἀπάνου.
Ἰατρ. Ὄ κὲ μπέλα!
Ποιὸς εἶνε ἄρρώστος ἐδῶ μέσ' τὴν ἀστυνομίγια;
Γαρ. Ὁ μανολιὸς ντετόρο μου.
Ἰατρ. Εὐθύς . . . Φλεβοτομίγια.

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

Ἦ ὁ ἀμαθῆς Ἰατρός ἐπισκέπτεται τὸν Κρήτα.

- Ἦ Ἰατρός, ἡ Καρέλλα, ὁ Κρής, καὶ ἡ Γαρούφω.
Ἦ Ἰατρ. Καὶ ποιὸς εἶνε ὁ ἄρρώστος; κουράγιο . . . ἔχεις ζᾶλη;
Κρής Ἐγὼ μαθές, καὶ μὲ πονεῖ.
Ἦ Ἰατρ. (Κρατῶν τὸν σφυγμὸν) Φῦτρε . . . σερβιτζιάλι.
Κρής Πονεῖ δεδίμ κι' ἡ ἔρα μου.
Ἦ Ἰατρ. Πονεῖ σου τὸ κεφάλι;
Κρής Πονεῖ με δὰ κατέχ' ὁ θιός.
Ἦ Ἰατρ. Κι' ἄλλο σερβιτζιάλι.
Μὴ σὲ πονοῦν τὰ κόκκαλα; μὴ σὲ πονεῖ ἡ μέση;
Κρής Πονοῦνε δὰ δεδίμ κι' αὐτά.
Ἦ Ἰατρ. Ἦ κάψα δὲ θὰ πέση
Κρέσσα σερβιτζιάλια ἀπὸ μισῆ δουζίνα.

- Ἦ ἀδέλλαις καμμιὰ καποστή καὶ γιατρικ' ἀπ' τὰ ὠνα.
Ἦ ἔχεις σκοπούρα, ταντιτᾶ; σ' ἔρχεται νὰ ξεράσης;
Νυστάζεις; βήχεις; σ' ἔρχεται μιὰ κοπανιὰ νὰ σκάσης;
Κρής Ναι, ναι, δεδίμ, μὲ ἔρχεται οὐλα, ναι, μὲ πονοῦνε.
Ἀκόμας καὶ τὰ δόντια μου, κι' αὐτὰ δεδίμ κουνοῦνε.
Ἦ Ἰατρ. Κακὰ σημάδια κάσιπτα, φῦτρε! κακὰ θὰ πάε
Νᾶ, γλέπω καὶ ἡ μῆτη του σὰ φουσερὸ φουσερὸ
Βάλτε του σιναπίσμαα, πέντε σερβιτζιάλι.
Γιὰτὶ ἔν τὸν ἀφ' ἴστε θ' ἄνε σὲ κακὰ χᾶλζα.
Νάτε καὶ ντυσοκάουμ, πουρπούρια δικιτάλε,
Τεντούραμ κόρνονυμ τζέρβερις, καὶ κέρμε: εἰς μινεράλε.
Ἦ Ὀπιο, ἄσσαφέτιδα, γάλβαλο. σέμεν σάντο.
Τεντούραμ δὲ καστόριουμ, καὶ τὸ καρδιοσάντο.
Σπ' ἴριτουμ κοκολάριαιμ, καὶ τὴν τεπούρα λάκκο
Φ' ὄρ δὲ σατούρο, λαύδανο, τζερτό τᾶκα μάκκα
Ἦ Ὀλίγη σερπεντάρια, καὶ γκομ' ἀμωνιάκα,
Μαγνέσιμ, ρομπάρμπαρουμ, κι' ἕνα κουτὶ τηργιάκα.
Οὐλα αὐτὰ νὰ βράσουν, νὰ πν' ἀπὸ μιὰ κοῦπα,
Βράστε καὶ λαπατόρικες, καὶ κάμτε του μιὰ σούπα.
Καὶ μιὰ μαχιάτικη σβουνιά, κολλήστε του στὴ βᾶχη.
Καπνίστε τον μὲ πύρετρο, νὰ σπάσῃ τὸ συνάχι.
Αὐτὰ ἔνε τὰ γιατρικὰ ποῦ θέ νὰ πάξη τῶρα,
Καὶ τρία βιζιγάντια βάλτε του σὲ μιὰ ὠρα.
Καν. Καὶ τί εἶν' ἡ ἄρρώστιά του, δετόρο μου, νὰ ζήσης,
Ξήγα τὸ μάς τὸ πάθος του, νὰ μᾶς καλοκαρδίσης.
Ἦ Ἰατρ. Τὸ πάθος τ' ἔναι γᾶστρικά, καὶ περιπλενονιά,
Φέμπρε μαλίγια, πούντριτα, νεβρόζα, ζαφαντζιά.
Ἦ ἔχετε νὰ μὲ δώσετε καμμιὰ καλὴ βακίτζα;
Γαρ. Ἐχουμε, νά, δετόρομου πγῆ μὲ τῆ ποτελίτζα.
Ἦ Ἰατρ. Χαίριμναις, εἰβᾶ σας' περαστικὰ τ' ἄρρώστου,
Ἦ ἂν θέλη τίποτες φαγι', τῆ σούπη μόνε δός του.
Διάτα, νηστείγια φοδερῆ, τίποτες νὰ μὴ σᾶγη,
Γιὰτὶ ἂ δὲν προφυλαγῆ στὸν ἄδη θὲ νὰ πάγη.
Κρομμύδια ποῦ ἴν μαλαγικὰ, πράσα καλὰ βρασμέν',
Δόστε του τὸ ζουμάκι τους, καλὰ ἴνᾶ ἴν σουρωμένα.
Βράστε καὶ φάβ' ἀπὸ κουκιὰ, πλαιώστε τῆς ἀδέλλαις
Δός τε του γιὰ μαλάκωμα καμπόσαις καραμέλαις.
Ἦ ἔχετε γιὰ. . .
Καν. εἰς τὸ καλό.

Ἰατ. Αὔριο πάλ' ἐρχέμε.
 Χαϊράμεναις· ἔχετε γιὰ.
 Γαρ. Νὰ ζήσης νὰ σ' ἐχέμε.

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

Καρέλλα καὶ ἡ Γαρούφω.

Καν. Γυιέμ' τί δετόρος, τί καλός; ἀμ' τί χρυσός;
 Γαρ. Στοχία του,
 Οὐλη τὴν ἴπεε τὴ ραχί.
 Καν. Ἄς ἦν' μετὴν ὑγιά του.
 Γαρ. Στάλα ραχί δὲ μ' ἀφηκε, τὴ σβούριξ' ὡς τὸν πάτο,
 Ἐν φύγα καὶ πολυλογᾷς.
 Καν. Σιώπα, καὶ στέκει κάτω.
 Θυμᾶσαι τί παράγγειλε πᾶσα 'να τ' ὀνομά του,
 Γιατ' ἄλλα τ' ἀπε φράγκικα, κι' ἄλλα περ' γραμμάτου.
 Γαρ. Τὰ βιζιγάντια μοναχὰ, τὰ πράσα, τῆς ἀδδελλαίς,
 Τὴ φάβα καὶ τὰ λάπατα,
 Καν. Ἀμὲ τῆς καραμέλαις;
 Γαρ. Καὶ ἐκείναις, ναι, τὲ' ἀστοχῆσα, καὶ τὸ σερβιτζι-άλι,
 Καὶ τὴ μαγιάτικη σβουνιά, τὰ σκόρδα στὸ κεφάλι
 Καν. Δὲν τὸν φωνάζεις ν' ἀνεβῆ, γιὰ νὰ μᾶς τὰ θυμίσῃ;
 Νὰ μᾶς τὰ πῆ ρωμάικα, καὶ νὰ μᾶς τὰ ζηγήσῃ·
 Γαρ. Ἐκεῖνος τώρα ἔφυγε.
 Καν. Ὅχι· στὴν πόρτα στέκει.
 Πρόφταξε φώναξέ τον, πρό τοῦ νὰ πάη παρέκει.
 Γαρ. Ξεχώτατε, ξεχώτατε· κόπησασαι νὰ σὲ διγοῦμε.
 Κόπιασαι μέσα γλίγωρα, κάτι θε' νὰ σὲ ποῦμε.

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ

(Ὁ Ἰατρός εἰσερχόμενος, καθ' ἑαυτὸν.)

Ἰατ. Κακὴ δουλειὰ ἔναι αὕτη, ὁ ἄρρωστος πεθαίνει,
 Ἄν δὲν τὸν καταφτάσουνε, ἄρρωστα τὴν παθαίνει.
 Τοῦ κόσμου ἡ ἀστένειαις σ' αὐτὸν ἐμαζώγηκαν,
 Τί διάβολο νὰ πῆ κανεῖς; ὄλαις σ' αὐτὸν ἐμπῆκαν.
 Ἄς ἔμπω πηρὶ νὰ τὸ νε διγῶ, νὰ περῶ καὶ περῶ;

Μὲ τέχνη θέλουν γδύσιμο αὐτοὶ οἱ μασκαράδες.
 Διαμάντια γλέπω καὶ φορεῖ, κάτι δαχτυλιδάκια,
 Φυσάει ἡ γυναίκα του, θε' ν' ἄχῃ καὶ φλουράκια.

ΣΚΗΝΗ ΕΝΝΑΤΗ

Ἰατρός, ἡ Καρέλλα καὶ ἡ Γαρούφω

Ἰατ. Ὠραν καλή τί πάθετε;
 Καν. πᾶμε νὰ τρελλαθοῦμε.
 Γαρ. Ὅσ' ἄπες τὰ ξεχάσαμε; ποῦ νὰ τὰ θυμηθοῦμε.
 Ἰατ. Κι' ἐγὼ ὅλα τὰ ξεχάσα, τίποτε δὲ θυμοῦμε.
 Ἐνα σωρὸ βοτανίκα ποῦ νὰ τὰ συλλογιζοῦμε;
 Τὰ σιναισίματα εὐθύς, τὸ μπάνιο, τῆς ἀδδελλαίς,
 Σερβιτζι-άλια, αἵματα, γρόμα, καὶ καραμέλαις,
 Ὁ ἄρρωστος δὲν ἔν καλὰ, κράττε κι' ἕνα μπαρπέρη,
 Πάρτε του αἷμας γλίγωρα ἀπ' τὸ ζερβὶ τὸ χέρι.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ

(Ἐν ᾧ ὁ Ἰατρός διμυλεῖ εἰσερχεται ὁ Ἄστυνόμος
 τὸν ἐπιπλήττει, καὶ τὸν ἀποβάλλει.)

Ὁ Ἄστυνόμος, καὶ ὁ Ἰατρός.

Ἀστ. Ποῦ μοῦ τὴν ἔστουδιάρισες ¹⁾ αὕτην τὴν γιατρωσύνη,
 Μωρ' σὸρ γιατρὲ στὴ πίστι σου, καὶ τὴ χειρουργωσύνη;
 Καὶ λὲς πὼς ἡ λαθωματιά εἶν' περιπλεμονία,
 Καὶ πούτριτα, καὶ γάστρικα καὶ φέμπρε σγαραντζία;
 Μιὰν ὥρα ἐγὼ τζῆ ἄκουγα τζῆ τζαρλατανάριας,
 Ὅποῦ τζῆ ὀρδιάρισες ²⁾ μετ' τζῆ κατεργαρίας.
 Ἰατ. Φούτρε! χειροῦργος εἰμ' ἐγὼ, μάμος, δετόρ τζαλάπας
 Περιφῆμος εἰς τὸν Πασσά τοῦ κάστρου τῆς Ἀνάπας.
 Ἄστ. Μουρὲ ἐγὼ δὲ σ' ἄρωτῶ, διαόλλου τζαρλατᾶνο.
 Ἄν ἐπροβάτῃς μαζί καὶ μετὸν Ταμερλᾶνο ³⁾.

¹⁾ Ἐσπουδάσας. ²⁾ Διέταττε. ³⁾ Ὁ Ταμερλᾶνος ἦτον ἡγεμὸν τῆς Ταρταρίας.

- Πές με πού έστουδιάρισες ; σέ ποιά 'Ακαδημία ;
 Στό Μόν πελιέ, στή Μπάδοβα, γή μέσ' τή Βενετία ;
- Ίατ.** Έδιάβασα τού Ρομπιόν, φούτρε! τήν 'Ιστορία,
 Κογιόν! τού 'Αριστότελε τήν όστρακολογία,
 Καί τού Σουκράτ' άφωρεσμούς, τήν παθιακολογία,
 Φούτρε! τού Μπερόν και τού Τισσότ τά είκοσι βέλβιγια
 Τ' όγκόλοι τής 'Ιατρικής, τή φαρμακοποιήγια.
 Τί και έν δέν έσπούδαξα είς τήν 'Ακαδημίαγια ;
 Ζέ βουξ άνορο ότι παντού ή γρατόν' έναι μίγια.
- Άστ.** Μουρέ έγώ δε σ' άρωτώ ά διάβασες στο 'ίαις!
 Φυλλάδαίς τού Μπερτ'δουλου, και φαρμακολογίαίς!
 Έχεις περιγκίμα, δίπλωμα άπ' τήν 'Ακαδημία,
 Γή τζαρλατάνος προβατεί: μέ τήν κατεργαρία ;
- Ίατ.** Έπήγα και είς τόν 'Αγά τής Πέργαμος έπέσου.
 Καί γρατόρεφα τήν μύτη του όπ' ούταν γιά νά πέση.
- Άστ.** Όρσε γιμά δύω φάσκελλα ε' τ'ά μάτια του 'Αγά σου
 Πές με, όπού νά κάτ'μονα διαόλλιστα μυαλά σου,
 Μουρέ κανάγια, δίπλωμα, πατέντα γώ σου λέγω,
 Μισέρ 'Αγάδες δε ρωτώ, πασσάδες δε γυρωστά.
- Ίατ.** Έχω πατέντα βέβιγια. νά, δρετένη . . . μπροστά σου
 'Ορίστε, παρκτήρησαι. 'Ιδέσ πατέντα.
- Άστ.** Στάσου.
 Αυτ' είνε τζή βενετικής 'Τηργιάκας ή ρετζέτα.
 Βρέ 'Υποστόρό ¹⁾ δέν είνε τής γιατρικής πατέντα.
 Δέ γλέπει τόν Σάν Μάρκο τζή ζουγραφισμέν' άπάνω
 Φάσκελλα ε' τήν πη-έντα σου !! διαόλλου τζαρλατάνω
 "Άμε κιλιά σου άπ' έδώ. Μπιρμπάντε.
- Ίατ.** Δέν πηγαίνω.
- Άστ.** "Άμε καλλιά σου, διάόλλε, ε' τόν άλυσο σέ δένω.
 Νά μην πατήσης πριά έδώ, γατί θά σέ ξυλίσω,
 Καί ούλα σου τά γιατρικά στή χρεία θά τά χύσω.
- Ίατ.** Περώστε με τά γιατρικά, πλερώστε και τήν κούρα,
 "Όλα αυτά κοστίζουνε πενήντα πετζεδούρα ²⁾.
- Άστ.** "Όρσαι πενήντα φάσκελλα. . . . ντελόγιο όξου εύγα,
 Μομέντο ³⁾ δώ νά μη σταθής. . . άμε καλιά σου, ρεύγα
 Μά τζ' άγιους πάντες παρευθής θά νά σέ άρεσάρω,
 Γιμά και ε' τ'ό κριτήριο θά νά σέ άκουξέρω.
 Π' ούσαι χασάπης μοναχά, μπόγιας, και 'Υποστόρος

1) Άπαταίων. 2) Τάλληρα 'Ισπανική. 3) Στιχημίν.

- Κι, όχι χερούργος, καθώς λές, και μάμος, και δετόρος.
Ίατ. "Ό φούτρε! σάκρε, νόν δεέδιού . . . γατί δε μέ παγαρε ε
 Γιατί μέ βρίζεις Κύργιγε ;
- Άστ.** Γιατ' είς κατεργάρης.
Ίατ. (μέ θυμόν) νά μέ πλερώσης Κύριε.
Άστ. Θέλεις και παγαμέντο ³⁾ ;
 Γιαμά σου δίνω χαστουκιάς, και γ' έπεις τραταμέντο
 σηκώνει τήν χείρα νά τόν κτυπήση, ό δε 'Ιατρός άναχωρεί!

ΣΚΗΝΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ

‘Ο ‘Αστυνόμος, και αι γυναίκες.

- Άστ.** Ποιός τόν έφουόργαζε γιμά, αυτόν τόν τζαρλατάνω,
Καν. Έμεις τόν έφωνακάμε, κι' ανέθηκε άπάνω.
Άστ. "Όμορο μπόγια, βρίζατε, καλόνε κατε γάση,
 "Όπού μέ τζή ψευτιάς του ήθελε νά σάς γόραση,
 Νά στείλη και τόν άρρωστο ε' τόν άδη γώρις ναύλο.
 Κι' ά δέν έπρόφτενα έγώ, τ' άκαμνε άίχως άλλο.
 'Απ' όσα όρνιάρησε τίποτζι νά μη κάμτε,
 Μόνε ξαντό είς τήν πληγή μέ τό τζερότο βάλτε.
 Κι' ός τό πουρνό θ' άναι καλά, σάς λέγω βεραμέντε.
 Θά γιατρευτή και ή πληγή κι' ούλα, περωταμέντε.
 Καμτε αυτό τόγιατρικό, κοπρίατε ε' τή δουλειά σας.
 Γιατ' έχομε έπιβόσες, και άμετε καλιά σας.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

(Ο 'Αστυνόμος μόνος είς τό κατάστημα άκουμδε
 σμένος είς τήν τράπεζαν τού γραφείου του).

ΑΣΤ. (Καθ' έαυτόν) ύστερα άπέ ούλαις έτόυ
 τες τζή έτζάμινες πού έκαμα, δέν εύγανα τίπο-
 τζι . . . οί μπιστεμένοι μου στρατιώταις μου
 1) Πληρωμή.

πίασανε τὸ λιάπη, — αὐτοὶ εἶνε διαόλλου κάρ-
 τζαῖς· τώρα τζῆ ἔχω ὅλους τζῆ διαόλλους ἀρέ-
 στο — Ἰντάντο ¹⁾ πρέπει νὰ κάμω τ' ἄτταμου
 καὶ τὰ ραπόρτα μου ε' τῆ Διοίκησι, καὶ νὰ μὴ
 μορογάρω ²⁾ — αὐτὰ τὰ ὀφφίτζια αὐταῖς τζῆ
 σκοτοῦρες ἔχουνε, καὶ γιὰ μικρὰ πράγματα ξε-
 πέφτει τ' ὄνορ τ' ἀθρώπου. — ποῦ ν' ἄν' ὀγραμ-
 ματικός μου; (φωνάζει), Γραμματικέ !!! (καθ'
 ἑαυτὸν) κι' ἀμὰ δὲ ξέρω κι' αὐτὸς ὁ διαόλλος
 ποῦ προβγατεῖ; τί κακὸ εἶνε νὰ μὴ ξέρη κανεὶς νὰ
 γράφη μοναχὸς του — καὶ τί νὰ γράψω, ποῦ τὸ
 τζερβέλλο μου ³⁾ εἶνε οὔλο σὰν κλούβιο αὐγὸ ἀ-
 πὲ τζῆ ἐξάμινες, ἀπὲ τζῆ φωναῖς, κι' ἀπὲ τόσους
 διαόλλους ποῦ δὲν μπόρεσα νὰ βγάλω τίποτζι,
 κι' ἄν' ἔκαμα τοῦτο Ἰλ ποσίμπιλε νὰ μάθω ἄν' ἤ-
 τανε κάζοπεσάτο. — ὁ ἕνας μου μίλλαγιε τούρ-
 κικα, ἄλλος ἑλληνικά, ὁ ἄλλος μ' οὔλεγε γίδαις,
 καὶ ταρνανάδαις, κι' ἀλεποῦδες, κι' ὁ ἄλλος τζῆ
 σολωμονικαῖς του — καὶ δὰ τζῆ θυμοῦμε οὔλους;
 — κι' ἀποῦ μέσα ἀπ' ὄνα λαβιρίντο ⁴⁾ τέτοιο τί
 διάολλο νὰ μπορέση νὰ περσοαδεριστῆ ⁵⁾ κανεὶς
 ποῦ δὲν καταλαμβαίνει πρῶτ' ἀπ' οὔλα τζῆ
 γλώσσαις τους — ἄς μὴ μορογάρω δούνκε ὅσο ἔ-
 χω τῆ γκλόυζα στὸ νοῦ μου, μπᾶ καὶ μοῦ φύγη
 καμμιὰ σέργια ὀσερβατζιόνε ⁶⁾ . . . κι' ἀμὰ ξέ-
 ρω ποῦ νὰ τρέχη κι' αὐτὸς ὁ κανάγιας ὁ Γραμ-
 ματικός μου; (φωνάζει) Γραμματικέ !!! —

1) Ἐν τοσοῦτω. 2) Ἀργοπορῶ. 3) Μυελός. 4) Λα-
 βύρινθον. 5) Πληρωρορηθῆ. 6) Παρατήρησις.

καθ' ἑαυτὸν) ξαφνικὸ ν' σ' οὔρτη — μπιλλιάρδο
 τὰ παῖζη ὁ μπιρμπάντες σὲ καμμιὰ καφφεταρία,
 ἢ θ' ἄναι σὲ καμμιὰ ἀπ' ἐκειαῖς τζῆ παστρικάῖς
 τζῆ κονθερσατζιόνες ¹⁾.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ο Γραμματεὺς τοῦ Ἀστυνόμου εἰσέρχεται ἰδρω-
 μένος, κάθεται εἰς τὴν Τράπεζαν, καὶ μὲ μανθῆλι
 ἕρεγμένον ἀπὸ λεβάντα στεγνώνει τὸν ἰδρῶτα του.

Ἀστυνόμος καὶ ὁ Γραμματεὺς.

ΑΣΤ. ὦ ντζόγια μου μυρουδίαῖς! — ὦ μά-
 τρια μου μουσκίαῖς! — καὶ π' οὔσουνε γιαμὰ ποῦ
 σὲ φούγιαζα δυὼ ὥραις;

ΓΡΑΜ. Σὲ μία βίζιτα ποῦ εἶχε τ' ὄνομά της.

ΑΣΤ. Καὶ πῶς τήνε λέγανε γιαμὰ;

ΓΡΑΜ. Λουτζία.

ΑΣΤ. Καὶ κεὶ σὲ τζῆ ἀλείφανε αὐταῖς τζῆ
 μουσκίαῖς;

ΓΡΑΜ. Μὲ τρατάρανε ὀλίγη λεβάντα.

ΑΣΤ. Ἄφσ' τζῆ μουσκίαῖς καὶ τζῆ μυρου-
 δίαῖς, καὶ νὰ γράψουμε τώρα τὸ ραπόρτο μας.

ΓΡΑΜ. Δὲν ἔχω τὸ νοῦ μου τώρα — ἀφῆτε
 με νὰ ξεζαλιστῶ ὀλίγον.

ΑΣΤ. Σὲ ζαλίσανε κι' ἐσένα ἢ Λουτζίαῖς;

ΓΡΑΜ. Ὅχι, εἶμαι κουρασμένος.

ΑΣΤ. Μπᾶ καὶ χόρευγες;

ΓΡΑΜ. Ναί.

1) συναναστροφάς.

ΑΣΤ. Και δὲ μὲ λὲς π' οὔσαι καὶ μπαλαρῖνος
τ' ὄγραφα κί' ἐγώ, μὰ δὲ ξέρω τζῆ ἐδικαῖς σας
τζῆ ὀξείαις, καὶ τζῆ περισπωμέναις, καὶ τζῆ ὀρ-
τογραφίαις.

ΓΡΑΜ. Ὑπαγορεύσατέ με, κί' ἐγὼ γράφω

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

(Ὁ Ἄστυνόμος ὑπαγορεύει τὸν Γραμματέαν)

Ἄστυνόμος, καὶ ὁ Γραμματεὺς.

ΑΣΤ. (ὑπαγορεύει) » Κόπια εὐγαρμένη ἀπὲ
» τὸ Ἄουτέντικο « 1).

ΓΡΑΜ. (γελᾷ).

ΑΣΤ. Τί γελᾷς διάολλε; μπᾶ καὶ θυμᾶσαι
τζῆ μπάλλους σου; (ὑπαγορεύει) » Σ' τζῆ χίλιους
ὀχτακόσιους εἴκοσι ἑπτὰ, τζῆ δεκάξη τοῦ Τρου-
γητῆ « . . . (πρὸς τὸν Γραμματέα) δὲν ἔχει δε-
κάξ' ὁ Τρουγητής;

ΓΡΑΜ. Ναί, δεκάξη· (γελῶν).

ΑΣΤ. ὦ μουρὲ γέλοια! — (ὑπαγορεύει) » ἡ-
» μέρα κυργιακή, δυώμιση ὥραις μετὰ τὸ γιόμα.
» Σ' τῆ λοκάντα τοῦ Μισέ, « πῶς διάολλο τόνε
λένε;

ΓΡΑΜ. Μπαστιᾶ.

ΑΣΤ. Γιά σου. » τοῦ Μπαστιᾶ — ξεφαν-
» τῶνανε ἕνας Κρητικὸς, ἕνας Λιάπης, ἕνας Μου-
» ραίτης, ἕνας Λογιώτατος, ἕνας Ἀνατολίτης,

1) Τὸ πρῶτότυπον βιβλίον.

καθ' ἑαυτὸν) καὶ μηγάρι τζῆ θυμουμαιοῦλους;
» (ὑπαγορεύει) « κί' ἕνας Χιώτης· σὰν ἐμεθύ-
» σανε, χτύπησε ὁ Λιάπης τὸν Κρητικὸ μὲ τὴν
» πιστόλα εἰς τὸ χέρι· ἐγὼ ντελόγκο ἔκαμα οὔλαι
» εἰσπύτες τζῆ ἐξάμινες ποῦ στέρνω μαζῆ μὲ τὸ
» παρὸ ραπόρτο. Ὁ Λιάπης ἔφυγε, κί' ἔστειλα
» τζῆ μπιστεμένοι μου στρατιῶταις, καὶ τόνε
» πηγάσανε, καὶ τζῆ ἔχω οὔλους ἀρέστο σὲ οὔλαις
» τζῆ ἐξάμινες π' ὄκαμακὸν τοῦτο μίο ποσίμπιλε,
» δὲν μπόρεσα νὰ ξανοίξω ἂν ἦτανε κάζο πενσάτο
» γιὰτι οὔλοι αὐτοὶ μιλούσανε λογιῶ τὸ λογαδιῶ
» γλώσσαις, καὶ δὲν τζῆ ἐκαταλάβαινα. Ἐκεῖ
» ποῦ φαίνεται πρέπει ν' ἄτανε κάζο ἀτζιδέντε,
» γιὰτι πρώτη βολὰ ἦτανε γρωνισμένος ὁ Λιάπης
» μὲ τὸν Κρητικὸ· οὔλα μου τὰ ἄττα εἶνε τὰ πα-
» ρὸ, καὶ τὰ ραπορτάρω 1) εἰς τῆ Σεβαστὴ Διοί-
» κησι, ὡς καθοῦ εἶμαι ὀπλιγάτος 2) κί' ὁ, τι ξα-
» νοίξω κατόπι, τὸ ραπορτάρω ὡς μουμεριτάρει 3)
» εἰς τὸ ὄφφριτζιό μου· ἀκάρτερω ρισπόστα 4) στὴν
» παρὸ μου, γιὰ νὰ ρεγουλαριστῶ 5) τί νὰ τζῆ
» κάμω ἐτοῦτοι τζῆ διαόλοι ὀπ' ὄχ' ἀρέστο· νὰ
» τζῆ φουρκίσω; γῆ νὰ τζῆ ἀμολλάρω;

ΓΡΑΜ. (γελῶν) ἔτζι νὰ τ' ἀντιγράψω;

ΑΣΤ. Κί' ἀμέ; πῶς; ἔτζι ξέρω τὸ δικὸ μας
τὸ στίλε 6) — σὰ γένης ἐσὺ ἀστυνόμος κάμε ὀ-
πως γνωρίζεις,

1) Ἀναφέρω. 2) Ὑπόχρεως. 3) Ἀνήκει. 4) Ἀπάν-
τησιν. 5) Ὀδηγηθῶ. 6) Ὑφος.

ΓΡΑΜ. (μετὰ τὴν ἀντιγραφὴν τὸ παρουσιάζει) ὑπογράφετε!!!

ΑΣΤ. (ὑπογράφει) διὸν εἶσι φαντέ αστῖνομος τῖ ἐλληρικεῖς διεῖκισις. (πρὸς τὸν Γραμματέα) τὸ πέρασες εἴ τὸ αουτέντικο;

ΓΡΑΜ. Ναί.

ΑΣΤ. Σιντζιλλάριστο τώρα ὄμορφα, καὶ στείλετο ντελόγκο — μπᾶ καὶ μοῦ φύγης πάλαι, καὶ πᾶς νὰ μπαλλάρης;

ΓΡΑΜ. "Ὅχι δὰ — ὕστερ' ἀπὸ δύο ὥρας ὅταν δροσίση — (λαμβάνει τὰ ἔγγραφα καὶ ἀναχωρεῖ).

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ὁ Ἀστυνόμος μόνος.

ΑΣΤ. (καθ' ἑαυτὸν) μωρ' τόνε γλέπεις τοῦ διαόλλου τὸ μπαλλαρίνο μὲ τί σουρμπέ μπια ¹⁾ σοῦ μιλλάει, γιατί ξέρει δυὸ ὄξειαις, καὶ τρεῖς περισπωμέναις; καλότυχε, πῶς ἐγένηκ' ὁ κόσμος! — μουδέ τονε μέλλει ἂν τονε μιλλᾶ ὁ σουπερίορος ²⁾ του, μουδέ καρφι τοῦ καίγεται τοῦ κανάγια — τζῆ μυρουδιάις του καὶ τζῆ μπᾶλλους του κυττάζει, καὶ πότες νὰ φινίρη ³⁾ ὁ μῆνας γιὰ νὰ πάρη τὸ μνηνάτικο — μουδέ νὰ γράψη ἔχει ἔννοια, μουδέ ρετζίστρα ⁴⁾ νὰ κρατήση τίποτζι, τίποτζι· μὰ τί νὰ κάμη κανεῖς σὰν δὲν

1) Ὑπερηφάνειαν. 2) Ὁ ἀνώτερος. 3) Τελειώσει. 4) Ἀρχεῖα.

πορεῖ νὰ κάμ' ἀλλιῶς — πασιέντζα ¹⁾ τώρα — κοτίστηκα πᾶ μὲ τζῆ διαόλλους — ἄς ῥιποάρω ²⁾ λιγάκι — (ἀκουμβᾶ ὀλίγον εἰς τὴν τράπεζαν).

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

Ὁ Ἀστυνόμος, καὶ οἱ στρατιῶται.

Οἱ στρατιῶται εἰσέρχονται αἰφνιδίως, καὶ ὁμιλοῦν μὲ τὸν Ἀστυνόμον περὶ τῶν φυλακισμένων)

ΣΤΡ. (μὲ φωνὴ χαμηλὴν) γιὰμ' ἀφέντη — κιάβο...

ΑΣΤ. Τ' εἶνε μουρὲ Γεράσιμέ μου, Ἀντζουλή μου; Διουόσιο; τρέχει τίποτζι;

ΣΤΡ. Ναί ἀφέντη.

ΑΣΤ. (ἔντρομος) τί μουρέ;

ΣΤΡ. Οἱ κολέγαδες τοῦ λιάπη ἔτοιμάζουν — νὰ σπάσουνε τζῆ φυλακαῖς, νὰ πάρουνε τὸ λιάπη, καὶ νὰ ἀμολλάρουνε ³⁾ καὶ τζῆ ἄλλουνοὺς ὅπ' οὔναι μέσα.

ΑΣΤ. Καὶ πούθε τὸ μάθετε ἐσεῖς γιὰμᾶ;

ΣΤΡ. Στὴν πιάτζα μᾶς ἀβερθήρανε ⁴⁾ ποῦ ὀ μᾶς ἐπιάσουνε κι' ἐμᾶς νὰ μᾶς ξαρματώσουνε — εἶπανε ποῦ θὰ σ' τζῆ παίξουνε καὶ τζῆ ἀβερνήτιᾶς σου.

ΑΣΤ. Ὡ διαόλλε — καὶ τὸ κάμουνε προμπαμπιλμέντε ⁵⁾ — μοναχὰ νὰ πᾶτε νὰ δγῆτε, κιά

1) Ὑπομονή. 2) Ἀναπαυθῶ. 3) Ἀφίσου. 4) Εἰδοποίησε. 5) Πιθανῶς.

ἂν ἦν' ἀληθινὰ νὰ μ' ἀβιζάρετε ντελόγο, γιὰ
νὰ βγάνομε, ὄξου τὸ λιάπη, καὶ ν' ἀφήκομε
τῆ ἄλλους μέσα, ὡς που νὰ μᾶς ἔρτ' ἡ ριπόστα
ποῦ παντυχαίνω ἀπ' τὴ Διοίκησι.

ΣΤΡ. Ν' ἄχομε τὸ συμπάθιο, ἀφέντη' ἐμεῖς
λέμε νὰ πριάσομε τ' ἄρματα, καὶ νὰ τῆ βαρέ-
σομε.

ΑΣΤ. Ὅσκαί, ὄσκαί — τίποτζι — τίποτζι —
μὴν μπᾶ καὶ ριζκίραρετε ¹⁾ — ἀλάργου ἀπὲ τῆ
λιάπιδες.

ΣΤΡ. Ντόνκα ²⁾ νὰ τόνε ἀμολλάρομε τὴ
λιάπη;

ΑΣΤ. Ἀφῆτε νὰ περάσ' ἓνα μομέντο ³⁾ ἀ-
κόμα.

ΣΤΡ. Νὰ, ἀφέντη, ὁ φάντες ⁴⁾ τῆ Διοίκησι
ἔρχεται μ' ἓνα ὄρδινο ⁵⁾ σ' τὸ χέρι.

ΑΣΤ. Πάρτε τ' ἀπ' τὰ χέριγα του, καὶ φέ-
μάρετε ἐδῶ· μὴν ἀλαργεύετε σ' αὐταῖς τῆ ὄρα
μπᾶ καὶ μᾶς εὔρη κανένα ἀτζιδέντε ⁶⁾.

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

(Ὁ Ἀστυνόμος λαμβάνει διαταγὴν διὰ νὰ ἀπολ-
θῇ ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὄλους· μὴ γνωρίζων δὲ
τὴν ἀναγνώση καλῶς, προσκαλεῖ μὲ θυμὸν τὸν
Γραμματέα)

Ἀστυνόμος, ὁ Γραμματεὺς, καὶ στρατιῶται

ΑΣΤ. Π' οὔσαι μουρὲ Κόντε — παστρικέ·
— ξαφνικὸ νὰ σ' οὔρη! — Γραμματικέ, Κύρ-

¹⁾ Ριφοκινδυνεύσετε. ²⁾ Λοιπόν. ³⁾ Στιγμὴν. ⁴⁾
κλητὴρ ⁵⁾ διαταγὴν. ⁶⁾ Αἰφνίδιον.

Γραμματέα — νὰ, ν' ἄμπ' ὁ διάκολλος μέσ' τῆ
τῆριμόνιαίς σας.

ΓΡΑΜ. Ἐμένα φωνάζατε;

ΑΣΤ. Κι' ἀμὲ ντζόγια μου; τὴν ἐκλαμπρότη
σας σὸρ λουστρίσιμε ¹⁾ — καὶ γιαμὰ δὲν ἀτζιτά-
ρετε ²⁾ νὰ σᾶς φουγιάζομε; θέλετε ν' ἄχομε
κι' ἓνα φάντε ἀπόστα ³⁾ γιὰ τὴν ἐκλαμπρότησας,
νὰ τὸν στέρονομε γιὰ νὰ σᾶς φουγιάζω;

ΓΡΑΜ. Καὶ τί ἀγαπάτε;

ΑΣΤ. Κόπριασαι νὰ διαβάσις αὐτήνη τὴ
διαταγὴ, νὰ δγιοῦμε ἐτούτους τῆ διαόλλους!·
θὰ τῆ φουρρίσομε φιναλμέντε ⁴⁾; γ' ἢ θὰ τῆ
ἀμολλάρομε;

ΓΡΑΜ. (ἀναγινώσκων τὴν διαταγὴν), ὄχι,
θὰ τοὺς ἀφήσωμεν ὄλους.

ΑΣΤ. (πρὸς τοὺς στρατιώτας) ἀμολλάρετέ
τῆ οὔλους, καὶ νὰ τῆ πρεζεντάρετε ἐδῶ, γιὰ
νὰ τῆ μιλήσω ὡς μοῦ μεριτάρει —

ΣΤΡ. Ντελόγο. (ἀναχωροῦν.)

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

Ὁ Ἀστυνόμος, μόνος.

ΑΣΤ, Ὅρσαι μέσ' σ' τῆ ἐζάμιναίς μου, καὶ
μέσ' τὰ ἄτταμου — μουδὲ τριμπουνάλε ⁵⁾ μουδὲ
κριμινάλε ⁶⁾, μουδὲ διάκολλο — τῆ ἐπερτονάρισε ⁷⁾

¹⁾ Ἐκλαμπρότατε. ²⁾ Κα-αδέγεσθε. ³⁾ Ἐπίτηδες.
⁴⁾ Τελευταίον. ⁵⁾ Διταστήριον πολιτικόν. ⁶⁾ Ἐγγλμα-
τικόν. ⁷⁾ Ἰσχυρόρησε.

ἡ Διοίκησις ἰνὸν σόμμα ¹⁾ — κρίμα εἰς τῆν κόπυ μου, καὶ εἰς τῆν φωναίς μου — οὐλα πᾶν ἄμόντε ²⁾ τί νὰ πῆ κανεῖς; στουπὶρ ³⁾ ὁ νοῦς του, καὶ δὲ ξέρει τί στρατά νὰ πγιάσῃ — μουρὲ, ἐγὼ ἤθελα νὰ φουρκίσω ἐκεῖόνε τὸ μπόγια τὸ λιάπη, καὶ ἐκεῖόνε τὸ μπιρμπάντε τὸ λοκαντιέρη ἤθελα νὰ τόνε ἀφίκα ἄρῆστο καμπόσον καιρὸ, καὶ ἐκεῖόνε τὸ σκολάρο τὸ σεκάντε, ποῦ σεκάρισε ὁ διάκολλος τὸ τζερεβέλλο μου μὲ ἐκειαιῖς τῆν λέξαις καὶ τῆν ἑλληνικοῦραις του — μὰ πέρασε τώρα — ἄς πᾶνε νὰ φκαριστοῦνε τῆ Διοίκησις ποῦ τῆν ἐπερτονάρισε.

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ

(Οἱ στρατιῶται παρουσιάζουν τοὺς φυλακισθέντας ὅλους.)

Ἄστυνόμος, οἱ φυλακισθέντες καὶ οἱ στρατιῶται.

ΣΤΡ. Τῆν ἐφέραμε, ἀφέντη.

ΑΣΤ. (πρὸς τοὺς φυλακισθέντας) ἄμέτε τώρα καλιὰ σας — εἶστε λιμπεροὶ ⁴⁾ — ἡ Διοίκησις σᾶς ἐπερτονάρησε — τὸ ντίλιτο ⁵⁾ σας γιαμὰ ἦτανε για φουρκα, μοναχὰ ἡ Διοίκησις σᾶς λυπήθηκε κακόροκοι, γιατ' εἶστε ξέν' ἄθρῶποι — βάρδα μπένε ⁶⁾ ἄλλη μιὰ βολλά ἂν κάμετε τίποτ'ε, νὸν ζε κάζο, θὰ σᾶς φουρκίσουμε — ἄμέτε καλιὰ σας.

ΑΝΑΤ. Ἐὶ ἀρτίκ τώρα ζάμινα μάμινα, φόρτο φοῦρτο, σάντο μάντο, ντὲν ἔχει πγιά;

¹⁾ Τέλος πάντων. ²⁾ Ματαίως. ³⁾ Ἐξίσταται. ⁴⁾ Ἐλεύθεροι. ⁵⁾ Τὸ Ἐγκλημα ⁶⁾ Προσέξατε καλῶς.

ΑΣΤ. Ἄμε πγιά καλιὰ σου χαντζῆ παλιότουρκα μὲ τὰ τούρκικὰ σου — (πρὸς τὸν Λογιώτατον) ἄμε καὶ σὺ νὰ ξηγάς τῆν συζαναριστάδες σου διακόλλου σκολάρο, — ἄμέτε καὶ ἐσεῖς ἄλλος μὲ τῆν γίδες του, ἄλλος μὲ τῆν Σολωμονικαίς του, ἄλλος μὲ τὰ κουράδια του, καὶ ὅπου θὰ γλέπω ἀπὲ σᾶς, θὰ φεύγω δέκα μίλια ἀλάργου ¹⁾ ἄμε καλιὰ σου καὶ ἐσὺ λιάπη, Μπόγια, ποῦ κόντεψες νὰ φᾶς τὸν ἄθρῶπο ζουντκόνε για τὸ τίποτ'ε.

ΑΔΒ. Πῶ, πῶς, νὰ τὸ λὲς ὀρέ, νὰ τρῶς κουράδια;

ΑΣΤ. Ἄμε καλιὰ σου, μπόγια νὰ μὴν ἀνοῖξουμε πάλαι κανένα ἄλλο ἀτζιδέντε.

ΑΝΑΤ. Ἐὶ, ἐμεῖς τώρα τὰ φύγουμε, — ἄμα ντὲν ἀγαπήσαμε — — τώρα νὰ πγιοῦμε κομμάτι κρασί, νὰ φιλητοῦμε, καὶ νὰ πᾶμε στή ντουλειὰ μας — Μισὲ Μπαστιά! φέρε κρατὶ καὶ ποτήριον νὰ πιοῦμε — (φέρει κρασί, καὶ λαμβάνει καθ' εἰς ἀπὸ ἓν ποτήριον εἰς χεῖρας.)

ΟΔΟΙ Ἐ βίβα! περαστικά μας!!

ΑΝΑΤ. Ἄρτίκ τώρα νὰ φιλητοῦμε σάν ἀδέρφια.

ΟΔΟΙ (ἀσπάζονται).

ΑΝΑΤ. Σία. —

ΠΕΛ. Χαίραμενοι.

ΑΔΒ. Ζτροῦ, ὀρέ, ζτροῦ.

ΧΙΟΣ Στήν ὑγιά μας, καλὴ γιά.

ΟΔΟΙ Ἐ βίβα. — (χειροκροτοῦν).

¹⁾ Μακράν.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ - Π.Τ.Δ.Ε.
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΣΧΟΛΙΚΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ (Δ.Β.Σ.Μ.Υ.)
ΑΡΧΕΙΟ - ΕΒΛΙΟΘΗΚΗ ΔΙΔΑΚΤΑΛΕΙΟΥ &
ΠΑΙΔ. ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ (Α.-Β.Α.Κ.Η.)
ΑΡΙΘΜ. ΕΙΣΑΓ. 8847
ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓ. 19-8-2011
ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘ. DEW. 882.12 ΒΥΖ

